

Mbεε Bhaadal ε Zaŋ Zaŋ **Mεkεn**

Mbεε Bhaadal ε Zaŋ nakwyalaan ε étep ezeega ekeletyε nadidi pe kyee bøs Siili ne ghuu pe kyee dik Azi Minel, døo ne kyee bøs di djóoaa mos Tudky ε.

Mekana mak ε koobela mætsek-mætsek. Etεp ne mæpka mε di kwyala tø tak ε tok tyee wat ne bædhiiti mækana mε embæs mæbhædal. Nyε spedjε bæte ne duu tø etiibal etεp di sela tø mæpka ne mesa mε Yezu nadi sa ε.

Etsek ε mækεn mε mækana mε tak ε, elænæl ε wat kεyaka ne elænelε kam ne ebá (1-12) ye kaada ε eboo endem mæten ne ebá yii Yezu nasa ε. Be djóo yε «endem» ε, etεε náá, ye εpelyaal náá, Yezu ε mæ Zæeb. Ekwyala e etsek ε tak kaada ε bhoma ε Yezu be ne bædhiiti bot, tyee: dhiiti kukuma ghaa-Zæeb eYuda, elænæl ε elæl (3); ne yii moma del ε Samali, elænæl ε ená (4); døo ne bot ε mæbe, elænæl ε eten zænoo elænæl ε eten ne ená (5-9). Tø mælyo mε, Yezu lyaal nyel ε dää mapa di dje tsik ε (6.35). Yezu lyaal nyel ε dää mbaalel εsaa ebhata di tø ne bot be pe kyee di di kunaa ne Zæeb Sæeg ε (10.11). Yezu baalyaal nyel ε dää gwye ngel di kas kæ bot ε bøs djas ε (8.12). Yezu ε εpetel ne bot djas náá, nyε é tak.

Etsek ε ebá e mækana, elænæl kam ne elæl kεyaka ne elænæl mækam-mæmbæ ne wat (13-21). Ye kwyala ε etεp εwala ε Yezu aadus kæ bøs, byet pe εko pe daa Sæeg ε. Yezu eelii ne bædjekel be.

Nyε nadi djε bε melyo etεp εwala ε nyε aadi ààbε e di wat bε ne bε nɔɔ ε. Elanjet ε kam ne elel kεyaka ne elanjet kam ne eten ne wat (13-16). Bhii tak Yezu eezedjaala ne Sεeg kɔ εsu ε bεdjekel bε. Elanjet ε kam ne eten ne ebá (17).

E mesik me mεkana, ekwyala lyaal ε etεp ee nasεε é ghεn εsyee ε Yezu ε. Ne betε ne etεp ee di nɔɔjel ne yii bɔɔ Matie, Malak ne Luk nakwyal ε. Elanjet ε kam ne eten ne elel ne elanjet ε kam ne eten ne ená (18-19).

Yezu naatel bεdjekel bε nyεy ne tsik, dwoo εbyonj ε eYuda di djóoaa Pak ε. Elanjet mεkam-mεmbá ne mεkam-mεmbá ne wat (20-21). Mot nakwyal Mbεε Bhaadal yak o ke ε náá: nyε nakwyal mεkana me ε, etεp bot ε nadi ààbee Yezu o needum konj ne ne pe. Elanjet mεkam-mεmbá, kana ze mεkam-mεmbá ne eten ne ená kεkum ze mεkam-mεlεl ne wat (20.29-31).

Mbεε bhaadal ε Zaŋ dyeebalyaal «eYuda» ε dáa dhiiti mbi zεεga. Zεεga tak lyaal ε bot ε mεbhuka ε Yezu. Deenek, danj-danj ε, ekukuma eYuda nabε ààdi é kwyel nyε. Bela náá, Yezu nyε εmet nadi é mot dhaad mbyak eYuda, dɔɔ ne bεdjekel bε yii mεken pe. E sok Zaŋ di lii kɔ εsu ε eYuda ε, nyε ààlii dum ne bot ε dεl djas, din ε tak gwyák ε, bot ε mεbhuka ε Yezu Klisto.

Mbεε bhaadal ε Zaŋ ààkaada εbyel ε Yezu ne εkεn ε mesa me tɔ bot. Tin, e mεken me mεkana, nyε lεε bot ε náá, Yezu Klisto ε «Mεkpa me Zεεb» nalookan εdi e di wat bε ne Zεεb ε. Elanjet wat, ze mεken kεsik ne yii kam ne eten ne elel (1.1-18). Yezu, «Mεkpa ε Zεεb» nazyeε zεdi e di wat bε ne bot. Deenek bε é ne ghwyil ε di bɔɔ Zεεb. Tɔ mεlu me nyε nadi bε ne bεdjekel bε ε, nyε nadi é ne boo εgwakel bε ne Sεeg.

Nye é «mot Sεεg nadhis kɔ εko ε bɔs» o. Bot djas aadi é saa Zεεb nε lyem kwyel o, be nε ghwyil ε gu nye kɔ lo ε Yezu.

Tsik, Gwyε, Etsak Sεεηεle mɔn

¹ «Tɔɔɔ» e meken me esonok djas, Mεkpa nabε ε e moo tak. Ye nabε ε be nε Zεεb, Ye nabε ε Zεεb.

² Ye é tsεetse náá, e meken «tɔɔɔ», Mεkpa nadi é, é di wat be nε Zεεb.

³ Esonok djas di kɔ bɔs ε, nakusel ε nε Mεkpa. Ye tok nε sa wat kɔ bɔs'ak Mεkpa nadi ààkus.

⁴ Tsik nadus ε pε tɔ le. Deenek, tsik tak naasa náá, bot djas nyen popoopwon tɔ gwyε.

⁵ Gwyεs εpekas, dje boo gwyε e di megħomla nadi é. Tin, megħomla kadi é ààkwak εsaab yε.

⁶ Ye nabε ε nε dhiiti mot Zεεb nadhis o. Din ε mot tak nabε ε Zaŋ.

⁷ Nye nazyε é tyee tyaases etep εzelyo bot dum nε gwyε. Eteε náá, bot djas needum koŋ nε Zεεb kɔ εsu ε le.

⁸ Zaŋ nyeε nye εmet nabε ààbe gwyε tak. Deenek, nye nazyε é tyee tyaases etep εzelyo bot dum nε gwyε tak.

⁹ Mεkpa me tak nabε ε sim gwyε na tsεetse. Ye nabε ε tεtε gwyε di dje bot djas eselete ε. Ye nazyε kɔ bɔs ε, ye neezedje bot gwyε.

¹⁰ Deenek, Mεkpa naazyε pε kɔ bɔs, ye é nyeε εnakus bɔs. Tin, bot ε bɔs'ak ààpakamyaal nye.

¹¹ Mεkpa naazyε tɔ bot ε mbyak'ε. Ye ka bela náá, bot ε mbyak'ε naabyen εmyaal ε nye.

¹² E di'enek, bot djas aamyaal nye o, bot aadum koŋ nε ne o, Mεkpa aadjε be ghwyil edi ε bɔɔ Zεεb.

¹³ Deenek, bot ε tak waabyel. Be aanàkwaabyel byela ghiya. Ààbe byela di dus tɔ gwyes epuud ε. Àakobaabe bea byela ne εkwosak ε mot. Ye é εbyel ε byelaa ne εkwosak ε Zeeb ε.

¹⁴ Mekpa nadi e moo mot. Mot tak naazεbe di tɔ lena. Mena naabeeka mεkas mε, ye é mεkas mε sεεŋεle sim Mɔn di bela ne Sεeg ε. Lwoodela ne enεm ne embεε ε Zeeb ne etsεεtse.

¹⁵ Zaŋ naakan edi é tyee tyaases etεp εlyo bot dum ne ne. Nyε nadi e tuud náá: «Ye é kɔ esu ε le ε mε nadi keke náá: "Mot di zye bhis mam o, nyε eedhaa mε. Etee náá, εsok ne mam ne byel, nyε nadi é tak."»

¹⁶ Ne tseetse náá, mena naabelaka bεtε ne ekum bε. Nyε naakel kɔ lena enεm ne embεε be yak kɔ yii.

¹⁷ Ye é tseetse náá, Zeeb naadjε mena etsi ne Moiz. Deenek, Zeeb ka baadhis mena enεm ne embεε ne etsεεtse ne Yezu Klisto.

¹⁸ Ye tok ne mot ngɔt nabee Zeeb sok. Sεεŋεle sim mɔn'ε emet, nyεy mot di Zeeb o, nyε diε e di wat be ne Sεeg. Ye é Mɔn ε di lyaal bot Sεeg.

Lεŋ dum ne étεp ε Zaŋ Nduuel-bot

¹⁹ EYuda e ghaada Yeluzalem naalwom bεdhiiti bεghaa-Zeeb ne bεdhiiti bot ε di sa mesa tɔ kok Ndjaa-ebuwa. Bot ε tak ε naake ε dji Zaŋ Nduuel-bot náá: «Wɔy ε yɔ ze ee?»

²⁰ Nyε naazelεe be ne etsεεtse náá: «Ààbe, mam tok Mesia.»

²¹ Bhii tak, be eezεdji nyε náá: «Bha wɔy é ze? Wɔ é ngoolel-mekpa ε Zeeb Eli?» Nyε eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Ààbe! Me ε tok Eli.» Be eebaazεdji nyε náá: «Ye é wɔy ε di ngoolel-mekpa ε Zeeb di bwoodaa ε?» Nyε eebaazεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Ààbe.»

22 E di'enek, bε eezεdji nyε náá: «Ah wøy é zε? Eteε náá, bis ε sikø ᥃, bis neekelεe bot ε dhis bis ᥃. Wøy nakuma nyel ke náá, wø é zε?»

23 Nyε eezεbøøza náá: «Mε é gwood mot di tuud pε kyee bøs besyε di ààbε ne medii ε náá:

“Koobalka mεze ε Gheŋ, ye di looba-looba*!»

Dáá ye di kwyala tø mékana mε ngoolel-mékpa ε Zεεb Ezayi ε.

24 Tin, bot ε nalwomaa pε daa Zaŋ ᥃, nabε ε bot ε edhuu ε eFalizyε.

25 Deenek, bε eebaazεdji nyε náá: «Etep yé wø di duu bot Zεεb, ye bε náá, wøy tok Mεsia, ààbε Eli, ààbaabε dhiiti ngoolel-mékpa ε Zεεb ᥃?»

26 Zaŋ eezεbøøza ne nø náá: «Mam duu bin Zεεb ε, pε tø medii. Tin, tø edhuu ε len, ye é ne mot ngøt bi di ààgu ᥃.

27 Mot di zye bhis'am ᥃, nyε eedhaa mε ne mεbwala. Mam aanákwaakobela-belak duu emalal etep ekotii-tiiak ekel e ekoko bε.»

28 Etep bak djas sεε tin ε, pε ghaada Bhetani, pε yii kiid dii Yulden. Ye é pε kyee Zaŋ Nduuel-bot nadi duu bot Zεεb ε.

29 Tø yak mεlem, Zaŋ ka bee ε Yezu é zye pε daa lε. Tin, Zaŋ eezεke náá: «Beeka møø bhata Zεεb e. Ye é nyε ε di dis mesyem mε bot ε bøs djas.

30 Ye é dum ne ne mε naleε náá: “Mot di zye bhis konjamø ᥃, nyε eedhaa mε. Eteε náá, esok ne mam ne zye, nyε nadi é tak.”

31 Mam nabε ààdi é gu náá, nyε Mεsia. Tin, mam nazyε, zøduu bot Zεεb tø medii é. Etep mε neelyaal bot ε Yisalael nya.»

* **1:23** Eza 40.3

³² Zaŋ boo zεkaada sa nyε nabee ε. Nyε náá: «Mε eebee Sisim Zεeb é dus tə gwoo sul pε si dáa εghum, bhii tak Sisim tak eezetyaa kə lε.

³³ Kεkum dwoo εlak mos, mam nabε ààdi gu náá, nyε é Mεsia. E di'enek, ye é mot ε nadhis mε náá, mε zεduu bot Zεeb tə medii ɔ nalii nε nam. Nyε nake nε nam ε náá: “wə waabee Sisim é dus tə gwoo sul zedi kə mot. Bhii tak Sisim tak ε zεtyaa kə lε. Ye é nyε é aapaduu bot Zεeb nε Sisim na Dεε.”

³⁴ Mam eebee ye nε mis mam met. Etεp tak ε mε di baŋa bin ye é. Ye é mot tak, nyε é Mən Zεeb.»

Bεdjekel ε Yezu naleekan εsεε sok ɔ

³⁵ Yak εlu bhii tak, Zaŋ dinaa é di'enek wat, bε nε bεdjekel bε bεbá.

³⁶ Dáa nyε nabee Yezu é dhaŋ ε, nyε eezεke nε bεdjekel bε náá: «Beeka mot di mao bhata ε Zεeb ɔ!»

³⁷ Bεdjekel bε bεbá eezεgwak deenek, wə gwaa bε zεdu Yezu.

³⁸ Wə gwaa Yezu zεliig mis, gwyák pε bhis, dáa nyε nabee náá bεdjekel binək nadi du nyε é, nyε é booke nε nəo náá: «Bi saa yé?» Bε eezεbəɔza nε nε náá: «Labhi! Wə dyeebadi paa?» Labhi kwyel εlεε ε: Lyoel.

³⁹ Yezu eezεbəɔza nε nəo náá: «Dhaaka etεp bi neezεbee.» Bhii tak bε eezεdu nyε, bε eezεtó, kεbee sum di Yezu nadidi ɔ. Tin, bot binək zokaadi bε nε Yezu e di wat dwoo tak. Ye nabε é dwoo eezeleega moo tyee εwala ená.

⁴⁰ Andele, dhyeeb ε Siməŋ Pyεed, nabε ε mot ngøt pak bεdjekel εbá binək nagwak lii ε Zaŋ, da bhii tak bε é du Yezu ε.

41 Andele nakeleeboma é ne tel Simoŋ. Nyε é booleε nyε náá: «Bis eebela Mεsia!» Nyε nadi eke deenek ε etεε náá, din ε Mεsia kwyel εlεε: Klisto.

42 Bhii tak nyε eezεdul nyε pe dák Yezu. Dák Yezu nabee nyε, nyε é booke ne ne náá: «Wə ε Simoŋ, məo Zaŋ. Wə aakadjóoaa ε Kefas.» E kwyel εlεε é: Pyεed.

43 E yak dhiiti dwoo, Yezu nadi kwyel etó pe kyee dik Ghalile. Tin, nyε eezεboma ne dhiiti mot di djóoaa Filip ε. Nyey ne ne náá: «Dua me!»

44 Filip nadi é, mot Bhεtsaida, ghaada ε Andele bε ne Pyεed.

45 Filip eezεkaada etεp binek ne məo so Natanael. Nyey ne ne náá: «Bis eebela mot Moiiz nakwyal dum ne ne tə məkana me etsi o. Ye é mot bəngooel ε məkpa ε Zeeb nabaalii ko εsu ε le o. Yezu mot del ε Nazalet, məo Zozef.»

46 Natanael eezεke ne ne náá: «Tεtε sonok ε ne ghwyil ε tuula pe Nazalet e?» Filip é boobooza ne ne náá: «Dha, wə neezεbee.»

47 Dák Yezu nakabee Natanael é zye pe daa le ε, nyε é booke ne ne náá: «Ne tseetse beeka mot del Yisalael di ààgu məkɔŋ o.»

48 Natanael eezεdji náá: «Wə gu me dák?» Tin, Yezu eezεbooza ne ne náá: «εsok ne náá, Filip djoo wə, e bε é, me zebee wə. Wə di é, pe si le di djε bhumi fligh ε.»

49 Natanael eezεbooza, nyey ne ne náá: «Labhi! Wə é Mən Zeeb! Wə é məkoozi me Yisalael!»

50 Yezu eebaazεbooza ne ne náá: «Wə dum konj ne nam é, etεε náá, me eelεε wə náá: “Me bε é, me eebee wə é ghεŋ wə di si le fligh ε.” Wə waabee esonok dhaa yii wə di ebee'aak.»

51 Yezu eebaazelée nyε náá: «Tseetse ne tseetse me lée bin etep e tseetse náá: bi ε waabee gwoo diia, efofop e Zeeb é byet ne sul kó Señele Món Mot.»

2

Mevyekelé me Yezu nasa e mēken «təəə» ε

1 Melu mēlēl bhi tak, ye nabε ε ne εbá pε del ε Kanan, pε kyee dik Ghalile. Nyεeg ε Yezu nadi é tin.

2 Ye nabε ε Yezu be ne bēdjekel be naadjóoaa pε εbá ε tak.

3 Dáa menyok nabε náá, ye naawyii ε, nyεeg ε Yezu é booke ne Yezu náá: «Bε tokapε ne menyok.»

4 Tin, Yezu é boozebooza ne nyεeg náá: «Wεe moma, yenabel meso ε ye e tεp'ak? Ewala ε lam dinaa àapaakum.»

5 Deenek nyεeg eezεke ne bot ε mesa náá: «Saka sa djas nyε aalée bin náá, bi sa ε.»

6 Ghuna e di'enek, ye nabε ε ne mēbhe me mēkok eten ne wat. Mēbhe me tak nadi tin ε etεe náá, eYuda neesa mēzel me εdis edhuuda ne yε dáa etsi ε Moiiz nalee be ε. Mēbhe me tak ε ne ghwyil εnōo bheeb mēdii mēkam-mēten ne elel neghu dhet ne mēkam-mēmbá etεe náá, ye neelwood.

7 Tin, Yezu eezεke ne nōo náá: «Lwoodalka mēbhe menek ne mēdii.» Wō gwaa be zēlwoodal, kum pε ka.

8 Bhii tak Yezu eezεke ne nōo náá: «Daaka yε batsa, da bi εkedje mot di lii etep e εbyoŋ o, étεp nyε neebowal.» Be eezetó ne yε daa mot tak.

9 Dáa mot tak nabowal mēdii me zeliigel moo menyok ε, nyε nadi é ààgu pε menyok me tak nadus ε. Etεe náá, ye nazobε ε bot ε mesa me nalwoodal

məbhe ɔ bəɔ bε emet ε nadi gu pε kyee ye nadus ε. Mot'enək é boodjoo motom nadi é ba ɔ.

10 Nyε é booke ne ne náá: «E məbyoŋ, bot djas dyeebadje sok ε, tete menyok na nyeenyonyo. Da bhii tak, yii di ààdyeebanyo ε, ka djəaa ε bhis bot ε di, bε moo tə elangi ɔ. Ghuna wə bε ε wə eekwom mbəε menyok étəp ye needəaa nenak εbhis.»

11 Yenek nabε ε ndem məbwala yii εsok Yezu nasa pε del ε Kanan pε kyee dik Ghalile. Deenek ε Yezu nalyaal duma nyε nadi ne ye é. E di'enek, ye nabε ε, bədjekel bε nadum konjə ɔ ne ne.

12 Bhis yenek, nyε eezetó pε ghaada Kapəlnaum bε ne nyεeg, ne mən nyεeg zənəɔ bədjekel bε. Be naadhaa ba bim məlu penek.

Yezu eezəsə bot ε di bəmsa esa pε tə kok Ndjaa-ebuwa ɔ

13 Ebyoŋ ε Pak eYuda nabε é ye moo kunaa, Yezu eezetó pε Yeluzalem.

14 Nyε kazəbela tə kok Ndjaa-ebuwa ε, bot ε nadi bəmsa engəmbε, etaa, ne məghum, dəɔ ne bot ε nadi swoola epata ɔ mendiindil kə emesa bəɔ.

15 Tin, Yezu eezeloo ghwyεs ne ekel, nyε é boo zəsə bəɔ djas tə kok Ndjaa-ebuwa, dəɔ ne etaa ne engəmbε bəɔ. Nyε eezəmwas epata ne εwaaz emesa e bot ε nadi swoola epata ɔ.

16 Nyε eezəke ne bot ε nadi bəmsa məghum ɔ náá: «Diska esa bak wak! Nà liigka ndjaa Saag'am náá, ye didi zəega bot ε di bəmsa esa ɔ.»

17 Tin, bədjekel bε eetaala náá, ekwyala lεe náá: «Məkwyəla mε mε di ne ye dum ne ndjaŋ'ɔ ε, εpegoo

me tɔ lyem dāa du*.

18 E kukuma eYuda eezεke ne ne náá: «Yaa kəkə ndem məbwala wɔ aatel bis, étep bis neemyaal náá, wɔ ε ne ghwyil εsa dāa wɔ di esa'aak?»

19 Tin, Yezu eezεbɔɔza náá: «Bwakeka Ndjaa-ebuwa yak, bhii tak, tɔ məlu mələl, me waabaawyεl yε.»

20 Tin, eYuda eezεswonal, bɔɔ ne ne náá: «Daawee? Sonok étep εsum ε Ndjaa-ebuwa yak, ye nabε é, ye naabɔya membu məkam-məná ne eten ne wat. Wɔy lεe náá, wɔ ε ne ghwyil εsum yε tɔ məlu mələl!»

21 Ghuna Ndjaa-ebuwa Yezu nadi lii ε, nabε é nyel'ε met.

22 Bhis εgom Yezu, bədjekel bε naazεtaala sa nyε nake ε. E di'enek, bε naazεmyaal e etep ee nadi kwyala tɔ məkana me Zεeb ε, ne etep ee Yezu nadi lεe bε ε.

Yezu ne gu ebhum elyem e bot

23 E sok Yezu nadi, nyε dinaa pε Yeluzalem ε, e εbyoŋ ε Pak, bot εbuεpe naadyeebadum koŋ ne din ε lε. Eteε náá, bε nadi bebee endem e məbwala me nyε nadi sesa ε.

24 Tin, Yezu nabε ààbε ne εbwaalel ne noɔ. Eteε náá, nyε nadi gu bɔɔ djas.

25 Bela náá, nyε nabε ààbε ne gwyεs náá, mot zεlεε nyε sa bot binok di ε, etεε náá, nyε nadi gu sa nadi tɔ lyem mot ne mot ε.

3

Emə ε Yezu bε ne Nikodem

* **2:17** Məkwyela me me di ne yε dum ne ndjaŋ'ɔ ε, εpegoo me tɔ lyem dāa du. Med 69.10

1 Tɔ sama eFalizyɛ, ye nabɛ é ne dhiiti mot, din ε le nabɛ é Nikodhem. Nyɛ nadi é, ngɔt pɛ tɔ ekukuma eYuda.

2 Wɔ gwaa nyɛ zokazεzyɛ pɛ daa Yezu e pum. Nyɛ eezεke ne ne náá: «Labhi, bis ne gu náá, Zeeb ε nadhis wɔ pɛ daa les etɛp wɔ neezelyo bis. Etɛe náá, mot tok ne ghwyil esa endem e mεbwala mε wɔ di sa yenek, ye di ààbe náá, Zeeb ε ne ne sama o.»

3 Yezu eezεbɔɔza ne ne náá: «Tseetse ne tseetse, mε lεe wɔ ε náá: Mot ε di ààbyel byela na bes o aanàkwaabee Eyoŋ ε Zeeb.»

4 Nikodhem eezεke ne ne náá: «Mot waabaabyel-byelak na bes dáa, mot moo ye paa-mot? Nyɛ é ne ghwyil é baani tɔ mɔ nyεeg, da nyɛ é baabyel byela sis e?»

5 Yezu eezεbɔɔza náá: «Tseetse ne tseetse, mε lεe wɔ ε náá: mot ε di ààbyel ne medii ne Sisim na Dεe byela sis o, nyɛ aanàkwaabee Eyoŋ ε Zeeb.

6 Mot ε byel, byela tɔ epuud o, nyɛ é mot epuud. Mot ε byel, byela tɔ Sisim na Dεe o, nyɛ é mot sisim.

7 Nà djoka, etɛe náá, mε eeke ne nɔ náá, “Bi goka ne εbyel ε, byela na bes.”

8 Pup kεe ze nyɛ di kwyel ε. Tin, wɔy εpegwak ghuula tak. Deenek, kabela ε náá, wɔ ààgu pɛ ye dus ε, ne pɛ ye di tó ε. Ye dyeebadi ε, tyee wat ne bot ε zebyel tɔ Sisim ε Zeeb.»

9 Nikodhem eezεke ne ne náá: «Yenek aasael dáa?»

10 Yezu eezεbɔɔza ne ne náá: «Wɔy é boo lyoel kɔ Yisalaël. Wɔ ààgu etɛp binek e?»

11 Tseetse ne tseetse, mε lεe wɔ ε náá, bis dyeebaleε etɛp ee bis di gu ε. Bis banja bot ε etɛp ee bis nabee ne mis mis ε. Tin, biyɔ, bi ààmyaal etɛp ee bis di lεe

bin ε.

12 Bi ε di ààmyaal mε, esok mε di lyo bin etεp e bøs ε. Ha bi aamyaal dáa, yε be náá, mε moo lεe bin etεp ee di tø gwoo ε?

13 Ye tok nε mot aabyet ni tø gwoo yε di ààbε mot nadus tø gwoo ɔ. Mot tak ε, Sεεŋεle Mən Mot.

14 Deenek ε di náá, dáa Moiiz nadi nyε dinaa tø kyee bøs bεsyε di ààbε ne medii ε, nyε naatsel nyø e le*. Tin, nyε eezεben yε pe εko. Tyε wat, ye goka é náá, Sεεŋεle Mən Mot tselaa e le.

15 Eteε náá, deenek ε, mot kwaadum koŋ nε ne ɔ, nyε aabela tsik na kɔm-kɔm.

16 «Zεeb naadyeebakwyel bot kɔ bøs. Ye é nyε nadhis sεŋεle mən'ε met. Eteε náá, mot kwaadum koŋ nε ne ɔ needi ààgwyε. Nyε goka nyε bela tsik na kɔm-kɔm.

17 Eteε náá, Zεeb nabε ààdhis Mən'ε kɔ bøs étεp εpεé ε bot. Nyε nadhis Mən'ε étεp bot ε bøs neebela tsik kɔ εsu ε lε.

18 Mot aadum koŋ nε ne ɔ, yenøk mot aanàkwaakwyeeselaa ndje sɔs. Tin, mot aadi ààdum koŋ nε ne ɔ, yenøk eezelookwyeeselaa ndje sɔs. Nyε aapeεaa, etεe náá, nyε nabε é, nyε eepεε édum ε koŋ nε Mən Zεeb.

19 «Beeka dáa Zεeb aapéé bot ε. Mεkas naazyε kɔ bøs. Tin, bot ε bøs kakwyel yøbø εbuεpe ε ghooghom dhaa mεkas. Eteε náá, be nadi é bot ε embée mesa.

20 Bot djas di sa embée mesa ɔ, be ààkwyel mεkas. Deenek, mot tak ààkwyel etó pe gwyε di ε. Eteε náá nyε εpekaab náá, embée etεp be εzεkεnyen na “ngbεlεlε” emis mε bot.

* **3:14** nyø e le Ela 21.9 Nyø tak nalulaa ε ne ghwooz.

21 Tin, mot di eke dáa etsætse di lεε ε, nyε εpetiila tø ngel gwyε. Eteε náá, mesa mε nyε di sa sama nε Zεεb ε neenyen popoopwon emis mε bot djas.»

Zaŋ nduuvel-bot tyaases kɔ esu ε Yezu

22 Bhii tak, Yezu eezetó pε kyee dik Yude bε nε bεdjekel bε. Bε eezεbe di penek. Tin, nyε nadi eduu bot Zεεb.

23 E ghεŋ tak, pε dεl ε Enən e ngwoob del Salim, Zaŋ nabaadi pe ε, eduu bot Zεεb penek etεε náá, pε kyee dik tak nabε é nε mεdhii εbuεpe. Tin, bot εbuεpe nadi ezyε, zεduwa Zεεb.

24 Etεp binek djas naseε, Zaŋ dinaa ààkɔɔla e mbok.

25 Tin, bεdhiiti bεdjekel ε Zaŋ nadi é be mεso bε nε dhiiti mot dhaad mbyak eYuda. Mot tak nadi lii ε dum nε dáa mot di egoka nε esa étεp nyε needis edhuud da bula dεε e mis ε Zεεb.

26 Wɔ gwaa bε zokazyε pε daa Zaŋ, bε eezεke nε nε náá: «Labhi, é sok mena nadika pε yii kyiid dii yulden ε, ye nabε é, wɔ naalii nε nε nes kɔ εsu ε mot ngøt. Beea! Mot tak εpeduu bot Zεεb, deenek bot djas ka tó ε penek pε daa lε.»

27 Zaŋ eezεbøɔza nε nɔɔ náá: «Dhiiti mot tok nε ghywil εbela duu sis, bhis yii Zεεb zedje nyε é.

28 Biyɔ bε εmet nadi é tak, esok mε naley náá: “Mε tok Mεsia ε. Mam ε mot Zεεb nanyel εdhis εsok nε nε o.”

29 Mot di nakuma moma ba o, yε ngom. Tin, mao so motom ba moma o di é di'enek é gwak gwoodε o. Nyε é tø mεmyaala εbuεpe dáa nyε gwak gwood motom ba o. Tyε wat mεmyaala menek ε mε mεmyaala mam. Mεmyaala mε tak eebela εsuk.

30 Ye goka é náá, duma ε Yezu byet εbyet nε εbyet, da Yam ε sila.

31 «Mot dus pε εko ɔ, nyε eedhaa bot djas. Mot di kɔ bɔs ε mot bɔs, nyε lii ε, etεp e bɔs. Deenek ε, di náá, mot dus pε εko ɔ, nyε eedha bot djas.

32 Nyε nε dyeebalεε bot esesεε ee nyε di bee ε, yii nyε di gwak ε. Tin, bot ààkwyel εmyaal etεp ee nyε di lii nε nɔɔ ε.

33 Mot di myaal etεp ee nyε di lεε ε, baamyaal ε náá, ye ne tseetse náá, Zεεb lεε ε etsεetse.

34 Eteε náá, mot Zεεb lwom ɔ, dyeebalii ε etεp e Zεεb. Eteε náá, Zεεb naadjε nyε ghwyil Sisim na Dεε djas.

35 «Sεεg nε kwyel Mɔn. Etεp tak ε nyε nadjε nyε eghεη nε ghwyil kɔ esonok djas.

36 Mot ε dum koŋ nε Mɔn ɔ, yenɔk ε waabela tsik na kɔm-kɔm. Tin, mot di ààdum koŋ Mɔn ɔ, yenɔk aanàkwaaabela tsik na kɔm-kɔm. Deenek, εbuk ε Zεεb ε pε kɔ lε.»

4

Bhoma ε Yezu be nε moma Samali

1-2 Bot εbuεpe nadi esaa náá, Yezu duu be Zεεb. Tin, Yezu nyε εmet nabε ààdi duu bot ε tak Zεεb. Ye nabε é bεdjekel be é nadi duu bot Zεεb. Eghεη sama bot ε eFalizyε nagwak náá, Yezu nadi duu bot εbuεpe dhaa Zaŋ ε, wɔ gwaa be zεsa mbee lyem.

3 Eghεη Yezu nagwak bot é lii deenek ε, nyε naazεdus pε kyee dik Yude, nyε é zokazεsik pε kyee dik Ghalile.

4 E di'enek, ye nazogoka ε nyε dhaa pε ze kyee dik Samali.

5 Nyε eezεkum e ngwoob dhiiti ghaada nadi djóoa Siikaad pε kyee dik tak ε. Ghaada tak nabε é e ngwoob pyeeb ε Zakəəb nadje mən Zozef ε.

6 E di tak, ye nabε é ne guk medii ε Zakəəb. Dáa nabela náá, Yezu nabε é nyε eezewak ne kyeed ε. E di'enek, nyε eezənəo nyel disi e ngwoob guk medii. Ye nabε é dwoo moo tyee kuku gwoo.

7-8 Bədjekel eezetó pε dəl kəsaa edee. Bhii tak, dhiiti moma Samali eezεzyε zədaa medii. Wə gwaa Yezu zokazəwaab medii ne ne. Nyεy náá: «Djε mε medii mε dek.»

9 Moma tak eezəbəoza ne ne náá, «Wəy ε mot dhaad mbyak eYuda. Ekan dáa, étep wə neewaab medii ne mam moma dhaad mbyak Samali?» Tinaak, nyε nake deenek ε etee náá, bot ε mbyak eYuda ààgwakel ne bot ε mbyak Samali.

10 E di'enek, Yezu é boozəbəoza ne ne náá: «Wə spedi é di gu sa Zeeb aadjε wə ε. Wə ε pe baadi gu mot di ke ne no náá: “Djε mε medii, mε dek” o. Pe wəy ε waab medii ne ne. E di'enek, nyε waadjε wə medii mε di djε tsik ε.»

11 Moma yenək eezεke: «Gheŋ! Wə tok ne sanon ee wə aadaa medii ne yε. Guk ne dim. Ha wə aabela medii mε di djε tsik wo?»

12 «Wə kwyel εlεe náá, wə é boo-mot, dhaa bhaabes Zakəəb mot nadje bis guk medii mε tak o? Tin, ye nabε é, nyε eedε medii mε tak nyεy nyε εmet, zənəə bəə bε, ne mesaa mε bətit ε nyε nadi wyel ε?»

13 Tin, Yezu eezəbəoza ne ne náá: «Bot djas aadε medii mak o, bε waabaabela gwyes εdε medii.

14 Tin, mot aadε medii mε mε aadjε nyε o, mot tak aanàkwaabaagwak gwyes medii. Etεe náá, medii

mε mam aadjε nyε é waaliigel tø lε søøgø medii na kɔm-kɔm ee di ààgel ε.»

15 Moma yenøk eezøke ne ne náá: «Gheŋ, djε mε medii mε tak. Djε mε étep mε needi ààbaagwak gwyes medii, mε needi ààbaazezyε zødaa medii wak.»

16 Yezu eeke ne moma tak náá: «Tóa, kεdjøo ngom'ø, da bi ε buλa wak.»

17 Tin, moma yenøk eezøbøøza náá: «Mε tok ne ngom.» E di'enek, Yezu é bookazøke ne ne náá: «Wø ε ne gham ne εke ε náá, wø tok ne ngom.

18 Eteε náá, wø naaba botom εtεn. Motom wø di ne ne yenøk tok ngomo. E di'enek, wø bεε wø eelεε sa di náá, ye é tsεetse ε.»

19 Moma yenøk eezøke ne Yezu náá: «Gheŋ, mε bee εkε ε náá, wø ε ngoolel-mεkpa ε Zεεb.

20 Bεbhaab bis, bot ε Samali naduwal Zεεb ε kɔ etsok ε elak. Yε kabø biyø eYuda ø, bi ke ε náá: “Di di egoka ne εdjaalaa Zεεb ε pε Yeluzalem.”»

21 Yezu eezøbøøza ne ne náá: «Wεε moma, myaala sa mε di eleε'aak. εwala εpezyε, εwala di náá, bot aanàbaakeeduwal Zεεb Sεeg pε kɔ etsok ε elak nεghu pε Yeluzalem.

22 Biyø bot ε Samali, bi dyeebaduwal ε Zεεb bi di ààgu ε. Yε kabø bisø eYuda ø, bis duwal ε Zεεb bis di gu ε. Eteε náá, tsik ε étep bisø eYuda.

23 Tin, guka náá, εwala εpezyε, εwala ε tak eezekum, εwala betεtε bεduwalel aaduwal Sεeg pε tø sisim ne tø etsεetse ε. Eteε náá, binøk ε betεtε bεduwalel ε Zεεb di kwyεl ø.

24 Eteε náá, Zεεb ε sisim. Étep tak ε di εnyø náá, bot ε di duwal nyε ø, duwal nyε pε tø sisim ne tø etsεetse.»

25 Moma eebaazεke ne Yezu náá: «Mε ne gu náá, Mεsia di djóoaa “Klisto” o waazyε. E sok nyε aazyε é, nyε waazelεe bis esa binek djas.»

26 Tin, Yezu eezεke ne ne náá: «Mam, mot di elii ne nō'aak, ye é mam ε di Mεsia.»

27 E di'enek, bεdjekel bε eezεtuula. Bε moo tin é djoka etεe náá, bε naazεbela Yezu é lii ne moma tak. Tin, mot ngöt pak'ɔɔ nabε ààdji náá: «Wɔ saa ye?» Neghu: «Kɔ esu ε ye wɔ di é lii bi ne moma yak?»

28 Bhii tak, moma tak zεlik bhe εdaa mεdii mε, nyε eezεnɔɔ nyel'ε sik pε ghaada. Nyε moo tin é ke ne bot náá:

29 «Dha beeka dhiiti mot eelεe mε etεp ee mε nadi esa djas ε. Mε bee ε náá, mot tak ε di Mεsia!»

30 Bot ε ghaada tak eezεghεε, tó kεbee Yezu pε nyε nadi é.

31 E di'enek, bεdjekel bε eezεbesal nyε náá, nyε dε edee. Bao náá: «Labhi, dεa edee!»

32 Tin, nyε eezεke ne nɔɔ náá: «Mε εpedε mbi edee ee di náá, bi ààgu ε.»

33 Tin, bεdjekel moo tin é djinel pak'ɔɔ náá: «Dhiiti mot bε é nyε eezεyε nyε ne edee bhis kon'ena?»

34 E di'enek, Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Edee bam ε esa ε mεsa mε Zεeb. Nyε é nadhis mε náá, mε sa mesa mε kεkum εsik ε tak.»

35 Biyo bε εmet bi ne dyeebakan kana yak: “Ye ka lik ε bεngɔn εná, étεp εkε dis edee ee ze kwak tó epyeeb ε.” Mam ka lee bin ε náá: benka mis min, da bi ε gwyák mεbhεk min, yε eezesɔk, etεe náá, ye neekεdisaa tó epyeeb.

36 Mot di sa mesa mε εdis edee tó pyeeb o, ne bela yε etuud djala ne mesa mε nyε sa ε. Nyε εpesεeg mεbhεk. Mεbhεk mε tak ε, bot djas aabela tsik na

kɔm-kɔm ɔ. Deenek etεε náá, mot di bε bhek ɔ nε mot di dis edee tɔ pyeeb ɔ neemyaala bɔɔ djas.

37 E di'enek, kana di ke náá: "Dhiiti mot εpebε bhek; nwyak tak εzε bók bhum tak ε." Ye é tsεetse.

38 Etεε náá, mε eelwom bin, bi tó ke εdis mεbhæk, tɔ e di di náá, bi nabε ààbε mεbhæk mε tak ε. Bεdhiiti bot ε nazesa mesa. Biyo ka bε é bot ε zyε zεdε edee mesa mε mezuk mɔɔ ε.»

39 Bεtεε nε bot ε Samali yii dεl εlenek naadyeebadum koj nε Yezu εbuεpe. Bε namyaal nyε é kɔ εsu etεp moma yenɔk naleε be ε. Egheŋ nyε nadi eke náá: «Dha beeka dhiiti motom eelεε mε etεp ee mε di sa djas ε.»

40 Bhii tak, dáa bot ε Samali nazεbela Yezu tin ε, bε eezεke nε nε náá: «Nàkabaadhaa. Zoka di wak.» Tin, Nyε eezεdja mεlu mεmbá bε nε be nɔo.

41 Tin, bεtε nε bot naazεdum koj nε Zεεb εbuεpe, kɔ εsu ε mεkpa mε.

42 Tin, bε é boozεke nε moma yenɔk náá: «E di mena kadi wak nenak'aak, bis àápādum koj nε nε etεε náá, wɔ naleε bis. Bis ka myaal ε, etεε náá, bis eegwak bisɔ bε εmet. Bis eegu náá, ye é tsεetse náá, nyε é mεtsik-bot, kɔ bɔs.»

Yezu eezεtsik mɔɔ dhiiti boo kukuma esodja pε Kana.

43 Bhis mεlu mεmbá menek, Yezu eezεdus kɔ dεl ε tak, nyε eezεsik pε kyee dik Ghalile.

44 Nyε nadi esa deenek é, etεε náá, nyε nyε εmet naaleε náá: «Ngoolel-mεkpa ε Zεεb ààduwalaa kɔ dεl ε nyε nabyel ε.»

45 Dáa nyε nakum pε Ghalile, bot ε kyee dik tak naabe nyε εnyɔεpe. Bε naabee sa nyε nasa tɔ εbyoŋ

pε Yeluzalem ε. Etεp tak ε, bε nadi myaala nε Yezu εbuεpe.

46 Bhii tak Nyε eezesik pε ghaada Kana pε kyee dik Ghalile. Kana ε ghaada nyε naliig medii moo menyok ε. Pe ghaada Kapelnau, ye nabε é nε dhiiti boo kukuma esodja ε mεkoozi. Mɔn'ε nadi bε.

47 Nyε nagwak náá, ye nabε é Yezu eezedus pε kyee dik Yude tó pε Ghalile. Nyε eezetó pε daa lε. Nyε eezedjaala nε nε náá: «Geka mε ghoŋ! Dha! Mɔn'am εpebé εkpanjεpe. Nyε moo é pak εsyee nε tsik. Dha tsik nyε.»

48 Yezu eezεbøøza nε nε náá: «Bi ε di ààbee endem e mεbwala nε mεvyεkεlε ɔ, bi aanàkwaadum koŋ nε nam.»

49 Kukuma tak eezεke nε Yezu náá: «Gheŋ, lela εzyε pε daa lam étep mɔn'am εzεkεgwyε.»

50 Yezu eezεke nε nε náá: «Sika pε ndjan'ɔ. Mɔn'ɔ eetsak.» Tin, mot'enɔk eezεmyaal sa Yezu nalee nyε é. Nyε eezetó.

51 Dáa nyε nadi, nyε dinaa e ze ε, wɔ gwaa bot ε mesa mε zeboma nε nε, bε eezεlεe nyε náá: «Mɔn'ɔ ε nyel εnyøepe nε tsik.»

52 Tin, nyε eezεdji bot ε mesa mε náá: «Nyε tsak e yaa εwala?» Bε eezεbøøza náá: «Koko e εwala εsok bhis εwala ε dwoo di tyaa tó gwoo ε, mεkosa nasi nyε.»

53 Tin, kukuma tak eezεgwyak náá, ye nabε é e εwala Yezu nake nε nε náá: «Mɔn'ɔ ε nε tsik» ε. Tin, nyε eezεdum koŋ nε Zεeb, bε nε bot ε mεbyel mε djas.

54 Yenek nabε é ndem mεbwala yii εsok ebá Yezu nasa bhis nyε nadus pε Yude tó pε kyee dik Ghalile ε.

5

Yezu eetsik dhiiti mot εbέ ε nyel nazesɔab ḥ tɔ tok εgwyia Betεsdha

¹ Bhii tak, ye nabε é nε dhiiti εbyonε ε eYuda. Tin, Yezu é boobyet tó pε Yeluzalem.

² Pε Yeluzalem, e ngwoob εbεε nadi djóoaa «εniel bhata» ε, ye nabε é nε dhiiti boo tok εgwyia nadi djóoaa tɔ lii ebhele, Betεsdha ε. E di tak, ye nabε é nε bɔɔ mεbhaaz mεtεn.

³⁻⁴ Tɔ mεbhaaz mε tak, ye nabε é nε bεtε nε membel mendjaamesi. Bot ε mεbέ mε tak nabε é, bot ε edhim, bε na edjam, bot ε mεnyel nazesɔab bε

⁵ ^{*} E di'enek, ye nabε é nε dhiiti mot nazebɔya nε εbέ ε nyel nazesɔab ḥ membu mεkam-mεlεl nε membu mεtεn nε elεl.

⁶ Dáa Yezu nabee nyε ndjaasi ε, nε dáa nyε nagu náá, nyε eeloozebɔya nε εbέ ε tak ε. Nyε é boozεdji nyε náá: «Wɔ εpekwyεl εtsak e?»

⁷ Tin, mot εbέ εlenɔk eezεbɔɔza nε nε náá: «Gheŋ, mε tok nε mot gheeg mε tɔ boo tok εgwyia bhis mεdii aadheegel ε. E sok djas mε di saa náá, mε tó kεghaaga ε, ye dyeebabεla ε mot sis eezeghaaga εsok nε nam.»

⁸ E di'enek, Yezu eezεke nε nε náá: «Wyεla, nɔŋa mwaala yɔ, da wɔ ε kε.»

⁹ E di'enek, mot yenɔk eezεtsak. Nyε eezεgħεe mwaala yε, nyε moo kε.

* ^{5:3-4} Tɔ dhiiti ekwyala, ye é nε mεkpa mak: Bε nadi bwood ε, mεdii dheegeł. Etεε náá, ye nabebεe nε fofop ε Gheŋ ngøt nadidi sul tin «gbɔŋ» étsp εzεdhedheeg mεdii. Tin, mot εbέ aaleeghaaga tɔ tok εsok nε bεsø mεdii dinaa é dheegeł o. Mot tak εpetsak, ye nakoozodi yak kwaambi εbέ.

Tin, etep binek nasee ε dwoo saba.

10 Bhii tak, ekukuma eYuda eezεke ne mot natsikaa o náá: «Wø aagoka ne eghεe mwaala yø mos. Etee náá, mos ε dwoo saba.»

11 Nyε eezεbøøza ne nøo náá: «Mot tsik me o lεe ne nam ε náá: "Gheea mwaala yø, da wø ε ke!"»

12 Be eezεdji nyε náá: «Yenøk ε nyøaa mot lεe wø náá: "Gheea mwaala yø, da wø ε ke"?»

13 Tin, mot natsikaa o nabε ààgwyak mot natsik nyε é. Etee náá, ye nabε é, Yezu naazesyela tø edhuu nadi é di'enek o.

14 Ba mewala bhii tak, Yezu eezεboma ne ne tø kok Ndjaa-ebuwa. Nyε eezεke ne ne náá: «Bea! Wø eezetsak. Sa wø ààbaasa mesyem e kaab náá, dhiiti mbee sonok εzεkεbaabela wø.»

15 Tin, mot yenøk eezetø, wø gwaa nyε kεlεe ne eYuda náá, ye é Yezu ε natsik nyε.

16 Etεp tak ε, eYuda nadi esaa dää bε sa etεp bε neetiig Yezu. Be nakwyel esa deenek ε etee náá, Yezu natsik mot yenøk ε dwoo saba.

17 Deenek, Yezu eezεbøøza ne nøo náá: «Melu djas, Saag'am εpesa mesa, døø ne mam pe, me εpesa mesa.»

18 Ko εsu ε etεp binek, ekukuma eYuda nadi esaa dää sa etεp bε neegó nyε. Be nadi sa deenek ε etee náá, Yezu nabε é ààdi ne duu ne dwoo saba. Nyε baadi ke ε náá, Zeeb ε Seegε met. Nyε nabaakeke ε náá, nyε tye wat ne Zeeb.

Zeeb eedje Møn eghεη bε

19 Yezu eezelii ne nøo náá: «Tseetse ne tseetse me lee bin ε etεp e tseetse náá: Møn tok ne ghwyil esa dhiiti sonok ne εkwosak ε le. Nyε dyeebabee ε mesa

me Seeg di zye ne sa sok ε. Tin, nyε zokasaa deenek. Sa Seeg di sa ε, Mɔn pe ne sa ye.

²⁰ Bela náá, Seeg ne kwyel Mɔn. Tin, nyε é boo di eelyaal nyε esesεε djas nyε di sa ε. Tin, nyε waalyaal nyε eboo esonok dhaa yii bi di bee'aak, etεε náá, bi needjoka εbuepe.

²¹ Eteε náá, Seeg ne gomal bot tø εsyee, da djε bε tsik na kɔm-kɔm. Deenek ε di náá, Mɔn'ε pe ne djε tsik ne mot nyε aakwyel o.

²² Seeg àápεε bot, etεp nyε naadjε Mɔn eghεŋ e εpεε ε bot.

²³ Ye nagoka ε deenek, bot djas needuwal Mɔn, dáa Mɔn di duwal Seeg ε. Eteε náá, Saag'am ε nadhis mam mɔn'ε. Mot di ààduwal mɔn'ε o, nyε ààduwal Seeg.

²⁴ «Tseetse ne tseetse me lee bin etεp e tseetse náá: Mot di gwak melyo mam, da nyε é dum koŋ ne mot nadhis me o, nyε waabela tsik na kɔm-kɔm. Tin, yenək aanàkwaapέεaa, deenek, nyε eezedus tø εsyee, ni pe tø tsik.

²⁵ Tseetse ne tseetse, me lee bin ε náá, εwala εpezyε, εwala ε tak eezekum: εwala bot ε nazegwyε o aagwak gwood ε Mɔn Zεεb. Tin, bot djas aagwak gwood tak o be waabela tsik.

²⁶ Yε waaseε etεε náá, tyee wat ne dáa Seeg di ne tsik ε, deenek, Zεεb eedjε mam mɔn pe ghwyil ε djε tsik.

²⁷ Deenek, Zεεb naadjε nyε eghεŋ εpεε ε bot, etεε náá, nyε é Seεŋεle Mɔn Mot.

²⁸ Sa mot ààdjoka. Eteε náá, εwala bot ε nazegwyε o εpezyε, εwala di náá, be aagwak gwood ε.

²⁹ Bhii tak be waawyis tø mεvit mɔɔ. Bot ε

nasa enem esa ɔ, bɛ waagom tɔ εsyee etɛp εdi tɔ tsik. Tin, bot ne sa embee mɛsa ɔ waagom etɛp bɛ neezεkwyeselaa ndje sɔs.

30 «Mam tok ne ghwyil esa esonok dāa lyem'am di kwos ε. Mɛ pɛɛ ε, dāa Saag'am di lɛɛ náá, mɛ pɛɛ ε. E di'enek, epɛɛ ε mɛ aapɛɛ bot ε, ye waadie, tɔ epiki, etɛɛ náá, mam ààsaa εkwosak ε lam. Mɛ saa ε εkwosak ε mot nalwom mɛ ɔ.

31 «Mɛ lɛɛ bin sa mɛ di gu kɔ εsu ε lam ɔ, bot aanàkwaamyaal sa mɛ aaleɛɛ ε.

32 Ye é dhiiti mot ε di lɛɛ bot etɛp ee mɛ di sa ε. Tin, mɛ ne gu náá, etɛp ee nyɛ di lɛɛ bot kɔ εsu ε lam ε tseɛtse.

33 Ye nabɛ é, bi naalwom bɛngooselel ε mɛkpa men pɛ daa Zaŋ. Tin nyɛ naaleɛɛ bin etɛp ee etsɛetse dum ne nam.

34 Ye bɛ mam ɔ, mɛ tok ne gwyes náá, mot lɛɛ bot sa mɛ di é, ne esa ee mɛ di sa ε. Tin, mɛ lii etɛp bak ε, etɛp bi neetsak.

35 Zaŋ nabɛ é dāa lambi di tuubel, da ye é wa bot djas tɔ eselete gwyɛ ε. Deenek bi nabɛ é bi eemyala ba εwala wat tɔ eselete gwyɛ yɛ.

36 «Guka náá, mam ε ne boo lɛŋ e εkaada dhaa Zaŋ. Eteɛ náá, mesa mɛ Saag'am dje mɛ náá mɛ sa ε, ye é mesa mɛ tak ε di lyaal bot, mot mɛ di ε. Ye é di lyaal bot náá, Saag'am ε nadhis mɛ.

37 Deenek, Saag'am, mot nalwom mɛ ɔ, nyɛy nyɛ emet di kem ne εlyaal ε bot kɔkɔ mbi mot mɛ di ε. Bi dinaa ààpaakogwak-gwakak gwood'ε. Bi dinaa ààpaakobee-beeak bhwoob'ε.

38 Bi ààgwak mɛkpa mɛ, etɛp tak ε bi di ààdum konj ne mot nyɛ nadhis ɔ.

39 «Bi εpewa lyem tō εdjek ε mēkana mē Zeeb. Bi bwaal ε náá, tō εwa ε zii e mēdjek mē bi di djek ε, bi ε waabela tsik na kōm-kōm. Tin, guka náá, ekwyala binek ε di lii ne εlεε ne bot, mot mē di ε, ne mesa mam.

40 Sonok náá, etep binek djas nabε é tsεetse. Bi kadi ε, ààkwyel εzyε pε daa lam, etep bi neebela tsik!

41 «Mam aanàsaa náá, bot djε mē duu.

42 Tin, mē ne gu náá, kwyel Zeeb tok tō elyem bin.

43 Saag'am ε nalwom mē, etep mē zesa mesa mē ne eghεn̄ bε. Bi kadi ε, ààmyaal mē. Tin, dhiiti mot ε zyε ne ghwyil ε met o, bi ε waamyaal nyε.

44 Biyo di náá, mot ne mot saŋ é yε duu nyε emet yenek. Bi ààsaa duu di dus pε daa Zeeb nyε nyε emet ε. Bi aakwak εdum kon̄ ne nam dáa?

45 «Sa mot ààgek náá, mam ε waakεpit bin pε dáa Saag'am. Mot aakεpit bin o, yε aadi é Moiiz, mot bi nawa εbwaalel εlen kɔ lε o.

46 E di'enek, guka náá, bi εpedi ε, di myaal Moiiz o, pe bi myaal mē etεε náá, Moiiz nakwyal ε kɔ εsu ε lam.

47 Tin, bi ε di ààmyaal sa Moiiz nakwyal o, ha bi aamyaal mēlyo mam dáa?»

6

Yezu eezεdjε botom bεmil εtεn edee

1 Bhii tak, Yezu eezεtó pε yii kyeed boo soob na djato-djato kyee dik Ghalile. Boo soob tak baadjooaa ε Tibeliaad.

2 Wɔ gwaa zukamwaa ne mot zεdu nyε, etεε náá, bε nadi ebee endem e mēbwala mē nyε nadi é sa ne etsik ε membεl ε.

3 Tin, Yezu eezεbyet kɔ etsok. Bhii tak nyε eezeñoo nyel disi bε ne bεdjekel bε.

4 Eghεŋ tak, ye nabε é dwoo Pak, εbyon ε eYuda.

5 Dáa Yezu naben mis bee náá, bot mεdhuu mεdhuu nadi zyε pε pak nyε nadi é. Nyε é boozεke ne Filip náá: «Mena kεbɔm emapa etεp bot bak needε ε paa?»

6 Nyε nake ne Filip deenek é, etεp nyε neebee dáa nyε aasa ε. Eteε náá, nyε nyε εmet nadi gu dáa nyε aasa etεp bε needε ε.

7 Filip eezεbɔɔza náá: «Nε edeniye bεdhet εbá bis tok ne ghwyil εbɔm emapa aadjala ne dek bot bak djas ε*.»

8 Mot ngɔt tɔ bεdjekel bε, ye din ε nabεε Andele. Nyε nadi é dhyeeb ε Simɔŋ Pyεed, nyεy zokazεke ne Yezu náá:

9 «Tɔ sama bot ε di wak'ak, ye é ne mɔɔ ngbaaz ngɔt di ne emapa etεn[†], zεnɔɔ bɔɔ besu ε εbá. Yenek aakosa yé ne zukamwaa ne mot ε di wak'ak?»

10 Tin, Yezu eezεke náá: «Dhilka bε si mendi-indil.» E di tak, ye nabεε, ne meso-mεgwyii, εbuεpe ee bot aadi kɔ tak ε. Tin, bε eezeñoo menyel, disi. Bot ε nadi tin o nabεε tyee botom bεmil etεn.

11 Bhii tak, wɔ gwaa Yezu zεnɔɔ mapa, ghaapεε Zεεb. Nyε eezeñoo dje bε, bε kaa bot binɔk ye é. Bhii tak nyε eebaazεnɔɔ besu, nyε eebaadjε bε, bε kaa bot binɔk ye é. Bot djas naadε dáa elyem bɔɔ kwyεl ε.

12 Dáa bot nade djil ε, nyε é booke ne bεdjekel bε náá: «Bulaka ne epes ee lik ε, e kaab náá, ye é

* **6:7** deniye nabεε epata ee bot ε kyee dik Ghalile nadi bela e mesa mε mwos wat ε. † **6:9** Tsim tak saaa é, ne dhiiti kwaambi bhεk àabε yii bε di sa tεtε emapa boo metaŋ ne ye é.

zékəpulel.»

¹³ Tin, bədjekel eezəni é tek ebhil e tak. Wə gwaa bə zokazelwoodal məbhwaam kam nə ebá nə məbhubhwak mə emapa etən nə besu ebá bot nakat ede ε.

¹⁴ Dáa bot nabee endem e məbwala mə Yezu nasa ε. Wə gwaa bə zəke náá: «Ne tsəetse, nwyak ε ngoolel-mekpa ε Zəeb nakəkaa náá, nyε waazyε kə bəs'ak o.»

¹⁵ Tin, Yezu naazəgu náá, bə nadi suu εzəmet nyε nə ghwyil, étəp edil ε nyε kə boo məkoozi nə bhel ε. Nyε é boo zəkaab byet kə ətsok, nyε nyε εmet.

Yezu eezəke kə boo soob

¹⁶ Dáa dwoo nabə é moo sila ε, bədjekel bə eezəwyeed tó pə εboŋ ε boo soob na djato-djato.

¹⁷ Bhii tak bə eezəni tə boo eleəd. Tin, bə moo tsaal dii tó pə yii kyiid pə kyee Kapelnaum. Ye nabəε, εgwyitok eezegwyiidela. Yezu nadi é, nyε dinaa ààzəbela bə.

¹⁸ Tin, boo ghuu moo tin é pupal, bhuungee moo tin é ghee medii elyelεpe.

¹⁹ Bhis bə naduk tyee enəŋ etən ε, bə ka bee ε Yezu é kəkə dii. Nyεy é zyε pə kyee bə nadi tə eleəd ε. Ye nabəε bwoo nə bəbebwl naamət bəo djas.

²⁰ Tin, Yezu é boozəke nə nəo náá: «Ye é mam, nəbemka ba!»

²¹ Bə nadi kwyəl εniigal nyε tə boo eleəd tak. Edi tak wat, eleəd eezəkum e εboŋ ε bə nadi kwyəl εsεε ε.

²² Edhuu ε bot ε nalik pə yii kyiid boo soob na djato-djato o. Yak dwoo bhii tak, bə eezəbee náá, ye nazokalik e εboŋ ε eleəd wat. Bə nadi gu náá, Yezu nabəε ààtó tə eleəd wat bə nə bədjekel bə. Bə nató ε bəo bə εmet.

23 Beđhiiti eleđed nadi dus pε ghaada Tibeliaad. Ye eezekum pε pak bε nadi dε emapa bhis mendjaala mε Gheŋ naghaapee Zeeb ε.

24 Eghenj medhuu mε bot binok nabee náá, Yezu nε będjekel bε nabee ààbε tin ε. Be é boozeni tə méléed kesaa Yezu boo bε emet pε kyee dik Kapelnaum.

Yezu ε mapa tsik

25 Be naazeboma nε Yezu pε nyε nadi pε yii kyiid boo soob na djato-djato ε. Be eezedji nyε náá: «Labhi, wə ka leezyε kak é yaa εwala?»

26 Tin, Yezu eezebəɔza náá: «Tseetse ne tseetse mε lεe bin etep e tseetse náá: Bi àásaa mε etee náá, bi naabee endem e məbwala mam. Bi saa mε ε, etee náá, ye nabee bi naade emapa, bi naadjil εnyøepe.

27 Nà saka mesa étap esaŋ ε edee ee di náá, ye waapulel ε. Saka mesa étap εbela edee di bɔya ε. Edée di dje tsik na kɔm-kɔm ε, edee ee Sεŋele Mɔn Mot aadjε bin ε. Etεe náá, Zeeb Sεeg nyε nyε emet naadjε nyε ze esa mesa mε nyε di sa yenek.»

28 Be eezekε ne Yezu náá: «Bis goka ne esa dáa étap bis neesa etep Zeeb di kwyel ε?»

29 Tin, Yezu eezebəɔza náá: «Sa Zeeb di kwyel ε, ye é náá, bi dum koŋ ne mot nyε nadhis o.»

30 Bot binok eezekε ne Yezu náá: «Lyaala bis dhiiti ndem məbwala. Tin, bis ε waadum koŋ ne nɔ. Yaa embεe mesa mε yé wə di sa?»

31 Bebhaab binaka naade emapa ee nadus tə gwoo ε. Boo tə kyee bɔs besyε di ààbε nε medii ε dáa

nakwyalel náá: “Zeeb naadjé bε emapa ee nadus tó gwoo ε‡.”»

³² Yezu eezebaøza náá: «Tseetse ne tseetse me lεe bin etep e tseetse náá: Ye tok Moiiz nadjé bin mapa nadus pε tó gwoo ε. Ye é Saag'am ε di dje bin tete mapa di dus pε tó gwoo ε.

³³ Etee náá, mapa Zeeb di dje bot ε, ye é mapa di dus pε eko ε. Ye é di dje tsik ne bot ε bøs djas.»

³⁴ Tin, bε é boozøke ne ne náá: «Gheη, gheedjedjé bis mapa tak melu djas!»

³⁵ Yezu eezebaake ne noo náá: «Ye é mam ε di mapa di dje tsik ε. Mot aazyε pε daa lam o, nyε aanàkwaabaagwak za. Deenek, mot aadum koj ne nam o, nyε aanàkwaabaagwak gwyes medii.

³⁶ Tin, me lεe bin ε náá, bi eebee me, saabegøs kabε é náá, bi ààdum koj ne nam.

³⁷ Bot djas ee Saag'am di dje me o, bε waazyε pε daa lam. Deenek, mam, me àànakwaasø mot aazyε pε daa lam o.

³⁸ Ne tseetse, me nabee ààdus pε tó gwoo, sul kø bøs etep esa εkwosak ε lam. Tseetse, me nadus pε eko sul kø bøs ε, etep esa εkwosak ε Saag'am mot nadhis me o.

³⁹ Tinaak, εkwosak ε mot nadhis me o náá: sa me ààdiibal mot ngøt, pak bot ε nyε nadjé me o. Ekwosak ε le ε náá, me gomal bot bhis εsyee e dwoo mesik.

⁴⁰ Etee náá, εkwosak ε Saag'am ε náá, mot ne mot aabee Møn o, da bhii tak nyε é dum koj ne ne o. Mot tak ε waabela tsik na køm-køm. Tin, me waagomal nyε bhis εsyee ε le e dwoo mesik.»

⁴¹ Tin, eYuda moo enyiinla pak'ø dum ne ne. Etee

‡ 6:31 Ewy 16.4,15; Med 78.24 Zeeb naadjé bot ε Yisalaεl emapa ee nadus tó gwoo ε etep be needε.

náá, nyε naake náá: «Mapa nadus pε εko, sul kɔ bɔs ε, ye é mam.»

⁴² Tin, bε eebaazεbil náá: «Mot'ak tok Yezu mən Zozef mot mena di eguka Seeg ne nyεeg ɔ? Kɔ εsu ε ye nyε di ke nenak náá: me nadus ε pε εko, sul kɔ bɔs?»

⁴³ Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Nà nyiiŋlaka pak'en!»

⁴⁴ Etεε náá, mot tok ne ghwyil εzyε pε daa lam. Mot zyε pε daa lam ε, yε bε náá, mot nawlom mε ɔ, eedhis nyε pε daa lam ɔ. Me waagomal nyε bis εsyee ε le e dwoo mεsik.

⁴⁵ Tɔ mεkana mε bengoolel ε mεkpa ε Zεεb, ek-wyala lεε náá: “Zεεb ε waalyo bot ε bɔs djas§.” Tinaak bot aagwak Seeg, da bε é myaal mεlyo mε ɔ, bε é waazyε pε daa lam.

⁴⁶ Ye kwyel εlεε náá, ye tok ne dhiiti mot zebee Seeg. Mot zebee Seeg ɔ, ye é mot nadus pε daa Zεεb ɔ. Ye é, nyε é zebee Seeg.

⁴⁷ «Me lεε bin etεp e tsεetse náá: mot ε dum kon ne nam ɔ, nyε waabela tsik na kɔm-kɔm.

⁴⁸ Ye é mam ε di mapa tsik.

⁴⁹ Be seeg bin naadε mapa nadus tɔ gwoo ε bɔɔ tɔ bal. Saabegɔs é náá, be naagwyε.

⁵⁰ Tin, mot aadε mapa dus pε tɔ gwoo sul kɔ bɔs ɔ, mot tak aanakwaagwyε.

⁵¹ Ye é mam ε di mapa di djε tsik ne bot ε. Mapa tak nadus pε tɔ gwoo, sul kɔ bɔs. Mot ε de mapa tak ɔ, nyε εpebela tsik na kɔm-kɔm. Tinaak, mapa mε aadje ε, ye é epuud e nyel'am. Me waadjε epuud e nyel'am étεp etsik ε bot ε bɔs.»

52 Dáa bε nagwak deenek ε, eYuda eezεbe meso pak'oo elyelεpe. Bε nadi keke ε náá: «Mot tak aasa dáa, étep nyε needje mena nyel'ε, mena needεka?»

53 Yezu eezεbəøza náá: «Gwakeka εnyøεpe sa mε di lεε bin'aak. Bi ε di ààdε epuud e nyel nε ghiya ε Sεεŋεle Mɔn Mot ɔ, bi tok nε tsik tɔ len.

54 Mot aadε epuud e nyel nε ghiya yam ɔ, mot tak ε waabela tsik na kɔm-kɔm. Tin, mε waagomal nyε bhis εsyee ε le e dwoo mesik.

55 Eteε náá, mε lεε bin ε náá, ye ε tseetse náá, epuud e nyel ε mbεε edee, da ghiya yam kadi ε, mbεε menyok.

56 Mot ε dε epuud e nyel'am, nε ghiya yam ɔ, bis nε yenɔk aakadi ε, mot ngɔt. Nyεy tɔ lam, mam tɔ le.

57 Mε ε nε tsik ε kɔ εsu ε Saag'am mot nadhis mε ɔ. Nyε ε di nε tsik. Tyε wat, mot aadε mε ɔ, aadi nε tsik kɔ εsu ε lam.

58 Beeka mapa dus pε εko, sul kɔ bɔs ε. Nyε tok dáa mapa nakwyit tɔ gwoo besεeg bin nadε ε. Eteε náá, bhis bε nadε ye ε, bε naagwyε. Ye kabε yak mapa yam ɔ, mot ε dε ye ɔ, nyε εpebelə tsik na kɔm-kɔm.»

59 Etεp binek djas naliiel ε, tɔ mεlyo mε Yezu nalyo bot tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda pε Kapεlnaum ε.

Bεtεε nε bεdjekel nazεkaab Yezu

60 Bhis bεtε ne bεdjekel nazgwak etεp ee Yezu nadi lii ε, wɔ gwaa bε zεke náá: «Mεlyo mε nε lyel. Nyɔaa mot aakwaagwak ye?»

61 Dáa Yezu nyε εmet nagu náá, bεdjekel bε nadi lii εbiyoεpe dum nε mεlyo mε nyε nalyo ε. Nyε ε

boodji bε náá: «Ha etεp ye, mεlyo mam di kpaa bin tɔ lyem?

⁶² Bha bi ε bee Sεεŋεle Mən Mot é byet tɔ gwoo pε kyee nyε nadi sok ε, bi aasa dáá?

⁶³ Ye é Sisim Zεεb ε di djε tsik. Epuud e mot ààval dhiiti sonok. Etep ee mε di lεε bin ε, ye é etεp e Sisim. Ye é etεp di djε bot tsik ε.

⁶⁴ Tin, pak'en, ye é nε bεdhiiti bot ε di ààdum koŋ nε nam o.

Yezu nake deenek ε etεε náá, nyε nadi gu bot aaboodi ààdum koŋ nε nε o. Nyε nabaadigu mot aakεka nyε gha o.

⁶⁵ Nyε eebaazεbil εkpa náá: «Etεp tak ε mε di lεε bin náá: "Mot tok nε ghwyl εzyε pε daa lam, Saag'am ààmyaal náá, nyε zyε."»

⁶⁶ Kana dwoo tak, bεtε nε bεdjekel zokazεdus yɔ bɔ. Bε eezεkat εgyee nε Yezu lɔog.

⁶⁷ Tin, Yezu é booke nε bεdjekel bε kam nε bεbá náá: «Biyɔ, bi ààkwyl εkaab ε mε?»

⁶⁸ E di'enek, Siməŋ Pyεed eezεbəɔza náá: «Gheŋ, bis aató paa? Wɔy ε di nε mεkpa mε di djε tsik na kɔm-kɔm ε.

⁶⁹ Bisɔ, bis eedum koŋ nε nɔ. Tin, bis nε gu náá, wɔy ε di Mot na Dεε Zεεb nadhis o.»

⁷⁰ E di'enek, wɔ gwaa Yezu zεbəɔza nε nɔ náá: «Ye é mam ε naséε bin, biyɔ bot ε lɔog kam nε bεbá. Deenek, mot ngɔt tɔ sama yen ε nε εlyeeb.»

⁷¹ Nyε nalii deenek ε nε Yudas, mɔɔ Siməŋ Iskaliɔt. Eteε náá, nyεy ε kwaakεka nyε gha. Ye nakozodi náá, nyε nadi é ngɔt tɔ sama bεdjekel kam nε bεbá.

Bən nyeeɛg ε Yezu eebyen ε dum εbkoŋ ne Zeeb

¹ Bhii tak, Yezu eezɛdjaad tɔ kyee dik Ghalile. Nyɛ nabɛɛ ààkwyel ɛgyee pε kyee dik Yude. Eteɛ náá, bot ε eYuda nadi kwyel ɛgó ε nyɛ.

² Ghuna mɛlu mε εbyoŋ ε eYuda nadi djóoaa εbyoŋ ε epɛt* ε, nabɛɛ yε eezekunaa.

³ Tin, bən nyeeɛg ε Yezu eezɛke ne ne náá: «Dusa wak, da wɔ ε tó pε kyee dik Yude eteɛ náá, bɛdjekel bɔ neebree mɛsa mε wɔ di sa ε.

⁴ Mot ε kwyel ɛgunel ɔ, nyɛ aanàkwaasa mɛsa mε sɔ. Dáa di náá, wɔ ɛpesa eboo étɛp ε, wɔ goka é wɔ lyaal nyel e mis mε bot ε bɔs.»

⁵ Be nadi lii deeneɛk ε eteɛ náá, dɔɔ ne bən nyeeɛg nabɛɛ ààdi dum koŋ ne ne.

⁶ Yezu eebɔɔza nε nɔɔ náá: «Yam εwala dinaa ààpaadjala, yebɔ ε dinaa, mɛlu djas ε, mbɛɛ mewala etɛp'en.»

⁷ Biyɔ, bot ε bɔs'ak tok ne ghwyil εbhina bin. Yε kabɛ mam ɔ, bot ɛpebhinaa mε. Eteɛ náá, mε ɛpelɛɛ bot náá, mɛsa mε bε di sa ε, yε àànyo.

⁸ Biyɔ, bi ε ne ghwyil εtó kebɔl εbyoŋ. Yε kabɛ mam ɔ, ε wala εlak, mam aanàkwaatɔ. Eteɛ náá, tɛtɛ εwala mε di egoka ne εtó ε dinaa ààpaakum.»

⁹ Bhis nyɛ nazelii ne nɔɔ deeneɛk ε, nyɛ eezɛlik yε pε Ghalile.

¹⁰ Tin, dáa nabela náá, bən nyeeɛg nabɛɛ, bε eezetɔ pε εbyoŋ ε. Wɔ gwaa Yezu zetɔ yε pe pε εbyoŋ ε tak tyee syaab, bot ààgu.

Yezu pε Yeluzalem

* **7:2 εbyoŋ ε epɛt** Ye é εbyoŋ ε eYuda nadi dedε si epɛt ee bε nadi su-sum ne eleɛ ele ε.

¹¹ Tin, tɔ εbyoŋ, eYuda moo tin é saa nyε. Bɔɔ náá: «Nyε é wo?»

¹² Tɔ medhuu me bot ε nadi tin ɔ, ye nabεε ne bot ε nadi lii kɔ εsu ε le ɔ. Bak bot náá: «Nyε é mbεε mot.» Bεdhiiti náá: «Nyε é εpeful bot elo ne melyo me.»

¹³ Ye tok ne mot nadi lii kɔ εsu ε le emis me bot. Eteε náá, bε nadi kaab ekukuma eYuda.

¹⁴ Dáa εbyoŋ nabε e moo kuku tak ε, Yezu eezetó tɔ kok Ndjaa-ebuwa. E di'enek, nyε moo tin é lyo bot.

¹⁵ Tin, eYuda moo é djoka. Bɔɔ náá: «Nyε gu ekwyala e Zεεb dáa, nyεy ààbε náá, nyε nakε djek mεdjek?»

¹⁶ Tin, Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «E tok mam nakus melyo me me di elyo'aak. Ye é mot nadhis me ɔ di nakuma tak.

¹⁷ Mot di ne lyem εsa mesa me Zεεb ε waagu neghu náá, melyo mam ε yii Zεεb ɔ. Nyε waabaagu neghu melyo me tak dus ε pe daa lam.

¹⁸ Mot di elii dum ne nyel'ε εmet ɔɔ, nyε saŋ é duu étεp nyel'ε εmet. Tin, mot di esaa duu mot nadhis nyε ɔ, yenɔk lεε étεp e tsεetse. Yenɔk mot tok ne etsal tɔ lε.

¹⁹ Moiiz nabεε ààdjε bin etsi? Tin, e tok ne mot ngɔt pak'en di kεdaa etsi e tak di lεε ε. Etεp ye bi di kwyel egó ε me?»

²⁰ Medhuu me bot ε nadi tin ɔ zokazεbɔɔza náá: «Wɔ ε ne εlyeeb tɔ lɔ! εzε di saŋ egó ε wɔ?»

²¹ E di'enek, Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Me eesa ndem mεbwala me ngɔt wak, bi nabεε biyɔ djas naadjoka.

²² Moiiz naadjε bin ze εniigal bɔɔ bin beka. Ne tsεetse, ye tok náá, Moiiz ε nakus beka tak. Ye

nadus ε pε daa bəbhaab bin. Dɔɔ nε dwoo saba bi ɛpemyaal ɛniigal bɔɔ bin beka.

²³ Bi sa deenek ε, etεε náá, etsi e Moiiz εzεkεkataa ɛduwalaa. Dwoo saba bi ɛpeniigal bɔɔ bin beka. Ha etεp ye bi di biyo nε nam etεε náá, mε eetsik mot e dwoo saba?

²⁴ Nà mwaa péeka etεp dáa biyɔ di bee nε mis ε. Péeka dáa di egoka tɔ epiki ε.»

Ye é tsεetse náá, Yezu ε Mεsia?

²⁵ Bεdhii ti bot pak bot ε ghaada ε Yeluzalem moo tin é ke náá: «Mot tak tok mot ekukuma bis di sanj egó ε nyε ɔ?

²⁶ Beeka nyε εpelii e mis mε bot djas, ààbε nε mot lyak nyε. E kwyel εlεε ε náá, ekukuma bina eemyaal náá, ye é tsεetse náá, nyε é Mεsia?

²⁷ Zo bela náá, nwyak mot tak bis nε gu pε nyε dus ε. Ye kabε Mεsia ɔ, mot aanàkwaagu pε pak nyε waadus ε.»

²⁸ E di'enek, dáa Yezu nadi é lyo bot tɔ kok Ndjaa-ebuwa ε, nyε naazεben gwood, ke náá: «Nε tsεetse bi nε gu mε, bi nε baagu pε kyee mε nadus ε. Deenek guka náá, mε nabε ààzyε nε εkwosak ε lam met. Tin, mot nadhis mε ɔ, ye goka é náá bi myaal nyε. Etεε náá, nyε é mot etsεetse. Saabegɔs kabε é, bi ààgu nyε.

²⁹ Mε nε gu nyε, etεε náá, mε nadus ε pε daa lε. Nyε é nadhis mε.»

³⁰ Tin, bot moo saa mεpekk mε εmet ε Yezu. E sok yenek, e tok nε mot nàwaamet nyε. Etεε náá, εwala ε nakoobelaa étεp εmet ε nyε nabεε, e dinaa ààkum.

³¹ Bot εbuεpe tɔ medhuu mε bot ε nadi tin ɔ, naadyeebadum koŋ nε nε. Bɔɔ náá: «E gheŋ Mεsia

aazyε é, nyε waasa eboo endem mεbwala dhaa mot tak e?»

³² Wɔ gwaa eFalizyε zokagwak dáa bot nadi é lii deenek pak'ɔɔ, dum ne Yezu ε. Tin, eboo bεghaa-Zεeb ne eFalizyε eezεkyeed esodja di baal kok Ndjaa-ebuwa ε, be zemet nyε.

³³ Tin, Yezu eezεke ne noo náá: «Mε dinaa wak menabelka ba bim bɔɔ mεlu, bhii tak, da mε ε sik pε daa mot nadhis mε o.

³⁴ Bi ε waasaa mε, ka bela náá, bi aanàkwaabela mε. Eteε náá, bi tok ne ghwyil εzyε pε pak mε aadi é.»

³⁵ E di'enek, eYuda moo tin é djinel pak'ɔɔ náá: «Nyε aató paa? Pε di di náá, mena aanàkwaabela nyε é? Nyε aató ε pε daa eYuda ee di, e di wat ne bot ε mbyak eGhelek e? Etep ε baakeleyo bot ε yiizaag dhaad mbyak e?»

³⁶ Esuk ε mεkpa nyε di ke náá: “Bi ε waasaa mε, ka bela náá, bi aanàkwaabela mε.” Nyε naabaake náá: “Bi tok ne ghwyil εtó pε kyee mε di tó ε.” Ye kwyel εlεε ye?»

³⁷ Dwoo mesik mε εbyonj, dwoo nabε ne boo metanj ε, Yezu tetel, wɔ gwaa nyε zokabaazεben gwood, e ke náá: «Mot ε di ne gwyes medii o, nyε zye pε daa lam, nyε neezεdε medii.

³⁸ Mot ε dum kon ne nam o, “etok medii mε di djε tsik ε waawo tɔ le”, dáa ekwyala di lee ε†.»

³⁹ Yezu nadi eke deenek ε, étep Sisim ε Zεeb. Bot ε di dum kon ne Yezu o waabela Sisim tak. Tin, ye nabεε Sisim na Dεε dinaa ààzyε. Eteε náá, Yezu nabεε, nyε dinaa ààpaasik tɔ gwoo étep εbela duu ε Zεeb Sεeg.

† **7:38 etok medii mε di djε tsik ε waawo tɔ le** Εze 47.1; Zal 14.8

Edhuu ε bot zyaala kɔ εsu ε Yezu

40 Dáa mədhuu me bot nadi gwak etεp binek ε, bε
é boozεke náá: «Ye é tsεetse náá, mot tak ε ngoolel-
mækpa ε Zεεb!»

41 Bak bot náá: «Ye é Mεsia.» Bεdhiiti kake ε
tyee sis náá: «Mεsia tok ne ghwyil εdus pε kyee dik
Ghalile!

42 Tinaak, mena dyeebalaaka tɔ ekwyala e
mækana me Zεεb náá: «Mεsia dus ε tɔ bɔø bεdha ε
mækoozi Dhavid. Mεsia aadus ε pε Bheteleεm, del ε
Dhavid.‡»

43 Tin, kɔ εsu ε lε, ye nabεε zyaala naani tɔ bot
ebuepe.

44 Bεdhiiti bot, pak bot ε nadhisaa ε, nadi kwyεl
ε náá, bε met nyε. Tin, ye tok ne mot namεt nyε.

45 E di'enek, bot ε di baal kok Ndjaa-ebuwa ɔ
eezεnɔɔ mεnyel sik pε daa eboo bεghaa-Zεεb ne
eFalizyε nadi é. Dáa bε nakakum ε, ekukuma
eezεdji bεbaalel náá: «Bi di ààzyε ne ne étεp ye?»

46 Bεbaalel binøk eezεbøɔza náá: «Bis dinaa
ààpaabee mot di elii dáa mot yenøk!»

47 EFalizyε eezεbøɔza ne bot binøk náá: «Bis bee ε
náá, biyø pe, bi eezemyaal mεkøŋ me!

48 Ye é ne dhiiti kukuma, neghu dhiiti Falizyε, di
dum koŋ ne ne?

49 Etεε náá, mədhuu me bot ε di ààduwal etsi ε
Moiiz ɔ, ye é bot ε zelekaa εbiyoεpe ɔ!»

50 Tin, din ε ngøt tɔ løøg'ɔ nabεε Nikodhεm. Ye é
Nikodhεm tak ε nazyε sok wat tɔ ghooghom zεmø
ne Yezu. Nyε nadi é ngøt tɔ sama eFalizyε. Nyε
eezεke ne besø náá:

‡ **7:42** *Mεsia dus ε tɔ bɔø bεdha ε mækoozi Dhavid. Mεsia aadus ε pε Bheteleεm, del ε Dhavid.* Sm2 7.12; Mis 5.1; Mat 2.5

51 «Etsi bina lεe náá, mot ε ne ghwyil εmεtaa, bot dinaa ààgwak tanjale, bi dinaa ààgu mbee mεsa mε mot tak sa ε?»

52 Tin, bot ε sama ye eezεke ne ne náá: «Woy pe, wɔ ε mot Ghalile? Laŋa ekwyala εnyoεpe. Wɔ aabee náá, ekwyala lεe náá: Ngoolel-mεkpa ε Zεεb tok ne ghwyil εtuula dus pe Ghalile.»

[

53 Bhii tak, mot ne mot eezεsik pe ndjan'ε.

8

Moma mεzø

1 Yezu eezetó pe etsok pyeeb oliv*.

2 Kεεŋ tɔ mεlem, nyε eebaazεsik pe kok Ndjaa-ebuwa. Tin, bot εbuεpe eezεzyε pe daa le. Nyε eezεnɔɔ nyel disi, nyε moo tin é lyo bot.

3 E di'enek, bεghaŋ ε mεkana mε etsi, ne eFalizyε eezεzyε nyε ne dhiiti moma ngɔt nabelaa é sa εzø o. Bε eezεnεeg nyε kuku εbwak,

4 bε eezεke ne Yezu náá: «Lyoel, bis mεt moma yak ε, nyεy é sa εzø.

5 Tɔ etsi ε Moiiz ye lεe náá, ye goka é náá, moma yak góaa ne mεkok†. Ye kabε woy o, wɔ ke náá, bε sa moma yak dáa?»

6 Bε nadi eke deenek ε, étεp εlóo ε nyε pe εko, da bwood nyε pe kye. Etεε náá, bhii tak bε neekεpit nyε. E di'enek, Yezu eezεsil mis si, nyε moo é kwyal e bɔs ne djin.

7 Dáa bεghaŋ ε mεkana mε etsi, ne eFalizyε nadi belal nyε ne mεdjin ε, nyε é boo bin lo, gwyák bε.

* **8:1** *pyeeb oliv* Ye é pyeeb ele di djε bhum di djooaa «oliv» ε. † **8:5** *Tɔ etsi ε Moiiz ye lεe náá, ye goka é náá, moma yak góaa ne mεkok* Msa 20.10; Det 22.22-24

Bhii tak, nyε eezεke nε nəo náá: «Pak biyɔ djas di tin yenek, mot di náá, nyε dinaa ààpaasa mesyem ɔ, kan ε wus moma yak εkok εsok!»

⁸ Bhii tak nyε eebaazεmalal, tin nyε eebaakan εkwyal e bɔs.

⁹ Dáa be nagwak deenek ε, tin, «kili», mot nε mot naazeliig mis sik: kan nε bεpaa, zεnɔɔ mengbaaz nε bɔɔ dhyeeb. Bhii tak, Yezu nazokalik ε bɔɔ bεbá, be nε moma nadi tetel sok bhwoob'ε ɔ.

¹⁰ Dáa Yezu nakaben lo bhii tak, nyε eezεke nε moma tak náá: «Wεε moma, bot ε zεpit wɔ moo wo e? Ye tok nε mot baadi e djε wɔ ndjε?»

¹¹ Moma tak eezεbɔɔza náá: «Ààbε, Gheŋ! Mot ààpakwyesal mε ndjε sɔs.» Deenek Yezu é boozεke nε nε náá: «Dɔɔ nε mam pe, mε ààpatil wɔ ebhete. Tóa yɔ, sa wɔ ààbaasa mesyem.»]

Yezu ε gwyε ngel bot ε bɔs djas

¹² Bhii tak, Yezu eebaazelii nε medhuu mε bot ε nadi tin ɔ náá: «Ye é mam ε di gwyε ngel di kas kɔ bot ε bɔs djas. Mot aadu mε ɔ, nyε aanàkwaabaake tɔ ghooghom. Nyε waabela gwyε ngel di djε tsik ε.»

¹³ EFalizyε eezεdji nyε náá: «Wɔ lεe etεp e nyel'ɔ wɔy wɔ emet ɔ, ye kwyl elεe ε náá, etεp wɔ di lεe ε, tok nε ghwyil emyaala.»

¹⁴ Tin, Yezu eezεbɔɔza nε nəo náá: «Yε kobe náá, mε εpeleε etεp e nyel'am mam εmet ɔ, etεp mε di lεe ε, ye é tsεεtse. Etεe náá, mε nε gu pε pak mε dus ε, nε pε pak mε di tó ε. Deenek, biyɔ, bi ààgu pε pak mε nadus ε, nε pε pak mε di tó ε.

¹⁵ Bi pέε mε ε nε etsonj ee bi di pέε bot ε bɔs ε. Mam ààpέε bot.

16 Guka náá, mam ε péε bot ɔ, epéε bam aadi é, tete mepéea. Etee náá, tɔ epéε bam, mε tok mam mε emet. Mε péε bot ε, bis ne Saag'am, mot nadhis mε ɔ.

17 Tɔ etsi bin, ye é kwyala náá, bot εbá ε di kaada tɛp tyee wat ɔ, tɛp tak ε tseetse‡.

18 Ye é mam nakuma nyel ε di lεε bin etɛp bam. Dɔɔ ne Saag'am, mot nadhis mε ɔ, εpebaalyaal etɛp bam.»

19 Tin, wɔ gwaa eFalizyε zedji nyε náá: «Soog ε wo?» Yezu eezεbɔɔza náá: «Bi ààgu mε. Bi ààbaagu pe Saag'am. Bi εpedi é di, é gu mε ɔ, pe bi ne gu pe Saag'am.»

20 Yezu nadi é dje bot melyo deenek ε, nyεy tɔ kok Ndjaa-ebuwa. Nyε nadi é e ngwoob εbɔɔl ε bot nawewa epata ee be nadii zyε, zεpεk Zεeb ne ye é. Tin, Yezu nabε ààmetaa etee náá, εwala nabε náá, nyε naametaa ε, nabεε ye dinaa ààkum.

Yezu eelεε bot náá, nyε waasik pε daa Sεeg

21 Yezu eebaazεke ne nɔɔ náá: «Mε waató, bi ε waasaa mε. Tin, bi ε waagwyε tɔ esyem bin. Bi aanàkum pε pak mε aató ε.»

22 Tin, eYuda eezedjinel pak'ɔɔ náá: «Nyε aató bilak ε, keyeeda, etee náá, nyε ke ε náá: “Bi tok ne ghwyil εtó pε pak mam aató ε”.»

23 E di'enek, Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Biyɔ, bi ε bot ε si; mam ε mot pε εko. Bi ε bot ε bɔs'ak, mam tok mot bɔs'ak.»

24 Etɛp tak ε mε ke ne nen náá, bi aagwyε tɔ mesyem min. Tseetse bi aagwyε tɔ mesyem min,

‡ **8:17** *Tɔ etsi bin, ye é kwyala náá, bot εbá ε di kaada tɛp tyee wat ɔ, tɛp tak ε tseetse* Det 17.6; 19.15; Ela 35.30

bi ε di ààmyaal náá: “Ye é mam ε di mot mε di lεε náá, ye é mam ḥ.”»

25 EFalizyε zokabaazedji Yezu náá: «Woy é yo ze?» Yezu eezεbøøza náá: «Mε ε mot mε nanyel εlεε bin e mεkεn mε mεlyo mam ε.

26 Mε be é mε eekoolii bete ne etep kɔ εsu ε lin, ne yii εpεé bin. Deenek, mot nalgom mε ḥ lεε etep ee tseetse, etep ee mε nadjek dáa lε ε, mε εpegoola yε ne bot kɔ bøs.»

27 Eghenj nyε nadi lii deenek ε, bot nabεε ààsiiza náá, nyε nadi lii ε, dum ne Sεeg.

28 E di'enek, Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Esok bi aakan εben Sεεŋεle Mɔn Mot ε, é di'enek bi ε waagwyak náá, etep mε naleε é ye é tseetse. Bi ε waagu náá, mam ε di mot mε di lεε náá, “ye é mam” ḥ. Bi ε waagu náá, mam ààsa esonok ne εkwosak ε lyem'am. Mε lεε ε etep ee Saag'am nalyo mε ε.

29 Mot nalgom mε ḥ, nyε é løøg wat bis ne ne. Nyε ààpabet mε mam εmet, etεε náá, mε dyeebasa é, esa ee lyem'ε di ekwyel ε.»

30 Dáa Yezu nadi lii deenek ε, bot εbuεpe naadum konj ne ne.

Tεtε bøø Abalaam

31 Tin, Yezu eezεke ne eYuda nadum konj ne ne ḥ náá: «Bi ε kε tɔ esosoob dáa mεkpa mam di kwyel ḥ, bi ε bεdjekel bam ne tseetse.»

32 Etεp tak ε di náá, bi ε waagu etsεetse, bhii tak, etsεetse waapεk bin tɔ ekwom.»

33 Be eezεbøøza náá: «Bis ε bøø bεdha ε Abalaam, bis dinaa ààpaakodi ekwom e mot dhiiti dwoo. Etεp ye wɔ di ke náá: “Bi ε waapεkaa tɔ ekwom”?»

34 Tin, Yezu eezεbøøza nε nɔɔ náá, «Nε tseetse mε lεe bin ε náá: bot djas di sa mesyem o, bε é ekwom e mesyem.

35 Deenek, ye é tseetse náá, mɔn ε di mot mεbyel na kɔm-kɔm, ààkabe kwom. Mot di kwom o, tok nε ghwyil ε liiza mot mεbyel na tseetse.

36 E di'enek, ye bε náá, mɔn eepεk wɔ tɔ ekwom o, wɔ moo é pεka nε tseetse.

37 Mε ne gu náá, bi ε bɔɔ bεdha ε Abalaam. Ha etεp ye bi di saŋ egó ε mε? Ye é etεe náá, bi ààmyaal etεp ee mε di lεe bin ε.

38 Mam lεe bin ε etεp ee mε nabee pε daa Saag'am ε. Ye kabε biyo o, bi sa ε etεp sεeg'en nalyaal bin ε.»

39 Wɔ gwaa bε baazεbøøza nε Yezu: «Yisɔ Sεeg ε Abalaam..» Deenek, Yezu eezεke nε nɔɔ náá: «Bi εpedi é bɔɔ ε Abalaam e tseetse o, pe bi sa étεp ε dáa nyεy.

40 Mε eelεe bin etsεetse ee Zεεb nalyaal mε ε. Tin, bi kakwyel ε egó ε mε. Abalaam nabee ààsa deenek.

41 Biyo, bi sa ε mesa mε wat bi ne sεeg'en.» Bε eezεbaayala nε Yezu náá: «Bis tok bɔɔ mbel, bis ε bɔɔ du etεe náá, Sεeg'es ε Zεεb nyε εmet.»

42 Yezu eebaazebøøza nε nɔɔ náá: «Zεεb εpedi Sεeg'en o, pe bi εpekwyel mε. Etεe náá, Zεεb ε nadhis mε. Mε di wak ε e di ε Zεεb. Mε nabee ààzyε kɔ ekwosak ε lam. Ye é Zεεb ε nadhis mε.

43 Etεp ye bi di ààgwak etεp ee mε di lεe bin ε? Ye é, etεe náá, bi tok nε ghwyil εgwak etεp bam.

44 Deenek sεeg'en ε Dim mot mεkɔŋ. Tin, bi dyeebasa ε, mesa mε sεeg'en di kwyel ε. Nyε nadi ε, mot egó ε bot, kana bɔs nanyelaa ε. Nyε dinaa ààpaakoke tɔ etsεetse etεe náá, etseetse tok tɔ le. E sok nyε di, nyε moo lee eleŋ etsal ε, nyε lee ye é

nε lyem wat. Etεε náá, nyε é mot etsal, nyε é seeg mεkəŋj.

45 Tin, yε kabε mam ɔ, mε dyeebaleε etεp ee di tsεetse ε. Etεp tak ε bi di ààmyaal mε.

46 Tɔ lɔ̄g'en, εzε aaben djin náá, mε eesa mesyem? Ha yε kabε náá, mε eelεε etεp ee di náá, ye é etsεetse ɔ, étεp ye bi di ààmyaal mε?

47 Mot di mot Zεεb ɔ ne gwak mεkpa ε Zεεb. Tin, dáá bi di ààgwak mεkpa mam ε, ye lyaal ε náá, bi tok bot ε nadus pe dáá Zεεb ɔ.»

Esok nε Abalaam di, Yezu nadi é tak

48 Tinaak eYuda zokazεke nε Yezu náá: «Bis ε nε gham nε eke ε náá, wɔ ε mot Samali, wɔ ε ne εlyeeb tɔ lɔ.»

49 Yezu eezεbɔɔza nε nɔ̄o náá: «Ààbe! Mε tok nε εlyeeb. Mε kwyel ε edje duu nε edil ε Saag'am. Ka bela náá, biyɔ, bi ààkwyel edil mε nε edje mε duu.

50 Mam ààsaa duu kɔ esu ε lam met. Etεε náá, ye é nε mot ngɔt di saa duu'am. Nyε é di péε bot tɔ epiki.

51 Tsεetse mε lεe bin etεp e tsεetse é náá: mot di eke dáá mεkpa mam di elεε ɔ, nyε aanàkwaagwyε.»

52 EYuda eebaazεke nε nε náá: «Tin, bis eemyaal tsεetse náá, ye é mbee sisim é di dhek wɔ! Etεε náá, Abalaam naazegwyε. Bengooolel ε mεkpa ε Zεεb naabaazegwyε yɔbɔ pe. Bɔɔ djas naazegwyε, wɔ kabaake é náá: "Mot di eke dáá mεkpa mam di elεε ɔ, nyε aanàkwaagwyε."

53 Abalaam, seeg'es, naazegwyε. Wɔ kwyel εlεε náá, wɔ é boo-mot nε nε? Bengooolel ε mεkpa ε Zεεb naabaazegwyε yɔbɔ. Wɔ gek náá, wɔ é ze?»

54 Tin, Yezu eezεbɔɔza nε nɔ̄o náá: «Yε bε náá, mε duwal nyel'am mam εmet ɔ, yenek duu tak ààval

sonok wat. Mot di djε me duu ɔ, ye é Saag'am. Bi dyeebake kɔ esu ε le náá: "Nyε é Zεebes".

55 Ghuna bi ààgu nyε. Tin, bela náá, mam ne gu nyε. Me é pe ke náá: "Me ààgu nyε" ɔɔ, pe me é mot etsal dáa biyɔ. Tin, ye tok deenek, etεε náá, mam ne gu nyε, etεp tak ε me di ekε dáa mεkpa me di lyo ε.

56 Abalaam sεeg'en naamyaala, etεε náá, nyε nadi bwood dwoo εzyε ε lam. Nyε naabee, bhii tak, lyemε naadyeebamyaala εbuεpe.»

57 Tin, eYuda eebaazεke ne Yezu náá: «Wɔ dinaa ààpaakokum-kumak membu mεkam-mεtεn. Wɔ lεε ε náá, wɔ naabee Abalaam e?»

58 Yezu eezεbøza ne nɔɔ náá: «"Iyoo" me lεε bin etεp e tseetse náá, εsok ne Abalaam ne byel, me ε tak.»

59 E di'enek, bε é boozεtek mεkok etεp εwus ε Yezu. Nyε eezεsøwa, bhii tak nyε eezεwyis tɔ kok Ndjaa-ebuwa tyee syaab.

9

Yezu eezεtsik dhiitti mot edhim

1 Dáa nyε nadi tɔ gba-gba ε, Yezu eezεbee mot ngøt nadi ne εbé ε edhim kana dwoo mεbyel me ɔ.

2 Wɔ gwaa bεdjekel bε zokazedji nyε náá: «Labhi, ha étεp ye mot tak nabyel ne εbé ε edhim? Ye é étεp mesyem me met ohoo etεε náá, sεeg ne nyεeg naasyem?»

3 Yezu eezεbøza náá: «E tok tεp mesyem me sεeg ne nyεeg, nεghu yii bot bε. Nyε bε edhim ε, etεε náá, mεsa me mεbwala me Zεeb neewyis kel kɔ esu ε le.

4 E sok di náá, ye dinaa e mwos dwoo ε, ye goka é mena saka mεsa me mot nadhis me ɔ.

Pum moo é ɛkunaaεpe, esok yε aadi náá, mot aanàkwaabaakwak esa mesa ε.

⁵ E sok mε di, mε dinaa kɔ bɔs'ak ε, mε ε mot di djε gwyε kɔ bɔs ε.»

⁶ Bhis nyε nazelii deenek ε, Yezu eezεsεe metel e bɔs. Bhii tak nyε eezεpul bɔs ne yε, nɔɔ bhɔtɔ tak, zεlɔɔb emis me mot edhim yenɔk.

⁷ Bhii tak, Yezu eezεke ne ne náá: «Tóa kεgwyii mis pε tok mεdii Silowe.» ɛkpa ε Silowe kwyel εlεε ε «Mot lwoma». Tin, mot edhim yenɔk eezεnɔɔ nyel, tó, kεgwyii mis. Dáa nyε nasilal ε, nyε eezεsik. Dáa nyε nabula ε, ye nabεε, nyε moo tin é bee εnyɔεpe.

⁸ Bot ε bε ne bε nɔɔ nadidi é let mendjaa wat sok o, ne bot ε nadi ebee dáa nyε nadi sok é bɔɔ esa ne bot ε. Bot ε tak zεni é zεdjinel pak'ɔɔ náá: «Ye tok mot nadidi ndiindil é ngwoob gba ebɔɔ esa ne bot'aak e?»

⁹ Tin, bak bot náá: «Hεεε ye é nyεy.» Yak kyee bot náá: «Ààbe! Ye tok nyεy. Bε nɔɔjel é nɔɔjela.» Tin, mot'enɔk eezεke ne nɔɔ náá: «Ye é mam.»

¹⁰ Tin, bε eezεdji nyε náá: «Ha mis mɔ ka bεjel dáa?»

¹¹ Mot'enɔk eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Mot di djóoaa Yezu nɔk é sεε metel é bɔs. Bhii tak nyε eezεnɔɔ bhɔtɔ tak, lɔɔb me ye é mis. Bhii tak, nyε eezεke ne nam náá: "Tóa, kεgwyii mis pε tɔ tok mεdii Silowe." E di'enek, mε eezεtɔ kεgwyii mis. Tin, mε moo bee εnyɔεpe!»

¹² Bε eebaazεdji nyε náá: «Mot tak moo wo?» Tin, nyε eezεbɔɔza náá: «Mam ààgu.»

EFalizyε eedji mot edhim natsak o medjin

¹³ Tin, bε eezεzyε ne mot nadi sok ne εbέ ε edhim o, pε daa eFalizyε.

14 Yezu nasa bhətə, tsik nyε ne ye é dwoo saba.

15 Etεp tak é eFalizyε pe yəbə kyee nabaadji nyε dum ne sa naseε etεp mis mε neebəŋel ε. Deenek, nyε é boozəbəɔza ne nəo náá: «Nyε eeləəb mε ebhətə é mis. Bhii tak, mε eetó, kəgwyii mis. Tin, mε moo nenak é, é bee εnyəepe.»

16 Bədhiiti bot pak eFalizyε moo tin é ke pak'əo náá: «Mot sa kwaambi etεp dáak o tok lwomaa ε Zεeb. Etεe náá, nyε ààduwal etsi Zεeb dum ne dwoo saba.» Yak kyee bot pak'əo náá: «Mot mesyem tok ne ghwyil εsa endem e məbwala mak.» Tin, eFalizyε moo tin é, bε eezesyala pak'əo dum ne tεp tak.

17 Wə gwaa eFalizyε tak baazədji mot edhim natsak o náá: «Mba wəy wə emet, wə ke dáa dum ne mot bε é mis mə o?» E di'enek, nyε eezəbəɔza náá: «Nyε é ngoolel-mekpa ε Zεeb.»

18 Bela tin náá, ekukuma eYuda nabεε ààkwyεl εmyaal náá, nyε nadi sok é, ne edhim, mos nyε moo nyaa-sok. Etεp tak é bε nabaadal sεeg ne nyεeg mot tak náá, bε zyε.

19 Etεe náá, bε neezədji bε. Tin, bε eezədji bε náá: «Ye é tsεetse náá, nwyak é mən'en e? Ye é tsεetse náá, nyε nadi sok é, nyε byel ε ne εbεε edhim e? Ye sa dáa, etεe náá, nenak, mis mε nyaa-sok?»

20 Sεeg ne nyεeg eezəbəɔza náá: «Bis eegwyak náá, ye é mən'es. Nyε nabyel é ne εbé ε edhim.

21 Nenak nyε moo bee εnyəepe. Tin, dáa nyε tsak ε, mot tsik nyε o di náá, bis ààgu yisə. Djika nyε nyε emet. Etεe náá, nyε moo é ne membu di náá, nyε é ne ghwyil εlεe bin nyε emet dáa e sael ε!»

22 Sεeg ne nyεeg nalii deenek é, etεe náá, bε nadi kaab ekukuma eYuda. Etεe náá, bε nadi egu náá,

mot aake náá, Yezu é Mësia ò, mot tak ε waasøaa tø ndjaa mendjaala më eYuda.

²³ Ye é, étèp tak ε sseeg ne nyeeeg nake náá: «Nyε moo é ne membu di náá, nyε é ne ghwyil etεe bin nyε εmet dáa e sael. Djika nyε, nyεy nyε εmet!»

²⁴ Wø gwaa eFalizyε zokabaadjóo mot edhim natsak ò, djóoa sis. Be eebaazεke ne ne náá: «Lëea bis ne tseetse emis ε Zëeb, etεe náá, bis ne gu náá, mot yenøk ε mot mesyem.»

²⁵ Nyε eezεbøøza ne nøø náá: «Mam ààgu yam, neghu nyε é mot mesyem ò. Mam gu ε sa wat náá: Më nadi é ne edhim. Nenak, më moo bee εnyøøpe.»

²⁶ EFalizyε eezedji nyε náá: «Nyε sa wø ye? Nyε tsik mis mɔ dáa?»

²⁷ Mot yenøk eebaazεbøøza ne nøø náá: «Më eezelεe bin, bi ààkwyel egwak. Etèp ye bi di kwyel náá, më baabasal bin ye esok ebá? Më bee ε náá, bi εpekwyel náá, bi di bødjekel be!»

²⁸ Tin, bε eezεlee nyε, bε eezεke ne ne náá: «Ye é wøy ε di djekel mot tak, etεe náá, bisø ε bødjekel ε Moiiz.

²⁹ Bisø ne gu náá, Zëeb naalii ne Moiiz. Ye kabε nyεy ò, bis ààgu nyε, ààbaagu pe pε kyee nyε nadus ε!»

³⁰ Mot edhim natsikaa ò, zokabaake ne nøø náá: «Beeka, sa më di djoka ye é yenek: Bi ààbaagu pε kyee nyε nadus ε, dhi biyø é bee náá, nyε é tsik më. Ye é më di bee εnyøøpe'aak.

³¹ Bela náá, mena ne guka náá, Zëeb ààgwak bot ε mesyem. Nyε dyeebagwak ε bot ε di duwal nyε ne esa εkwosak ε le ò.

³² Kana bøs nalookusel, mena dinaa ààpaagwak sok náá, dhiiti mot εpetsik mis më mot nabyel ne

εbέ ε edhim ɔ.

³³ Mot'ak εpedi é ààdus pe daa Zεεb oo, pe nyε aanàkwaasa etεp e mebwala mε nyε di esa'aak.»

³⁴ EFalizyε eezεke ne mot yenək náá: «Kana dwoo mεbyel mə, keyaka ne dwoo pan mos'ak, wə ε “tɔp” tɔ mesyem. Da mbi mot dāa wɔy ε zεlyo bis e?» Bhis nyε nake deenek ε, wə gwaa be zεsə nyε tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda.

Edhim e sisim

³⁵ Dáa Yezu nagwak náá, eFalizyε naasə mot yenək tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda ε, nyε é boo zεboma ne ne. Nyε eezedji nyε náá: «Wə ne εdum koj ne Sεεŋεle Mən Mot e?»

³⁶ Tin, mot yenək eezεbɔɔza ne Yezu náá: «Lεea mε, Gheŋ, ye é εzε, étεp mε needum koj ne ne.»

³⁷ Yezu eezεbɔɔza ne ne náá, «Wə εpebee nyε, etεε náá, nyε ε di sok bhwoob'ə, nyε é di lii ne nə nenak'aak.»

³⁸ Tin, mot yenək eezεbɔɔza náá: «Gheŋ, mε eedum koj ne nə!» Bhii tak, nyε eezεkwyit mεbon si sok bhwoob ε Yezu, étεp εduwal nyε.

³⁹ Yezu eezεbil εkpa náá: «Mε nazyε kə bəs'ak ε, etεε náá, bot neezεpέεaa. Eteε náá, mis mε bot ε edhim neebεŋel. Eteε náá, bot ε nadi nyaa sok ɔ, neebela edhim.»

⁴⁰ Bεdhiiiti eFalizyε nadi e bhaaz'ε ɔ, naagwak dāa nyε nalii deenek ε. Wə gwaa be zεdjı nyε náá: «Bot ε edhim tak ε dɔɔ ne bisə e?»

⁴¹ Yezu eezεbɔɔza ne nə náá: «Bi εpedi é bot ε edhim ɔ, pe bi ààpasa mesyem. Dáa bi di ke náá: “Bis εpebee” ε, étεp tak ε bi di tɔ ndje səs dāa bot ε mesyem.»

10

Kana mbεε mbaalel mesaa me ebhata

¹ Yezu eezεke náá: «Mε lεe bin ε etεp e tseetse náá: Mot ε di àāni tó beeба ebhata pe εniel ɔ, nyε tsel peeb tselak e dhiiti di ɔ, yenɔk mot ε mot djii. Nyε é mot ebhooba.

² Deenek, mot di ni pε εbε ε beeба ebhata ɔ, nyεy ε di mbaalel ebhata.

³ E di'enek, mot di baal beeба ebhata ε waadi nyε εbε ε beeба. Tin, ebhata ε waagwak gwoodε, bhii tak nyε ka djóo bε, ngɔɔngöt ne min mɔɔ. Bhii tak nyε é wyisal bε pε kel.

⁴ Bhis nyε aazewyisal bɔɔ djas pε kel ε, nyε kakε é pε sok. Ebhata é du nyε pε bhis, etεε náá, bε ne gu gwoodε.

⁵ Tin, ebhata tok ne ghwyil εdu ndjoŋ mot. Deenek, ye bε náá, bε àāgu mot tak ɔ, bε waakaab nyε, tó εtsetaεpe, etεε náá, bε àāgu gwoodε.»

⁶ E sok Yezu zεleε bε kana ε, bot ε nadi gwak nyε ɔ, nabεε àānyɔ εmet εsuk ε kana tak.

Yezu mbεε mbaalel εsaa ε ebhata

⁷ Yezu eebaazεke náá: «Mε lεe bin ε etεp e tseetse náá: Ye é mam ε di εbε ε εniel beeба ebhata.

⁸ Bot djas nazyε εsok ne nam ɔ, nabεε bot ε djii, bot ε εzεm. Deenek, ebhata nabεε àāgwak bε.

⁹ Ye é mam ε di εbε ε ndjaa. Mot aadhaa pε daa lam etεp nyε neeni ɔ, nyε waabela tsik. Nyε é ne ghwyil εni ne εwyis dáa nyε kwyl ε. Nyε waabela edee e dek.

¹⁰ Etεε náá, mot djii zyε é etεp εzε djii, ne zegó, ne saab. Mam nazyε etεε náá, bot neebela tsik, bε neebela esa djas di egoka ne nɔɔ étεp bε needi tó mbεε tsik ε.

11 «Ye é mam ε di mbεε mbaalel ebhata. Mbεε mbaalel ka nyel'ε gha kɔ esu ε ebhata bε.

12 Mot noŋaa e mesa me εbaal ε ebhata, etεp nyε neetuudaa nε epata o. Ye tok nyεy di mbaalel ebhata. Etεε náá, ebhata tok yε. Nyε bee ben é zyε o, nyε é nε ghwyil edhuugal εsaa ε ebhata da nyε kpaa nε ekaab. E di'enek, ben ε waaghaga εsaa ebhata binək e nyel, nɔɔ bε, dε be nε εtwak ε bε.

13 Beeka, ye sεε deeneek ε, etεε náá, mot tak sa mesa ε, etεp nyε neetuudaa. Nyε àabem ba nε tεp ebhata.

14 «Ye é mam ε di mbεε mbaalel ebhata. Etεε náá, me nε gu ebhata bam; ebhata bam pe nε gu ε me.

15 Tyee wat nε dáá Saag'am di gu me ε; mam pe nε gu Saag'am. Deenek ε me di gwyena tsik'am kɔ esu ε ebhata bam.

16 Me ε nε bεdhiiti ebhata di náá, bε dinaa àapaani tɔ beeба ε. Ye goka é náá, me ke εnɔɔ bε, etεp edjεed ε bε. Be ε waagwak gwoodam. Bhii tak bε waazyε bɔɔ bε εmet zεsεεga nε bɔɔ bε sɔ bɔɔ, si meko me mbaalel ngɔt.

17 «Saag'am dyeebakwyεl me ε etεε náá, me waagel nyel'am, bhii tak da me ε baabulal yε.

18 Mot tok nε ghwyil εnɔɔ tsik'am. Ye é mam me εmet ε di gwyena yε nε εkwosak ε lyem'am. Me ε nε ghwyil edjε yε. Me ε nε ghwyil ε εbaanɔɔ. Ye é nε egheŋ ε saag'am ε me nasa deeneek.»

19 Mεkpa menek naabaazεwa mεbεka εlyelεpe pak eYuda.

20 Kyee wat eYuda náá: «Mot tak ε nε εlyeeb tɔ lε! Nyε é mot mεlyet! Etεp ye bi di gwak etεp bε?»

21 Yak kyee náá: «Mot di nε εlyeeb tɔ lε o, tok nε ghwyil εlii dáá nyε di lii'aak. Elyeeb ε nε ghwyil

etsik mot edhim nyε nyaa sok e?»

EYuda eeswonal Yezu

22 Ye nabεε, e mbu kwol, pε Yeluzalem bε nadi ebøl εbyonj ε bε nadi taala dwoo Ndjaa-ebuwa nadiaa ε.

23 Yezu nadi duula si bhaaz mε kok Ndjaa-ebuwa nagetaa din ε «bhaaz ε Salomοn» ε.

24 Tin, wø gwaa eYuda zεsεεga e ngwoobε, bε ε boozedji nyε náá: «Wø kwyel ε náá, bis di ebhwood kekum yaa εwala? Nεghu wø ε Mesia o, lεea bis εnyøεpe, etεp bis neegwak.»

25 Yezu eezεbøøza nε nøø náá: «Mε nabεε, mε eezelεε bin, bi ààkwyel εdum ε koŋ nε nam. Sonok esa e mεbwala mε me di sa nε din ε Saag'am ε ye εpetanjal mε.

26 Tin, bi di ààdum koŋ nε nam ε etεε náá, bi tok tø εsaa ε ebhata bam.

27 Esaa ε ebhta bam nε gwak gwoodam; mε nε gu bε. Etεp tak ε bε di du mε.

28 Mε εpedjε bε tsik na køm-køm, bε aanàkwaadiib dhiiti dwoo. Mot tok nε ghwyil dεk mε ba.

29 Sa Saag'am nadje mε ε, eedhaa esonok djas. Etεp tak ε di náá, dhiiti mot tok nε ghwyil εdεk sa tak tø mbø Saag'am.

30 Mam nε Saag'am, bis ε mot ngøt.»

31 Tin, wø gwaa eYuda baazetek mεkok étεp bε neegó nyε nε yε.

32 E di'enek, Yezu eezεke nε nøø náá: «Mε eedy-eebazelyaal bin embεε mesa mε Saag'am. Tø mesa menek djas, kø esu ε yaa mesa mε me sa etεp mε goka nε egóaa nε mεkok?»

33 Tin, eYuda eezəbəoza nε ne náá: «Bis ààsaŋ εgó ε wə ne məkok etεp mbεe mesa. Bis aasaŋ εgo ε wə etεe náá, wə εpebyasal Zεeb! Dhi wøy di mot, wə kwyel elyaal bot ε náá, wə ε Zεeb!»

34 E di'enek, Yezu é boozəbəoza nε nɔɔ náá: «Tɔ etsi bin, ekwyala ke ε náá: “Mε ke ε náá, bi ε bεzεεb*.”

35 Mena nε guka náá, mena tokeka nε ghwyil εdis sa zeekwyalaa ε. Deenek, Zεeb djóo bot ε di gwak məkpa mε ne bot ε di myaal ye ɔ, “bεzεεb”.

36 Ye kabə mam ɔ, Saag'am naazetó mε, bhii tak Nyε eezəlwom mε kə bɔs. Etεp ye bi di ke náá, mε eeleee Zεeb, etεe náá, mε eeleee náá: “Mε ε Mɔn Zεeb” e?

37 Ye bε náá, mesa mε mε di sa ε, tok mesa mε Saag'am ɔ. Ye é deenek ε bi aadi ààdum koŋ nε nam.

38 Ye kozobε náá, bi ààdum koŋ nε nam ɔ. Dumka koŋ dum nε endem e məbwala mε mε di sa ε. Etεp bi neegu gua wat náá: Saag'am ε tɔ lam; deenek mam ε tɔ lε.»

39 Tin, bε nabaadiε, é saa dáa bε met nyε. Nyε naadus bε e membə.

40 Bhii tak Yezu eebaazetó pε yii kyiid dii Yuldeŋ, e di Zaŋ Nduuel-bot nadi é duu bot Zεeb sok ɔ. Nyε eekədi ba məlu penek.

41 Tin, wə gwaa mədhuu mε bot zokazyε pε nyε nadi é. Bot ε tak eezəke nε ne náá: «Zaŋ nabεε ààsa dhiiti ndem məbwala mε wat. Beeka náá, etεp djas nyε di lεe dum nε mot tak ε djas ε tsεetse.»

42 E di'enek, bot εbuεpe naazetum koŋ nε Yezu.

* **10:34** Mεd 81.6

11

Esyeε ε Lazaad

1 Dhiiti mot ngöt din ε le nabeeε Lazaad, zokazεbe. Nyε nadidi ε kɔ ghaada di djooaa Bhetani ε, del ε Maali bε ne mən nyεeg Maat.

2 Maali ε moma naso elas menanas kɔ məko ε Gheŋ Yezu ɔ, da bhii tak nyε é zesusjal ne bhooe ɔ. Ye é dhem, Lazaad ε nadi bε.

3 Boa binɔk bεbá ε, zokazelwom mot, nyε leeε ne Yezu náá: «Gheŋ, sɔɔ wɔ di kwyel ɔ εpebeε.»

4 Dáa Yezu nagwak bhaadal tak ε, nyε é booke náá: «Lazaad εpebeε. Ebé ε tak tok etεp nyε neegwyε. Deenek ε, etεε náá, dék ε Zεεb neenyen emis mε bot. Deenek ε etεε náá, Mən Zεεb neebaabela dék é mis mε bot, dum ne tεp tak.»

5 Bela tin náá, Yezu naadyeebakwyel Maali, ne Maat zenɔɔ dhemɔɔ Lazaad.

6 Ghuna dáa nyε nagwak bhaadal náá Lazaad εpebé ε, nyε naabaadjaasi məlu məmbá bhii tak kɔ del ε nyε nadi é, nyεy ààtó.

7 Bhii tak nyε eezεke ne bεdjekel bε náá: «Djhooka sikeka peε kyee dik Yude.»

8 Tin, bεdjekel eezεke ne ne náá: «Labhi, bε aalóo ne saŋ egó ε wɔ ne məkok penek koko-ε-koko. Mos wɔ baakwyel ε, etó penek e?»

9 E di'enek, Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Mwos wat ε mewala kam ne ebá. Mot ε ke tɔ gwye mwos ɔ, nyε aanàkwaabema εbek. Etεε náá, nyε εpebee gwye εnyɔεpe.

10 Tin, mot ε kεepum ɔ, nyε waabema εbek. Etεε náá, nyε tok ne sa aasa náá, nyε bee ze εnyɔεpe.»

11 Bhis Yezu nake deeneek ε, nyε é boo baakel náá: «Məo sə yena Lazaad eedhaa gó. Mε εpetó, kədjem nyε.»

12 Bədjekel eezəboøza náá: «Gheŋ, yε bε náá, nyε eedja gó ɔ, nyε waatsak.»

13 Yezu nadi lii deeneek ε, étεp εsyee ε Lazaad. Bədjekel bε nagu ε náá, nyε nadi lii ε, dum ne tεtε gó.

14 Tin, Yezu é boozelεs bε mεpyεmε ààsyeeba náá: «Lazaad eegwyε.»

15 Mε εpemyaala etεε náá, mε bεε ààdi penek. Yε waasa náá, bi dum koŋ ne nam. Tin, djhokaka pε kyee nyε di ε.»

16 Tin, Toma nagetaa din ε «Ewas» ɔ, eezεke ne bak bədhiiti bədjekel náá: «Djhootóka, yε bε εsyee ɔ, bε gó menabelka djas.»

Maat eemyaal náá Yezu ε Mesia

17 Dáa Yezu nakum ε, Nyε eegwak náá, Lazaad moo ne ediyo mos ε məlu məná.

18 Tinaak, neŋ pak del Bhetani ne Yeluzalem nabεε tyee ekilometele elεl.

19 E di'enek, bεtε ne eYuda nabεε, bε eezyε pε daa Maali ne Maat étεp εzεdjε bε ghwyil kɔ εsyee ε dhəm'ɔɔ.

20 Dáa Maat nagwak náá, Yezu eetuula ε, wɔ gwaa nyε zetó, keboma ne ne. Tin, Maali eezεlik yε ndiidil pε ndjaa.

21 Maat eezεke ne Yezu náá: «Gheŋ, wɔ εpedi wak ɔ, pε dhəm'am ààpagwyε.»

22 Deeneek, mε ne gu náá, dɔɔ ne nenak, esonok djas waawaab ne Zεεb ε, nyε waadjε wɔ.»

23 Tin, Yezu zəboøza náá: «Dhemə ε waagom tɔ εsyee.»

24 Maat eezεbɔ̄za náá: «Mε nε gu náá, nyε waagom tɔ̄ esyee e dwoo mesik, esok bot djas aazegom tɔ̄ esyee ε.»

25 Yezu zokabaaazεbɔ̄za náá: «Ye é mam ε di egomel ε bot ε nagwyε ɔ. Mam ε di tsik. Mot ε dum kon ne nam ɔ, nyε waabela tsik, ye nàkozodi náá, nyε naazegwyε.»

26 Tin, mot di nε tsik, e dum kon ne nam ɔ, nyε aanàkwaagwyε. Wɔ̄ eemyaal e?»

27 Maat eezεmyaal náá: «Iyoo Gheŋ. Mε nε gu náá, wɔ̄ ε Mεsia, Mɔ̄n Zeεb. Wɔ̄ ε di mot Zeεb nakek náá, nyε εpezyε kɔ̄ bɔ̄s ɔ.»

Egom ε Lazaad

28 Bhis mεkpa menek, Maat eezεsik pε ndjaa kedjoo mɔ̄n nyεeg Maali. Tin, nyε eezεnyenjal nyε tɔ̄ elo náá: «Lyoel eetuula, nyε ke ε náá, wɔ̄ kεboma nε nε.»

29 Dáá Maali nagwak deenek ε, nyε eezεwyεl «ngbat», nɔ̄o nyel, tó pε pak Yezu nadi é.

30 Ghuna Yezu nabεε, nyε dinaa ààkotuula-tuula kɔ̄ del ε tak. Nyε nabεε nyε dinaa e di be nε Maat naboma ɔ.

31 EYuda naazεmɔ̄ nε Maali tɔ̄ ndjaa étεp εdjε nyε ghwyil kɔ̄ esyee. Dáá be nabee nyε nawyεl deenek «ngbat», wyis pε kel ε, be eezεdu nyε. Eteε náá, bε nagek ε náá, nyε nató ε pe εvit kedje.

32 Bhii tak, Maali zεkum pε Yezu nadi é. Dáá nyε nabee nyε é, nyε eezεghaaga si mεko mε. Nyεy nε Yezu náá: «Gheŋ, wɔ̄ εpedi wak ɔ, pe dhemam ààpagwyε.»

33 Yezu nabee nyε, bε nε bot ε nadu nyε edje. Tin, ye naazεsa nyε ghoŋ dhaa nyel.

34 E di'enek, nyε eezεdji bε náá: «Bi kεnεeg muu ε paa?» Bε eezεbøɔza ne ne náá: «Gheŋ, dha, wɔ neezεbee..»

35 Tin, Yezu eezεdje.

36 Deeneck, eYuda eezεke náá: «Beeka dáa nyε nadi kwyl nyε ε!»

37 Tin, bεdhiiti bot pak eYuda binøk moo tin é ke náá: «Nyεy mot di ebεε bot ε edhim mis o, nyε bε é ààkwak εlu náá, Lazaad nágwyε?»

38 Ye eezεbaasa Yezu boo ghon tø lyem, bhii tak nyε eezεtø pe εvit. Ye nabεε tø gho εkok kpaka. εvit ε tak nadidi aalaa ε ne boo εkok na bøk-bøk.

39 Tin, Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Diska εkok!» Wɔ gwaa Maat, kεl mot nagwyε o, zepesal náá: «Gheŋ, nyε moo mos ε ne melu mená bhis nyε nazedelaa ε. Nyε é ne ghwyil εka nuub εlyelepe..»

40 Yezu eezεbøɔza ne ne náá: «Mε bε é ààlεε wɔ náá, wɔ dum koŋ ne nam o, wɔ waabee duma ε Zεεb e?»

41 Bhii tak, bε eezεdis εkok nadi é εbε ε εvit ε. E di'enek, Yezu eezεben mis pe εko, wɔ gwaa nyε ke náá: «Saag'am, ghaapεε etεε náá, wɔ eegwak mε.

42 Mε ne gu náá, wɔ eeloozyε ne εgwak ε mε, Tinaak, mε lii deeneck ε, etεε náá, mεdhuu mε bot ε di wak'ak neemyaal náá, wøy ε nadhis mε..»

43 Dáa nyε nazεke deeneck ε, wɔ gwaa Yezu zεbam εlyelepe náá: «Lazaad, wyisa!»

44 Tin, mot nagwyε o eezεwyis tø εvit. Nyε eezεwyis ne mεmbø ne mεko ewola ne epes ekaad nyε napilaa tø tak ε. Døɔ ne bhoob dipela ne epes ekaad ε tak. Bhii tak, Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Tiika nyε epes ekaad binek e nyel nyε neekε εnyøεpe. Da bi ε bet nyε, nyε tó..»

Boob kɔ̄ esu ε Yezu

⁴⁵ EYuda εbuεpe tɔ̄ sama bot ε nazyε, zemɔ̄ ne Maali tɔ̄ esyee ɔ̄ nabee edjema mεbwala mε Yezu nasa ε. Wɔ̄ gwaa bε zokazεdum koŋ ne ne.

⁴⁶ Tinaak, bεdhii ti bot tɔ̄ sama eYuda tak eezεtɔ̄, pε daa eFalizyε. Be eekelεε bε etsεp djas ee nasa el ε.

⁴⁷ Tin, wɔ̄ gwaa eboo bεghaa-Zεεb ne eFalizyε zokazεsεeg a booo kwan eYuda. Bɔ̄o náá: «Mena saka dáá? Mot tak dinaa, esa bεtε ne eboo endem e mεbwala yenek!»

⁴⁸ Mena betka nyε, nyε gheesa endem e mεbwala menek ɔ̄, bot djas ε waadum koŋ ne ne. Tin, ekukuma eLəm waazewaaz Ndjaa-ebuwa lena ne dhaad mbyak yena.»

⁴⁹ Mot ngɔ̄t pak'ɔ̄, din ε le nabεε Kayif. Nyε nabεε boo ghaa-Zεεb e mbu tak. Nyε eezεke ne nɔ̄o náá: «Bi àatiibal εnyɔ̄epe!»

⁵⁰ Bi ààgu sa di nyɔ̄ ne nena ε? Ye goka é mot ngɔ̄t gwye étεp bot ε mbyak yena. Deenek ε di náá, bot ε mbyak yena djas aanàkwaawyεεza.»

⁵¹ Ghuna nyε nabεε ààdi é ke deenek ne etselal ε le εmet. Ye nabela ε náá, nyεy ε nadi boo ghaa-Zεεb e mbu tak. Nyε nadi leε etεp binek ne ghwyil ε Zεεb náá, Yezu ε waagwyε kɔ̄ esu ε bot ε mbyak eYuda.

⁵² Tin suk εsyee ε Yezu tak nabεε ààbε étεp eYuda bɔ̄o bε met. Ye nabεε dɔ̄o ne étεp εsεeg e nyel wat bɔ̄o Zεεb djas zewyεεza «lapa-lapa» kɔ̄ bɔ̄s ɔ̄.

⁵³ Kana dwoo tak, ekukuma eYuda naamyam εgó ε Yezu.

⁵⁴ Etεp tak ε Yezu nakat εduula emis eYuda. Tin, nyε eezεtɔ̄ pε dhiiti dεl e ngwoob bal. Din ε dεl ε tak nabεε Efalayim. Penek ε nyε nakεkwεeg ba mεlu bε ne bεdjekel bε.

55 Ye nabεε, εbypoŋ ε eYuda di djóoaa «Pak» eezekunaa. Bot εbuεpe nadi dus pε mel mωω, tō pε ghaada Yeluzalem. Be nató ε étεp bε neekεdis edhuud εsok nε dwoo εbypoŋ kum. Be neezesa edjema etsi nadi lee étεp mot needi dεε ε.

56 E di'enek, bε moo tin é saa Yezu, ààbee nyε. Be moo tin tɔ kok Ndjaa-ebuwa é djinela pak'ɔɔ náá: «Bi ke ε náá, nyε é nε ghwyil εzyε e εbypoŋ εlak mos e?»

57 Ka bela náá, eboo bεghaa-Zεεb nε eFalizyε naazedje εlee náá, mot ε bee Yezu ɔ, da nyε é zεlεeε bε. Etεε náá, be nadi saŋ εmet ε nyε.

12

Maali eezεso Yezu mεnanas e mεko

1 Mεlu meten nε wat εsok nε dwoo εbypoŋ ε Pak kum, Yezu eezεtó pε Bhetani, dεl ε Lazaad mot nagwyε da nyε é gomal nyε ɔ.

2 Tin, bε eezεdjaab edee etεε Yezu. Maat ε nadi sa mεsa mε ekeka edee. Tɔ bot ε nadi kɔ mesa nε Yezu ɔ, ye nabεε nε Lazaad.

3 Wɔ gwaa Maali zokanɔɔ pes litεlε mεnanas na boo mεtaŋ nadi djóoaa naad* ε. Nyε eezεkɔ εlas ε tak, so kɔ mεko ε Yezu. Bhii tak nyε moo sunjal yε nε bhoo lo'ε. Tin, mεnuub mε mεnanas menek zokadjala ndjaa djas.

4 Mot ngöt tɔ bεdjekel ε Yezu, Yudas Iskaliɔt, mot aakεka Yezu ɔ, eezεke náá:

* **12:3 naad** Mεnanas mε tak nasaεl ε, nε medii mε dhiiti le na mbεε mεnuub di djóoaa «naad» ε, ààpuuzaa nε dhiiti sonok.

5 «Étep ye mena di ààbômsa mënanas me tak ε ne boo metanj†? Da nœ epata mëkam-mëten ne wat tak, dje ne bëdjel ε bot.»

6 Nyε nabεε ààke deenek, etεε náá, nyε nadi gek bëdjel ε bot ghoŋ. Nyε nadi eke deenek ε, etεε náá, nyε nadi é mot djii. Nyεy ε nadi mët kola epata. Nyε nadi djii epata ee bot nadi wa tɔ tak ε.

7 Tin, Yezu é boobooza ne nœ náá: «Betka moma yak gwyem, etεε náá, nyε nakwom mënanas menek ε étèp dwoo medela mam.

8 Etεε náá, bi ne bëdjel ε bot ε waadi e di wat mélù djas. Ye kabε mam ɔ, bi aanàkwaabaadi ne nam mélù djas.»

9 Betεε ne mëdhuu me eYuda zokazegwak náá, Yezu nadi é pε Bhetani. Be naazetó, be nabεε ààtò étèp ekeboma ne Yezu nyεy nyε emet. Be nabaató ε, étèp ekebee Lazaad, mot Yezu nagomal ɔ.

10 Tin, eboo begħaa-Zeeb zokabaagwakel náá, ye goka é be gó dœ ne Lazaad.

11 Etεε náá, ye é kɔ esu ε lε ε eYuda εbuεpe nadi dus tɔ edħuu ε lœ étèp εdum ε kon ne Yezu.

Yezu eeni tɔ għaada Yeluzalem dħa məkoozi

12 Tɔ yii məlem, zukamwaa ne mot nazyε étèp ebyoŋ ε Pak ɔ zokagwak náá, Yezu nadi zyε pε Yeluzalem.

13 Wɔ gwaa bœ djas zokawyis ne məmbœ me məbhî e məmbœ. Be eezedus kɔ għaada‡, étèp ekeboma ne Yezu. Be nadi tsim náá: «Duu ne Zeeb!

† **12:5** *Etep ye mena di ààbômsa mënanas me tak ε ne boo metanj?*
Metanj me be di tuud mot sa mesa di djala ne mesa me mbu wat ε.

‡ **12:13** *məmbœ me məbhî e məmbœ. Be eezedus kɔ għaada* Tɔ məfulu me eYuda, eke għala ne məmbœ me məbhî e məmbœ kwyel elyaal ε məmyala.

Zeeb goka é ne esee mot di zye ne din ε Gheŋ o metel. Zeeb see mbeε metel pe kɔ Mekoozi me Yisalael!»

14 Tin, Yezu eezebela mao swooz an. Nyε eezedisi kɔ le dāa ekwyala e mēkana me Zeeb di eleε ε:

15 «Nābem ba, woy, esyees ε ghaada Siŋ!

Beea, mēkoozi mao εpezyε,
ndiindil kɔ mao swooz an.»

16 E di'enek, bēdjekel be nabε é àànyɔ etiibal etep binek. E sok Zeeb aaniigal Yezu tɔ dék ε, tin be waazetaala náá, ekwyala naazeleε etep binek kɔ esu ε le. Tin, be naasa esa ee nagoka ne esael dum ne ne ε.

17 Bot ε nadi loog wat be ne Yezu esok nyε nadjoo Lazaad wyis tɔ evit, da nyε é gomal nyε o. Bot ε tak moo tin é lee bot esesee djas nadhaŋ ε.

18 Etεp tak ε medhuu me bot nazyε, zeboma ne ne. Bot naagwak náá, nyε naasa ndem e mēbwala menek.

19 Tin, eFalizyε moo sas pak'oo náá: «Bot eebee náá, bot tokape ne ghwyil εbaasa dhiiti sonok e. Etεe náá, bot djas moo é bhis koŋ!»

Bot ε dhaad myak eGhelek εpesaa εgu ε Yezu

20 Bēdhiiti bot ε myak eGhelek, nadi é tɔ sama bot ε nazyε pe Yeluzalem zeduwal Zeeb tɔ εbyoŋ o.

21 Tin, be eezetiila pe daa Filip mot del Bhetsaida pe kyee dik Ghalile. Bao ne ne náá: «Gheŋ, bis εpekwyel εbee Yezu.»

22 Tin, Filip eekelε Andele, bhii tak bao djas bebaa eezetó, kεlεeε Yezu.

23 E di'enek, Yezu zebøza ne noo náá: «Ewala ε Zeeb aadje Sεenjele Mɔn Mot duu ε, eezedjala.

24 Mε lεe bin ε etεp e tsεetse, ndu bhisa dyeebadi wat ε, ye dinaa ààbεaa. Yε bε náá yε eewaaa tø bøs tyee mot di delaa ε, yε waawyis, da djε bhum εbuεpe.

25 Mot di kwyel tsik'ε ɔ, nyε waasu yε. Tin, mot ε kwyel Zεeb dhaa dää nyε di kwyel tsik'ε kɔ bøs'ak ɔ, mot yenək ε waabaal tsik'ε. Nyε waadi e di wat bε nε Zεeb kɔm-kɔm.

26 Mot ε di kwyel εsa mεsa mam ɔ, ye goka é náá, mot tak du mε. Deenek ε di náá, mot-mεsa mam aadi é, e di mε di ɔ. Deenek ε Saag'am aadjε duu nε mot di sa mεsa mam ɔ.»

Yezu eelii dum nε εsyee εlε

27 «É di mena kadi wak nenak'aak, lo'am moo é zεm-zεm nε bεtε nε esiiza εbuεpe. Ye goka é mε ke dää? Mε ke náá: "Saag'am, pεka mε e sa di kwyel εzyε mε e nyel e εwala εlak nenak"? Tin, ye é, étep sa di kwyel ε sael mε e nyel e εwala ε εlak ε mε nazyε.

28 Saag'am, djεa din ε lø duu!» E di'enek, wø gwaa gwood wat zεbam tø gwoo náá: «Mε naaloozedjε yε duu. Mε εpebaadjε ye duu djεa sis.»

29 Edhuu ε bot ε nadi tin, nakwak gwood tak ɔ, moo tin é ke náá: «Ye é ndum bhi!» Bak bot náá: «Ye é dhiiti fofop ngøt elii nε Yezu!»

30 E di'enek, Yezu eezeke nε nɔɔ náá: «Gwood yenek ààpagék étep'am. Gwood tak gék ε étep'en.

31 Mena mooka é é εwala bot ε bøs'ak aapέεaa ε. Deenek, mεkoozi mε bot ε bøs'ak moo zεsøaa.

32 Tin, esok mam aadus kɔ bøs, benaa ε, mε waadul bot ε bøs djas pε daa lam.»

33 Tø mεkpa menek, Yezu nadi lεe ε kɔkɔ εsyee nabε náá, nyε waagwyε é.

34 Tin, mədhuu mε bot binək eezεke nε ne náá: «Bis djek tə məkana mε etsi bis ε náá, Məsia aadi é nε tsik na kəm-kəm. Ha étəp ye wə ke náá, “Seeŋεle Mən Mot aadus kə bəs, da nyε é benaa pε əko”? Yenək “Seeŋεle Mən Mot” é zε?»

35 Yezu eezεbəɔza nε nəo náá: «Gwyε ngel dinaa pak'en, étəp ba məo εwala batsa. Kəka e dī bi dinaa tə gwyε ngel yenek, e kaab náá, egwyitok εzεkεbela bin zaka. Eteε náá, mot di ke tə egwyitok ɔ, ààgu ze nyε di tó ε.

36 Dumka koŋ nε gwyε ngel esok bi dinaa bi nε bε nəo e di wat yenek. Eteε náá, bi needi bəo gwyε ngel.»

EYuda nabε ààdum koŋ nε Yezu

Bhis nyε nalii nε nəo deenek ε, Yezu eezεnəo nyel, tó, kəsəwa etsetaεpe nε nəo.

37 Bela náá, ye é tseetse náá, nyε naasa bεtε nε endem e məbwala emis məo, bε nabεε ààdum koŋ nε nε.

38 Deenek ε, etəp e ngoolel-məkpa ε Zεεb Ezayi naaleε ε, neebela εsuk. Nyε nake ε náá:
«Gheŋ, εzε myaal bhaadal yena?

Gheŋ lyaal zε ghwyile*?»

39 Ngoolel-məkpa ε Zεεb Ezayi naaleε ε etəp ee bot bak aadi ààdum koŋ nε Zεεb ε:

40 «Zεεb naadjε bε mis mε edhim.

Nyε naadiyal etson̄ bəo, etεε náá, mis məo needi àànyaa sok.

Náá, etson̄ bəo aanákwaadjε ghwyil εmεt etəp djas mε nasa nε nəo ε.

Be ε nε ghwyil eliig mis gwyák Zεεb
bula pε daa lam étəp mε neetsik bε†.»

* **12:38** Eza 53.1 † **12:40** Eza 6.9-10

41 Ngoolel-mékpa ε Zεεb Ezayi nake deenek ε, etεε náá, nyε nabεε, nyε eebee dék ε Yezu. Etep tak ε nyε nadi é lii kɔ εsu ε Mεsia.

42 Ghuna tɔ sama ekukuma eYuda, bεtε nε bεdhiiti nadi edum koj nε Yezu. Tin, dáa bε nadi é kaab náá, eFalizyε é zekesɔ bε tɔ mendjaa mε mendjaala mε eYuda ε. Be nabεε ààdi lyaal εmyaal ε lɔɔ popoopwon.

43 Deenek etεε náá, bε naadyeebadje náá, bot duwal bε εbuεpe, dhaa dhaŋa duu Zεεb di djε bot ε.

Epéε ε bot kɔ mékpa ε Yezu

44 Yezu eezεben gwood, é ke náá: «Mot ε dum koj nε nam ɔ, nyε ààpadum koj nε nam, mam mε εmet. Nyε baadum koj ε nε mot lwom mε ɔ.

45 Mot ε bee mε ɔ, nyε eebee mot lwom mε ɔ.

46 Mam zyε kɔ bɔs ε dáa gwyε ngel. Deenek etεε náá, mot aadum koj nε nam ɔ needi ààdi tɔ ghooghom.

47 «Mot di gwak melyo mam. Da nyε é di, ààkε dáa mékpa mε tak di kwos ε, ye tok mam di kwyeesal nyε ndje sɔs. Eteε náá, mε nazyε, zetsik bot ε bɔs. Mε nabεε ààzyε, zεpέε bot ε bɔs'ak.

48 Mot ε byen εmyaal ε mε ɔ, nyε é pεε εmyaal mékpa mam ɔ, nyε eebela lo mεsɔ mε nyε aapέεaa dum nε tak ε. Ye é melyo mε mε di lyo ε, paakwyeesal nyε ndje sɔs ε dwoo Zεεb aapέε bot ε bɔs ε.

49 E di'enek, mε aanàkwaalii kɔ εkwosak ε lam. Eteε náá, Saag'am mot nadhis mε ɔ, nabεε, nyε eedje mε elee dum nε mékpa mε mε di egoka nε lεε ε, nε etεp mε goka nε elyo ε.

50 Deenek ε mε di nε gu náá, metinj mε nyε di djε bot ε, djε ε tsik na kɔm-kɔm. Etep tak ε di náá,

etep ee me di lee bin ε, me dyeebalee dáa Saag'am nalwom me lee ε.»

13

Yezu eegwyii məko me Bədjekel bə

¹ Ye nabee e ges εbyoŋ ε Pak. Yezu nadi gu náá, εwala ε le nabee, eezekum. εwala nyε aadus kə bəs, tó pe daa Seeg tə gwoo ε. Nyε naadyeebakwyel bəo bəssə be di kə bəs ε. Nyε naakwyel bə kekum mesik.

² Yezu bə ne bədjekel bə nadi de edee bikoko. Ye nabee, Dim mot məkəŋ eezewa tə lyem ε Yudas Iskaliſt, məo Simoŋ, gwyes εke seeb ε Yezu.

³ Tin, Yezu nadi gu náá, Zeeb ε nadhis nyε. Nyε nawaabaazosik ε pe daa le. Yezu ne gu deenek εnyɔεpe. Nyε ne baagu náá, Seeg naadjε nyε eghεŋ kə esa e bəs djas.

⁴ Bəo é de kə mesa, wə gwaa Yezu zəwyel «ngbat». Nyε eezədis kuwa é nyel. Bhii tak nyε eezənəo pes kaad pil e kuu dáa dhut.

⁵ Bhii tak nyε eezəso medii tə kongo (silba). Tin, nyε eezəni, e εgyyii ε bədjekel bə məko. Nyε eezənəo pes kaad nyε napil e kuu dáa dhut ε, nyε moo tin é suŋal bə məko ne ye.

⁶ Dáa nyε nakum pe dáa Simoŋ di baadjóoa Pyεed ε, wə gwaa nyε zəke ne ne náá: «Gheŋ, wə kwyel ε, wə neegwyii me məko?»

⁷ Yezu eezəbəoza ne ne náá: «Sa me di sa ne-nak'aak, wə aanákwaalee nyɔ emet εsuk ε tak. Wə aaboomet εsuk ε tak ε εbhis.»

⁸ Tin, Pyεed eezəbəoza náá: «Àabε, wəy tok ne gh-wyil εgyyii me məko!» E di'enek, Yezu eezəbəoza ne ne náá: «Me di àágwyii wə məko o, wə tok mot'am.»

9 Tin, Siməŋ Pyεεd eezεke nε nε náá: «Yε bε deenek ɔ, Gheŋ, nágwyii mε məko nε məko. Zo ka gwyii mε dəo nε məmbə nε lo!»

10 Yezu eebaazebəɔza náá: «Mot di náá, nyε eezegwyia ɔ, nyε tokapε nε gwyes εgwyia, bhis nyε gwyiiiaa məko ε. Biyɔ, menyel min djas moo é dεε. Tin, ye é nε mot ngət tə len di ààbe dεε.»

11 Yezu nadi gu, mot waakεka nyε ɔ. Etep tak ε nyε nake náá: «Etok biyɔ djas di dεε.»

12 Bhis nyε nazesilal ε gwyii ε bε məko ε, Yezu eezənɔɔ kuwa yε səm e nyel. Nyε eebula zədisi e ngwoob mesa. Tin, nyε eezεbaake nε nɔɔ náá: «Bi eemət εsuk ε sa mε sa bin ε?»

13 Bi dyeebadjóo mε “Lyoel” nε “Gheŋ”. Bi ε nε gham etεε náá, mε ε yε.

14 Yε bε náá, mam Gheŋ, Lyoel'en, mε eegwyii bin məko ɔ, ye goka é náá, bi gwyii məko mε bəsə bin pak'en.

15 Mε lyaal bin tin ε, dáa bi di egoka nε εbe bən nyεeg bin pak'en ε.

16 Mε eeleε bin étεp e tsεetse náá, etok nε mot-mesa ngət di dhaa kukuma yε. Zεbaanɔɔ náá, etok nε ngoola-ngoola di dhaa mot nälwom nyε ɔ.

17 Tin nenak yak, bi eezegu deenek, bi aadi tə məmyala ε bi ε di sa dáa mε lyaal bin ε.

18 «Mε ààlii deenek nε biyɔ djas. Mε lii ε nε bot ε mε zεsε ɔ. Tin, ye goka é náá, məkpa mε Zεeb di lεε náá: “Mot bis nε nε nadi pyaala epes e tsim ɔ, nyε eeliig mε εkoŋ ε wak” neebela εsuk.

19 Esok nε etεp bak nε sael, mε eezepoonyεl εlεε bin. Etεε náá, esok esesεε tak aazəsael ε, bi nee-myaaal náá: “Mε ε məsia.”

20 Me lëe bin étep e tsëetse náá, mot aamyaal mot mam dhis o, myaal e döö ne nam. Tin, mot aamyaal me o, myaal e mot dhis me o.»

Yezu eelëe náá, Yudas e waakeka nyë gha

21 Bhis Yezu nazelii deenek e, ye nabee, ghoñ naazemët nyë ebuepe. Nyë é booke náá: «Me lëe bin etep e tsëetse náá, mot ngöt pak'en e waakeka me gha.»

22 Bëdjekel moo tin «ziibili» é gwyakel pak'oo, àagu mot nyë nadi eke deenek kô esu e le o.

23 Ngöt tò bëdjekel, mot Yezu nadi é kwyel ebuepe o, nadisi e, e ngwoob e Yezu.

24 Simoñ Pyeed eezëtut nyë dis, étep nyë needji Yezu mot nyë nadi é lii deenek kô esu e le o.

25 Tin, djekel yenök é zësil lo, kel kô bet e Yezu. Bhii tak nyë eezëdji nyë náá: «Gheñ, mot tak é ze?»

26 E di'enek, Yezu eezëbøza ne ne náá: «Me speduu pes mapa tò saan. Mot me aadjë nyë pes mapa tak o, mot tak e nök.» Bhii tak Yezu eezënoø pes mapa, duu tò saan, nyë eezënoø yë, djë Yudas Iskaliot, mœ Simoñ.

27 Dáa Yudas nanoø pes mapa tak, de e, e di tak wat, Satan eezëni tò le. Yezu eezëke ne ne náá: «Sa wò di kwyel esa e, lela esa yë!»

28 Tò sama bot nadi kô mesa e, mot ngöt pak'oo nabee ààmet esuk e etep é nyë nadi lii deenek e.

29 Dáa nabela náá, Yudas e nadi é met kola epata e. Beso nagu e náá, Yezu naalwom nyë, nyë këëbøm dhiiti esa ee be nadi ne gwyes tak etep ebyonj e. Neghu be këëdje dhiiti esonoñ ne bëdjel e bot.

30 Tin, Yudas eezənəo pes mapa yenek zəwyel «ngbat», nyə eezəwyis tó. Ye nabəe əgwyitok eezeg-wyiidela.

Yezu eedje bədjekel bə etinj ε na bes

31 Bhis Yudas nakawyis ε, Yezu eezəke náá: «É di mena kadi wak nenak'aak, dék ε Səeŋəle Mən Mot eezenyen. Tin, dəo ne dék ε Zəeb eenyen tó le.

32 [Ye be náá, Səeŋəle Mən Mot eedual Zəeb ɔ,] ye ka lik ε batsa, Zəeb nyə əmet ε waalyaal e mis mə bot duu Səeŋəle Mən Mot di ne ye é.

33 Bəo bam, mə ka lik ne nen mos ε ba bəo məlu batsa. Bi ε waasaa mə. Dáa mə nalee ne eYuda ε, ye é mə baadi elee ne nen'aak. Bi tok ne ghwyil əzyε pε pak mə di tó ε.

34 «Ye é mə di djε bin etinj ε na bes náá: Kwyəlaka pak'en. Ye goka bi kwyəla pak'en dáa mə nakwyəl bin ε.

35 Bi ε kwyəla pak'en ɔ. Deenek ε, bot aagu náá, bi ε bədjekel bam.»

Yezu eeləe náá, Pyεed ε waaswonal nyə

36 Siməŋ Pyεed zokazədji Yezu náá: «Gheŋ, wə tó paa?» Yezu eezəbəəza ne ne náá: «Nenak yak, wə tok ne ghwyil edu mə pε pak mə di tó ε. Deenek, wə waaboodu mə.»

37 Tin, Pyεed eezəke ne ne náá: «Gheŋ, étəp yé mə di àagoka ne edu ε wə nenak? E di mə di'ak, mə eezemyam ədjε tsik'am é di yo!»

38 Yezu eezədji ne náá: «Wə eezemyam ədjε tsikə kə əsu ε lam e? Tin, beta mə ləe wə tsəetse náá, əsok ne bəkuu ne kək, yə aaka bela, wə eezeswonal mə tyee esok eləl.»

14

Yezu ε ze di dul bot pε daa Sεεg ε

¹ Yezu eezεke nε nɔɔ náá: «Sa mot ààbem ba. Dumka koŋ ne Zεeb, da bi ε baadum koŋ ne nam.

² Mεdhεŋ ne bu tɔ ndjaa Saag'am. Ye é pe diε, ààbe tak ɔ, pe mε eelεε bin. Etεp tak ε mε di tó étεp kεkoobal bin di ee bi aakεdi ε.

³ Bhis etó ε lam kεkoobal bin e di ε, mε aakazyε zεsaα bin étεp bi needi e ngwoobam. Bi needi e di mam aadi ɔ.

⁴ Bi nε gu ze di dul bot pε pak mε di ε.»

⁵ Tin, Toma eezεke nε ne náá: «Gheŋ, bis ààgu pε pak wɔ di tó ε. Bis aagu ze dáá?»

⁶ Yezu eezεbɔɔza nε ne náá: «Ye é mam ε di ze. Mε ε etseetse, nε tsik. Mot tok nε ghwyil etó pε dáá Saag'am, nyε di ààdhaa pε daa lam ɔ.

⁷ Dáá ye di náá, bi nε gu mε ε, bi nε baagu pe Saag'am. Deenek, di mena kadi nenak'aak, bi nε gu nyε etεε náá, bi eebbee nyε.»

⁸ Tin, Filip eezεke nε ne náá: «Gheŋ! Lyaala bis Soog. Tin, elyem ε waasila bis.»

⁹ E di'enek, Yezu eezεbɔɔza náá: «Mena eezebɔya mεlu εbuεpe e di wat, wɔ dinaa ààpaagu mε, Filip? Mot zebee mε ɔ, nyε eezebee Saag'am. Etεp ye wɔ di baake náá: “Lyaala bis Soog”?»

¹⁰ Wɔ ààmyaal náá, mε é pε tɔ Saag'am, dáá Saag'am baadi tɔ lam ε? Etεp ee mε di elεε nε biyɔ djas'aak, yε ààdus pε daa lam. Ye é Saag'am, mot di tɔ lam ɔ, di sa náá, esesεε binek djas sael.

¹¹ Myaalka mε esok mε di ke náá, mε é tɔ Saag'am, Saag'am é pε tɔ lam pe. Ye bε náá, bi ààmyaal ɔɔ, zomyaalka, etεε náá, bi εpebee endem e mεbwala mam.

12 «Mε lε̄ bin ε, ye é tseetse náá, mot ε dum konje nε nam ɔ, nyε waasa endem e mεbwala. Nyε waasa eboo endem e mεbwala etεε náá, mε εpetó pε daa Saag'am.

13 Tin, mε waasa esa ee djas bi aawaab nε din ε lam ε. Etep náá, Mɔn neelyaal bot duu ε Sεeg.

14 Bi ε waab sonok nε din ε lam ɔ, mε waasa sa tak.»

Yezu eekεk bot Sisim na Dεε

15 «Yε bε náá, bi nε kwyel mε ɔ, kεka dáa mεtij mam di lyaal ε.

16 Mε waawaab nε Saag'am nyε dhis bin dhiiti mot étep nyε neezekεm bin. Eteε náá, nyε needi sama wat nε nen kɔm-kɔm.

17 Mot tak ε Sisim etsεetse. Tinaak, bot ε bɔs'ak aanàkwaabela Sisim tak. Eteε náá, bε tok nε ghwyil εbee nyε, bε tok nε ghwyil εgwyak nyε. Ye kabε biyɔ ɔ, bi é waagwyak nyε etεε náá, nyε é nε nen sama. Nyε é tɔ len.

18 «Mam aanàkwaalik bin biyɔ bε εmet tyee bɔɔ nyel. Mε waabula pε daa len.

19 Ye ka lik ε batsa etεε náá, bot ε bɔs'ak needi ààbaabee mε. Ye kabε biyɔ ɔ, bi ε waabebee mε. Eteε náá, mε ε nε tsik, dɔɔ nε biyɔ pe, bi ε waadi nε tsik.

20 Dwoo tak bi ε waasiiza εnyɔεpe náá, bis nε Saag'am ε mot ngɔt. Dáa biyɔ baadi mot ngɔt nε nam ε, mam ε mot ngɔt nε nén.

21 «Mot di emet mεtij mam, da nyε é kε dáa εkwosak ε tak di elεε ε, mot di ekwyεl mam ε nɔk. Saag'am aakwyεl nyε. Mam pe, mε waakwyεl nyε. Mε waalyaal nyε nyel'am.»

22 Yudas, ààkabé Yudas Iskaliot, zokazéké nε nε náá: «Ghéj, étèp ye wó aalyaal bisó nyel'ó, da wó ε kaadi, ààlyaal bot ε bøs di ààmyaal wó ε?»

23 Tin, Yezu eezébøøza nε nε náá: «Mot di kwyé l mε ó, nyε waaké dáa mε di lée ε. Tin, Saag'am ε waakwyel nyε. Bis nε Saag'am ε waazyε pε daa le, bis aadi nε nε ε sama.

24 Mot di ààkwyel mε ó, nyε ààké dáa mækpa mam di lée ε. Bela náá, etèp ee mε di lii nε nen ε ààdus pε daa lam. Ye dus ε pε dáa Saag'am, mot nadhis mε ó.

25 Mε bε é, mε eelεε bin etèp binek, esok mena dika ε di wat ε.

26 Mot-Méghém aazyε. Ye é nyε é di Sisim na Dεε ee Saag'am aadhis nε din ε lam ε, étèp nyε neelyaal bin esonok djas. Nyε waasa náá, bi siiza etèp djas mε nadi lelεε bin ε.

27 «Mε lik bin ε, egwyem. Ye é egwyem bam ε mε di edjε bin. Mam ààpadjε bin yε dáa bot ε bøs'ak di djε ε. Sa mot ààbem ba. Sa mot ààdi nε bwoo.

28 Bi eegwak dáa mε ke náá: “Mε εpetó, mε waabula pak'en”. Bi ε kwyé l mε ó, bi ε waadi tø memyaala étèp mε ke náá, mε εpetó pε daa Saag'am ε. Eteε náá, Saag'am eedhaa mε boo dhaña.

29 Mε eezelεε bin ye é nenak, esok nε esesεε bak djas nε sael. E sok esonok binek djas aazyε, bi ε waadum koŋ nε nam.

30 Mε aanákwaabaalii εbuεpe nε nen etεε náá, mbee mækoozi mε bøs'ak moo aazyε. Nyε tok nε ghwyil esa mε dhiiti sonok.

31 Tin, ye goka é náá, bot ε bøs'ak gu náá, mε nε kwyé l Saag'am. Deenek, mε sa mesa mam ε, dáa Saag'am nalwom mε náá, mε sa ε. Wyelka.

Djhooduska wak.»

15

Yezu ε tεtε le vin

¹ «Ye é mam ε di tεtε le vin. Saag'am ε nakuma pyeeb tak.

² Nyε waatsaal eleε djas di dus e kuuam di ààdjε bhum ε. Tinaak, eleε di djε bhum ε, nyε ka koobal ye é koobela, etεε náá, ye needje betε ne bhum.

³ Bi moo mos ε bot ε na dεe dáa le zekoobela ε dum ne melyo me me djε bin ε.

⁴ Dika mot ngöt ne nam, dáa me di mot ngöt bis ne Saag'am ε. Lee le tok ne ghwyil εbya bhum, ye é di àànaata e kuu le o. Tyee wat ne nen, bi tok ne ghwyil εbya bhum, bi ε di, ààdi ne nam sama wat o.

⁵ «Ye é mam ε di le vin, biyɔ ε eleε. Mot ε di tɔ lam o, mot εdi ne nam sama wat o. Nyε waabya betε ne bhum, etεε náá, ye tok ne sa bi aasa, mam ààbe tak.

⁶ Mot ε di ààdi tɔ lam o, nyε waamwasaa pe kel dáa esosela eleε e le. Dáa ye aade náá, be eezesɔ ε, nyε waatekaa da seega ne bədhiiti esosela eleε e le da be kedikaa tɔ du.

⁷ Bi ε be di tɔ lam o, da mekpa mam ε di tɔ len o. Waabka esesee djas bi aadi ne gwyees tak ε, deeneck bi ε waabelia ye.

⁸ Eghεŋ bi aadjε betε ne bhum ε, ye waalyaal ne bot náá, bi ε bədjekel bam. Deeneck ε, bi ε waadjε Saag'am boo duu.

⁹ Me ne kwyεl bin dáa Saag'am di kwyεl me ε. Dika tɔ kwyεlam.

10 Bi ε duwal metin mam ɔ. Bi ε waadi tɔ kwyelam, dáa mam naduwal metin mε Saag'am ε, mε é boodi tɔ kwyelε ε.

11 «Mε lεe bin etep binek ε, etee náá, mεmyaala mam needi mεmyaala men. Da mεmyaala men ε di yii tsεetse ne lyem wat.

12 Beeka yam etin e: Gheekwiyi-kwyelaka pak'en. Kwyelaka pak'en dáa mε é boozye ne εkwyel bin ε.

13 Mεkwyela mε na bɔk-bɔk mot di egoka ne elyaal ε, ye é εdjε nyel'ε met etep beso.

14 Bi ε di sa etep ee mε di kwyel náá bi sa ε, deenek ε bi ε waadi beso bam.

15 Tin, mε aanakwaabaadjoo bin bot ε mesa, etee náá, mot-mesa àagu sa kukuma yε di sa ε. Mε djoo bin ε beso bam, etee náá, mε eezelyo bin esa ee Saag'am nalyo mε ε djas.

16 Ye tok biyo nató mε. Ye é mam ε nató bin. Mε eedje bin lwomel bi tɔ, bi keedje bhum. Bi keedje bhum aadi bεtε ne melu ε. Deenek ε Saag'am ε waadje bin esonok djas bi aawaab pe daa le ne din ε lam ε.

17 Mε djε bin metin menek ε, etee náá, bi gheekwiyi-kwyela pak'en.»

Bot ε bɔ's'ak εpebhina Yezu ne bεdjekel bε

18 «Yε bε náá, bot ε bɔ's'ak εpebhina bin ɔɔ, guka náá, bε naaloozebhina mε εsok ne biyo.

19 Bi εpedi bot ε bɔ's'ak ɔ, pe bot ε bɔ's'ak εpekwyel bin, dáa bot bɔɔ. Tin, ye nabεe, mam eesεe bin, mε eebεk bin ne bot ε bɔ's'ak. Deenek bi tokape bot ε bɔ's'ak. Etep tak ε, bot ε bɔ's'ak di bhina bin.

20 Gheetaalaka sa mε nalee bin ε: “Mot-mesa tok ne ghwyil εdhaa kukuma yε.” Etee náá, yε bε náá, bot naatiigal mε ɔɔ, guka náá, bε waatiigal bin pe.

Ye bε náá, bε naawa elyem tō mεlyo mam ɔ, bε waabaawa elyem tō mεlyo min pe.

21 Tinaak, bε aasa bin etεp binek djas ε étεp'am, etεε náá, bε aagu mot nadhis mε ɔ.

22 Mε εpedi ààzyε, étεp εzelii nε nɔɔ etεp bak ɔ, pe bε tok kwyε ndje sɔs. Tin, dáa bε di náá, bε naazegwak mε ε, e tokape nε mot aapel mesyem mɔɔ.

23 «Mot di bhina mε ɔ, nyε eebaabhina dɔɔ nε Saag'am.

24 Ye ́ pe diε náá, mε nabεε ààsa endem e mεbwala di náá, dhiiti mot dinaa ààpaakosa sok é mis mɔɔ ε, e di'enek, pe bε tok nε mesyem. Tin, e dwoo pan mos'ak, bε eezebee endem e mεbwala mε mε nasa ε, bhii tak bε ́ kadi ebhina bis nε Saag'am.

25 Tin, etεp binek sael ε etεε náá, esa ee di kwyala tō mεkana mε etsi ε, neebela εsuk ε tak. Ye ́ kwyala náá: “Bε eebhina mε, ààbε nε lo tεp*.”

26 «Mot-mεghεm ε εpezyε. Ye ́ Sisim etsεetse Saag'am aadhis ε. Sisim tak aadus ε pe daa Saag'am, mε waadis bin ye ́. Nyε waalyaal bin etsεetse dum nε mbi mot mε di ε.

27 Tin, dɔɔ nε biyɔ pe, bi ε waalee bot esa ee bi di gu kɔ εsu ε lam ε. Etεε náá, mena é boolɔɔd nε εgyee sama wat, kana mεkεn mε mesa mam.»

16

1 «Mε lεε bin etεp bak djas ε, etεε náá, bi needi ààkat εdum ε kojen nε nam.

2 Bi ε waasɔaa tō mendjaa mε mendjaala mε eYuda. Deenek, εwala waazyε. εwala di náá bot

* **15:25** Mεd 35.19; 69.5

aadi gó bin ε, bε waake náá, yε deenek ε bε di sa mesa mε Zeeb.

³ Bε aasa deenek ε, etεε náá, bε nabεε ààgu Saag'am, ààgu dɔo nε nam.

⁴ Tin, mε lεe bin etεp binek ε, etεε náá, esok εwala ε tak aakum ε, bi neegheesiiza náá, ye nabεε mε eezeloolεε bin.»

Mesa mε Sisim na Dεε

«Mε nadi ààlee lεe bin ye εsok ε, etεε náá, mena nadika ε mena dinaa e di wat.

⁵ Nenak, mε moo tó pε daa mot nadhis mε o. Tin, ye tok nε mot pak'en aabaadji mε náá: "Wɔ tó paa"?

⁶ Deenek, elyem bin eelwood nε ghoŋ, kɔ εsu ε etεp mε di lεe bin'aak.

⁷ Ghuna mε lεe bin ε tseetse náá, kɔ εsu ε len, εnyɔ ε náá, mε tó. Eteε náá, mε ε di ààtɔ o, Mot-Meghemēn di egoka nε εzyε o, nyε aanàkwaabaazyε pε daa len. Tin, mε tó o, mε εpedhis bin nwyak.

⁸ Tin, esok nyε aazyε é, nyε waalyaal bot ε di kɔ bɔs'ak o, εdjak ε lɔo kɔ εsu ε mesyem mɔo. Nyε waalyaal bot ε di kɔ bɔs'ak o, εdjak ε lɔo kɔ εsu ε epiki ε Zeeb, zεnɔo dáa Zeeb aapéε bε ε.

⁹ Mesyem mε bot ε bɔs ε náá, bot εpebyen εdum kon nε nam.

¹⁰ Yε bε dum nε epiki ε Zeeb o, bot ε tɔ εdjak, etεε náá, mε εpetó pε daa Saag'am. Tin, bi aanàkabaabee mε.

¹¹ Yε kabε dum nε daa Zeeb aapéε o, bot ε tɔ εdjak, etεε náá, Zeeb eezepéε mεkoozi mε bot ε bɔs'ak.

¹² «Mε dinaa nε betε nε etεp ee mε aalee bin, saabεgɔs é náá, bi tok nε ghwyil εtiibal yε nenak.

¹³ E sok Sisim etseetse aazyε é, nyε waadjεed bin tɔ etsεetse djas. Nyε aanàkwaalii nε nen kɔ εsu ε le

emet. Nyε aaleε bin ε etεp ee nyε nagwak ε. Nyε waaleε bin etεp ee di zyε pε sok ε.

¹⁴ Nyε waaduwal mε etεe náá, nyε waabelə etεp ee mε di nε ye é djas. Bhii tak, nyε ka zyε, zεbanja bin ye é.

¹⁵ Etep e Saag'am djas ε etεp bam. Kø esu ε tak ε, mε di ke náá, Sisim na tsεetse waanoo mεkpa mam da nyε é eezεgoola bin ye é.»

Ghoŋ bεdjekel waaliiza mεmyaala

¹⁶ «Ye ka lik ε ba εwala, bi aanàbaabee mε. Tin, ba εwala batsa bhii tak, bi ε waabaabee mε.»

¹⁷ Bedhiiti bot tó sama bεdjekel, bε zokazεdjinεl pak'oo náá: «Nyε dyeebakwyεl εlεeε yé, esok nyε di ke náá: “Ye ka lik ε ba εwala, bi aanàbaabee mε. Bhis ba εwala, bi ε waabaabee mε”. Døø nε esok nyε di ke náá: “Mε εpetó pε daa Saag'am”?»

¹⁸ “Ba εwala batsa” nyε di lεe wak ε, ye kwyεl elyaal yé? Mena àamεtka εsuk ε sa nyε di lεe mena ε.»

¹⁹ Tinaak, Yezu eezεgu náá, bε naadi kwyεl εdji nyε bedhiiti etεp. Wø gwak nyε zεke nε nøø náá: «Mε eelee bin náá: “Ye ka lik ε ba bim εwala, bi aanàbaabee mε.” Ye é dum nε tak ε bi di djinεl pak'en e?»

²⁰ Mε lεe bin ε etεp e tsεetse náá, bi ε waadje mεgwyε, bi waadi tó mezuk. E di'enek, bot ε bøs'ak aadi é, tó mεmyaala εbuepe. Bi aadi é, tó ghoŋ. Tin, ghoŋen ε waaliiza mεmyaala.

²¹ «Esok moma di kεbya ε, nyε bya tó mezuk nε mεkpa. Etεe náá, εwala ε mezuk mε dyeebadi é, eezedjala. Tin, ye é kabε náá, mən eebyel ɔ, nyε eedjisa mezuk menek. Nyε moo tó mεmyaala etεe náá, dhiiti mot na bes eezyε kø bøs'ak.

22 Tyee wat nε nen, é di mena mooka nenak'aak, bi é tō ghoŋ nε mezuk. Tin, mε waabaaboma nε nen. Tin, elyem bin aadi é, tō memyaala. E di'enek, e tokapε nε mot aadis memyaala menek tō elyem bin.

23 «Esok yε aade náá, elu ε tak eekum ε, bi aanákwaabaadji mam kiya dum nε dhiiti tεp. Mε lεε bin etεp e tsεetse náá: Saag'am ε waadjε bin esesεε djas bi aawaab nε din ε lam ε.

24 Kε yaka nε dwoo pan mos'ak, bi dinaa àapaawaab sonok nε din ε lam. Tin, waabka, bi ε waadjεaa. Deenek memyaala min ε waadi tεtε memyaala nε lyem wat.»

Yezu ε Gheŋ kɔ esa e bɔs'ak

25 «Mε lεε bin etεp bak djas ε, tō ekana. Εwala mε aadi ààka baalii nε nen tō ekana εpezyε. Tin e di mε aazεlεε bin etεp mεpyεmε dum nε Saag'am.

26 Dwoo tak, bi ε waab esonok nε Saag'am nε din ε lam. Tin, mε ààpalεε bin náá, mε waadjala nε Saag'am kɔ εsu ε len.

27 Mε aanàdjala nε Saag'am étεp'en, etεε náá, nyε εmet nε kwyel bin. Nyε kwyel bin ε, etεε náá, bi nε kwyel mε. Ye é, etεε náá, bi nε myaal náá, mε nadus ε pε daa Zεεb.

28 Mε nadus ε pε daa Saag'am, bhii tak mε eezezyε kɔ bɔs'ak. Nenak, mε moo zεdus kɔ bɔs'ak, étεp εsik pε daa Saag'am.»

29 Tin, wɔ gwaa bεdjekel bε zεke nε nε náá: «Beea! Nenak wɔ moo lii mεpyεmε, ààbε tō ekana.

30 Deenek, ye di mena kadi wak nenak'aak, bis nε gu náá, wɔ nε gu djas. Tin, wɔ tok nε gwyεs

εbwood náá, bis dji wɔ dhiiti tɛp. Etɛp tak ε bis di myaal náá, wɔ nadus é pe daa Zeeb.»

³¹ Tin, Yezu eezebøza ne nɔ̄ náá: «É di'enek, bi moo myaal e?»

³² Deenek, beeka εwala εpezyε, εwala ε tak eezezyε. Ewala ε biyɔ djas aawyeεza na “gwyeer” ε, mot ne mot ε waasik pe daa lε. Bi ε waalik mε mam mε εmet ε. “Aàbe”, e tok tseetse náá, mε àalik ε mam mε εmet etee náá, bis ne Saag'am é aapaadi.

³³ Mε lεε bin etɛp bak djas ε, étɛp bi needi tɔ egwyem. Tin, bi ε di tɔ εgwakel ne nam pak'en ɔ, bi ε waazukaa ne etiigaa kɔ bɔs'ak. Tin, saka mεghaaz, etee náá, mε naazekwak etɛp e bɔs'ak djas.»

17

Yezu eedjaala Zeeb étɛp bedjekel bε

¹ Bhis nyε zelii deenek ε, Yezu eezεben mis pε ɛko, nyε eezεke náá: «Saag'am, εwala ε tak eeed-jala. Djea Mɔn'ɔ duu etee náá, Mɔn'ɔ needje wɔ duu.

² Wɔy naadjε nyε eghεŋ kɔ bot ε bɔs djas étɛp nyε needje bot ε wɔ nadje nyε ɔ, tsik na kɔm-kɔm.

³ Tsik na kɔm-kɔm ε náá, bot gu wɔ, wɔy Zeeb etseetse, Zeeb ngɔt, dɔo ne εgu ε Yezu Klisto, mot wɔ nadhis ɔ.

⁴ Mε eelyaal duma yɔ kɔ bɔs. Mε eesa mesa mε wɔ nalwom mε náá, mε zεsa ε.

⁵ Nenak, Saag'am, djε mε sok bhwoob'ɔ duma mε nadi ne ye esok mε nadi e ngwoobɔ ε, esok ne bɔs ne kusel.

⁶ «Mε eelyaal wɔ ne bot ε wɔ naseε tɔ sama bot bɔs, da wɔ é djε mε bak ɔ. Be nabεε bot bɔ, wɔ naadjε mε bak. Tin, ye nabεε bot ε tak eegwak mεkpa mɔ.

7 Nenak bε eezegu náá, esonok djas wɔ nadje mε ε nadus ε pe daa lɔ.

8 Eteε náá, mε eezelεε mεkpa mε wɔ nadje mε ε. Tin, bε naamyaal yε, bε eegu náá, tsεetse mε nadus ε pe daa lɔ. Tin, bε eemyaal náá, wɔy ε nadhis mε.

9 «Mε djaala ne nɔ ε, kɔ esu ε lɔo. Mε ààdjaala ne nɔ kɔ esu ε bot ε bɔs'ak. Ye é, étep bot ε wɔ nadje mε ε, eteε náá, bε é bɔ.

10 Tin, bot djas mε di ne nɔ oɔ, bε é bɔ. Deenek bot bɔ djas ε bot bam. Tin, bε naadjε mε duu.

11 «Mε tokapε kɔ bɔs. Tin, yε kabε bɔɔ o, bε é kɔ bɔs. Yε bε mam o, mε εpetó pe daa lɔ. Saag'am na Dεε, baala bε tɔ ghwyil din ε lɔ, ghwyil mεbwala mε wɔ nadje mε ε, eteε náá, bε needi mot ngɔt dáa wɔy ne mam di mot ngɔt ε.

12 E sok bis ne bε nɔɔ nadi, bis dinaa e di wat ε, mε nadi baal bε ne ghwyil mεbwala mε din ε lɔ. Ghwyil mεbwala mε wɔ nadje mε ε. Mε nabebaal bε é ne yε. Ye tok ne mot ngɔt diib tɔ lɔo, bhis mot nabε náá, nyε waadiib, eteε náá, ekwyala e mεkana mε Zεεb, neebela εsuk ε.

13 «Deenek, nenak mε moo zyε pe daa lɔ. Mε lii etεp bak ε esok mε di, mε dinaa kɔ bɔs ε. Eteε náá, bɔɔ bε εmet needi ne mεmyaala mam, da bε é di ne mεmyaala yii tsεetse ne lyem wat.

14 Mε naadjε bε mεkpa mo. Tin, bot ε bɔs εpebhina bε. Eteε náá, bεdjekel bam tok bot ε bɔs'ak, dáa mam di ààdi mot bɔs'ak ε.

15 Mε ààpawaab náá, wɔ dis bε kɔ bɔs'ak. Tin, mε kwyεl ε, wɔ baal bε ne Mbée mot.

16 Bε tok bot ε bɔs'ak, dáa mam pe di ààdi mot bɔs'ak ε.

17 Lyaala bε etsεetse, bε needi bot bɔ nε lyem wat. Mekpa mɔ ε di etsεetse.

18 Mε eelwom bε pε kɔ bɔs, dáa wɔy nalgwom mε kɔ bɔs ε.

19 Mε eedje wɔ tsik'am djas kɔ εsu ε lɔo. Eteε náá, bɔɔ pe bε needi bot bɔ na dεε ne tsεetse.

20 «Mendjaala mam tok étep bɔɔ bε εmet. Mε djaala ε dɔɔ nε étep bot ε aadi gwak mεlyo mɔ o, da bε é dum koŋ nε nam o.

21 Mendjaala mam ε náá, bɔɔ djas di mot ngɔt. Saag'am, bε di mot ngɔt nε nena dáa wɔ di pε tɔ lam, mam tɔ lɔ ε. Bε di mot ngɔt eteε náá, bot ε bɔs neemyaal náá, ye é wɔy ε nadhis mε.

22 «Mε eedje bε duu wɔ nadje mε ε, eteε náá, bε needi mot ngɔt dáa mena di mot ngɔt ε.

23 Mε eebe di tɔ lɔo, wɔy tɔ lam. Deenek ε bε aakwak εdi εnyɔepe mot ngɔt. Ye é deenek ε, bot ε bɔs'ak aagu náá, wɔy ε nadhis mε. Wɔ nε kwyel bε dáa wɔ di kwyel mε ε.

24 «Saag'am, wɔ naadjε mε bak. Ekwosak ε lam ε náá, bε di bis nε nɔo e di mε aadi é, etep bε neebi duu'am. Ye é duu wɔ nadje mε ε. Eteε náá, wɔ nakwyel mε ε esok nε bɔs nε kusel.

25 Saag'am, wɔ mot epiki. Bot ε bɔs'ak nabεε ààgu wɔ, ye é kabε mam o, mam naagu wɔ. Deenek, bεdjekel bam bak eegu náá, ye é wɔy ε nadhis mε.

26 Mε naazelyaal bε din ε lɔ. Tin, mε waabaalyaal bε yε, eteε náá, bε neekwyela pak'ɔɔ dáa wɔ di kwyel mε ε. Deenek, da mam ε di tɔ elyem bɔɔ.»

18

Esodja eezεmet Yezu

¹ Bhis nyε nazelii deenek ε, Yezu bε nε bεdjekel bε eezetó pe yii kyiid dii Sedelon. E di tak ye naabεε nε dhiiti bok. Wō gwaa nyε zεni tō tak, bε nε bεdjekel bε.

² Tin, Yudas, mot naka nyε ɔ, nadi egu di tak etεε náá, Yezu bε nε bεdjekel bε nadi ezezyε sok zεsεεga é di tak.

³ Deenek, Yudas zokazetó pe bok tak, bε nε edhuu ε esodja. Tō sama esodja tak, ye nabε é nε bεbaalel ε kok Ndjaa-ebuwa, ee eboo bεghaa-Zεeb nalwom ɔ, zεnɔɔ bot edhuu ε eFalizyε. Bot binək djas nadi é nεmekɔɔ, nε etwol nε elambi e membo.

⁴ Tin, dáa Yezu nadi gu sa nadi kwyel εsεε dum nε nε ε, wō gwaa nyε zetiila pe kyee bε nadi é. Tin, nyε eezεdji bε náá: «Bi saa zε?»

⁵ E di'enek, wō gwaa bε zεbɔɔza nε nε náá: «Yezu mot Nazalεt.» Tin, Yezu eezεke nε nɔɔ náá: «Ye é mam.»

Yudas mot naka bε nwyak ɔ nadi é tin, bε nε bε nɔɔ.

⁶ Dáa Yezu nake nε nɔɔ náá: «Ye é mam» ε, wō gwaa bε bulu pε bhis, zεgħaaga si.

⁷ Wō gwaa Yezu baadjibε yak sok náá: «Bi saa zε e?» Bε eebaazεbɔɔza náá: «Yezu mot Nazalεt.»

⁸ Tin, Yezu eezεke nε nɔɔ náá: «Ye bε é mε eezelεε bin náá, ye é mam. Ye bε náá, bi saŋ ε mam ɔ, betka bot εsis bε tó yəbə.»

⁹ Nyε nake deenek ε, etεε náá, etεp ee nyε nalee náá: «Saag'am, mε àāpadiibal mot ngot tō bot ε wō nadje mε ɔ» neebela mεsuk.

¹⁰ Simoŋ Pyεεd nabεε nε pεl. Tin, nyε eezεwaal yε tō pεp, nyε eezεkwyal mot-mesa mε boo għaa-Zεeb. Wō gwaa nyε zetsaal nyε elo pε kyee mbə e għejj. Din ε mot-mesa mε tak nabεε Malkus.

11 E di'enek, Yezu eezëke ne Pyëed náá: «Bulela pëlo tó pep! Wø ke ε náá, me aanàkwaade bëelë mezuk me Saag'am zedje me ε?»

12 Deenek, εdhuu ε esodja ne mot nadi kɔ elo bɔɔ ɔ, zεnɔɔ bëbaalel ε e kukuma eYuda, zokazëmet Yezu. Be eezekɔl nyε membɔ ne ekel.

Esodja eezetó ne Yezu pe daa Han

13 Bhii tak be eezetó ne ne sok pε daa Han. Anas nabee seeg ε mwaa Kayif, mot nadi boo ghaa-Zεeb e mbu tak ɔ.

14 Ghuna, Kayif nadje melyo menek ne ekukuma eYuda, náá: «E nyɔ náá, mot ngöt gwyε kɔ εsu ε bot djas.»

Pyëed eezëswonal Yezu

15 Siməŋ Pyëed be ne dhiiti djekel nadi du Yezu pε bhis. Tin, dhiiti djekel'enək nadi gunel ne boo ghaa-Zεeb. Deenek, ye naasa náá, nyε ni tɔ kok ndjanj ε boo ghaa-Zεeb lɔɔg wat be ne Yezu.

16 Tin, Pyëed zokazélik pε kel, e ngwoob εniel. Tin, wø gwaa dhiiti djekel nadi gunel ne boo ghaa-Zεeb ɔ zewyis, tó, kelii ne moma mesa nadi baal εniel ɔ. Bhii tak, be eezeniigal nyε.

17 Moma nadi baal εniel tak eezëke ne Pyëed náá: «Dɔɔ ne wɔy pe, wø nadi é ngöt tɔ sama bëdjekel ε mot yenək e?» Wø gwaa Pyëed zëswonal. Nyε náá: «Ààbe! Me ààgunel ne ne.»

18 Dáa εgwyiyo nadi pupal εbuεpe ε. Wø gwaa bot ε mesa ne bëbaalel ε kok Ndjaa-ebuwa zokazepaada du. Be moo tin é gɔɔl bɔɔ djas. Dɔɔ ne Pyëed pe nadi é tin, be ne be nɔɔ é gɔɔl du.

Boo ghaa-Zεeb eezedji Yezu medjin

19 Tin, boo ghaa-Zeeb eezedji Yezu medjin dum ne b̄edjekel be ne dum ne melyo me nyε di lyo ε.

20 E di'enek, Yezu eezeb̄oza ne ne náá: «Mam nalelyo ε, popoopwon emis me bot djas, ààbe t̄ syaab. Me nalelyo ε, t̄ mendjaa me mendjaala me eYuda ne t̄ kok Ndjaa-ebuwa, e di e eYuda djas nadidi é sesεega o. Ye tok ne t̄ep me naliit̄ syaab.

21 Et̄ep yé w̄o di dji me yenek medjin? Djia bot ε nadi gwak me o et̄ep ee me nadi leleε be ε. B̄o, be ne gu εnyøepe sa me nadi é lee be ε.»

22 Dáa Yezu nab̄oza deenek ε, w̄o gwaa mot ngöt t̄ bebaalel ε kok Ndjaa-ebuwa nadi tin o zokazenyuu nyε b̄eez. Nyε ne Yezu náá: «Be lii ne boo ghaa-Zeeb ε deenek e?»

23 Yezu eezeb̄oza ne ne náá: «Ye be náá, me eelii εbiyoεpe o, lyaala me t̄ep εbiyo ε tak. Ye kabε náá, me eelii et̄seetse o, ha w̄o ka myak me et̄ep yé?»

24 Tin, Anas eezekyeed Yezu pe dáa Kayif boo ghaa-Zeeb, m̄emb̄o ek̄ola.

Pyεed eebaazεswonal Yezu swonela sis

25 E εwala εlenek djas Siməŋ Pyεed nadi é tin t̄ εbesεε ε kok ndjan̄ ε boo ghaa-Zeeb é ḡoø du. W̄o gwaa be zεdji nyε náá: «Doo ne w̄oy pe, w̄o tok ngöt t̄ b̄edjekel ε mot tak e?» E di'enek, Pyεed zεswonal, nyε náá: «Ààbe! Mam ààgyee bis ne ne.»

26 Tin, mot ngöt t̄ sama bot ε mesa ε boo ghaa-Zeeb, mot nadi byel ne mot Pyεed natsaal el̄o ε. Nyε eezεke ne Pyεed náá: «W̄o ke é náá, me be é ààbee w̄o mbemb̄e t̄ bok é?»

27 Tin, Pyεed eebaazεswonal nyε swonela sis. Deenek, e di tak wat kuu eezεk̄ok.

Pilat kukuma dik εpedji Yezu medjin

28 Tin, bε eezεdus nε Yezu pε daa Kayif, tó nε nε pε ndjan̄ ε dhiiti kukuma eL̄om. Ye nabεε tō mεlem kεεŋ. Tin, ekukuma eYuda nabεε ààni yøbo pε daa kukuma eL̄om. Bē nasa deenek ε étep bε nadi kaab náá, bε εzεkεpul etsi bø̄. Etεp bε needε edee e εbyoŋ ε Pak.

29 Etεp tak ε, Pilat nazεboma nε nø̄ pε kel. Tin, nyε é boozεdji bε náá: «Lo mεsø mε bi zεpit mot tak ε yé?»

30 Tin, bε eezεbø̄za nε nε náá: «Nyε é pe di ε, ààdi mbee mot ø, pe bis àápazyε nε nε pε daa lø.»

31 Tin, wø gwaa Pilat zεbø̄za nε nø̄ náá: «Yε bε deenek ø, nø̄ka nyε, da bi ε kεpée nyε dáá etsi bin di lεs ε.» E di'enek, eYuda eezεbø̄za náá: «Bisø eYuda, bis tok nε eghεŋ εdjε mot epéε e esyee.»

32 Ye nasεε deenek ε etεε náá, mεkpa mε Yezu nalεε dum nε kø̄ko mbi esyee ε nyε aagwyε é, neebela εsuk.

33 Tin, Pilat eezεni tó ndjan̄ ε, bhii tak, nyε eezεdjø̄o Yezu. Nyε eezεdji nyε náá: «Wø ε mεkoozi mε eYuda?»

34 Deenek, Yezu eezεbø̄za nε nε náá: «Ye é esiiza bø̄ met ε di ke náá, wø dji mε deenek ohoo? Wø dji deenek ε, etεε náá, bot ε sis εlεe wø deenek kø̄ εsu ε lam?»

35 Tin, Pilat eezεbø̄za náá: «Wø bee mε mot dhaad mbyak eYuda? Bot ε dhaad mbyak ø nε eboo bεghaa-Zεeb ε zεpit wø pε daa lam. Wø sa yé?»

36 E di'enek, Yezu eezεbø̄za nε nε náá: «Eyoŋ ε lam tok yii bø̄s'ak. Eyoŋ ε lam εpedi é di yii bø̄s'ak ø, pe bot ε di baal mε ø eelumla dεeb nε nen. E kaab náá, eYuda εzεkεmet mε, kεka mε e mεmbø̄ mε ekukuma bø̄. Aàbε! Ye tok deenek, εyoŋ ε lam tok εyoŋ ε bø̄s'ak.»

³⁷ Tin, Pilat eebaazədji nyε náá: «Deenek, ye kwyel εleε náá, wɔ é məkoozi?» E di'enek, Yezu eebaazəbɔɔza náá: «Wɔy wɔ εmet eeke náá, mε ε məkoozi. Mε eezebyel, tin, mε naazyε kɔ bɔs ε etep mε neezəbaña bot sa etsεetse di ε. Mot di myaal etsεetse o, ne gwak etep ee mε di lii ε.»

³⁸ E di'enek Pilat eezədji náá: «Etsεetse kwyel εleε yé?»

Yezu eepέεaa epέε εsyee

Bhis nyε nadji nyε deenek ε, Pilat eebaazəsik, kəboma ne eYuda pε kel. Nyε eezεke ne nɔɔ náá: «Mam ààbee lo mes̄o mε mε di egoka ne εpέε mot tak epέε e esyee dum ne tak ε.»

³⁹ Tin, dáa bi di náá: «Bi ne gu dáa mena di zyεka ne εsesa sok. E məbyon mε ePak djas ε, mε ne dyeebapel bin mot membok ngɔt. Bi kwyel ε náá, mε pel məkoozi mε eYuda?»

⁴⁰ Be eezəbɔɔza ne Pilat ne etsim náá: «Oo! Ààbε nyεy! Bis kwyel ε náá, wɔ wyisal Bhaalabas!» Ghuna Bhaalabas nabεε mot εzεm ne ebhooba.

19

¹ Deenek, Pilat eezəlwom náá, be nɔɔ Yezu. Da be ε nyuu nyε ne eghwyεs.

² Tin, wɔ gwaa esodja zokazəsa kɔtɔ ne kel məgək, sɔm Yezu ye ε e lo. Be eezεbet nyε ndjookuwa na tɔobelaa.

³ Be moo tin é tiila sok bhwoob'ε. Be ka tin ε, é swos nyε meswosel mε meduka náá: «Mε eeswos wɔ, məkoozi mε eYuda!» Ne εpak nyε məbhεεz.

⁴ Tin, Pilat eebaazewyis pε kel wyisa sis. Nyε eezεke ne edhuu ε bot náá: «Gwakeka, mε εpezyε ne

ne wak étep bi neegu náá, mε ààpabela lo mεsø mε di egoka ne edjε mot tak epéε e esyee dum ne tak ε.»

⁵ Tin, Yezu eezewyis, nyε eebət kətø mεgøk ne ndjookuwa na tøobelaa e nyel. Tin, Pilat eezεke náá: «Beeka mot tak e!»

⁶ Tin, eboo bεghaa-Zεεb ne bεbaalel ε kok Ndjaa-ebuwa nabee nyε é. Wø gwaa bε zεtsim náá: «Bemka nyε e melaaba! Bemka nyε e melaaba!» E di'enek, Pilat eezεke ne nøø náá: «Kε bemka nyε e melaaba, biyø bε εmet. Eteε náá, tø yam beea, mam ààbee lo mεsø mε di egoka ne edjε mot tak epéε e esyee dum ne tak ε.»

⁷ E di'enek, eYuda eezεke ne ne náá: «Bis ε ne etsi, dum ne etsi tak, nyε goka é ne esyee. Eteε náá, nyε ke ε náá, nyε ε Møn Zεεb.»

⁸ Dáa Pilat nagwak elii bot binøk ε, bwoo nabaazøsa nyε εbuεpe.

⁹ Nyε eezesik tø ndjaa, bhii tak, nyε eezedji Yezu náá: «Wø dus paa?» Tin, Yezu nabεε, ààbøøza ne ne.

¹⁰ Pilat eezεke ne ne náá: «Wø ààkwyel εbøøza e mεdjin mam e? Wø ààgu náá, mε ε ne ghwyil εbet wø, døø ne ghwyil εlwom náá, be bem wø e melaaba?»

¹¹ Yezu eezεbøøza ne ne náá: «Wø tok ne dhiiti ghwyil wat kø lam, bhis yii Zεεb nadjε wø ε. Etep tak ε di náá, mot zεseeb mε e mεmbø mø ε, nyε é ne boo ndjε dhaa dhaŋa yø.»

¹² E di'enek, Pilat nabεε, nyε moo saa mεpek etεε nyε bet Yezu. Tin, eYuda eebaazεni é tsim náá: «Wø εbet mot yenøk ø, wø tok sø ε Sezaad boo mεkoozi. Eteε náá, mot ε ke wak náá, nyε mεkoozi ø, yenøk ε mot mεbhuka mε Sezaad!»

13 Dáa Pilat nagwak m_ɛkpa menek ε, nyε ɛ boozεwyisal Yezu pε kel. Bhii tak nyε eezεdisi k_o boo b_ɛtetεp e di bε nadi é djóo t_o lii ebhele: «Ghabata» ε. Ye ε di εbesεe di náá, m_ɛkok ε djaa si é b_os ɔ.

14 Ye nabεε e ges dwoo saba εbyon ε Pak, ye moo t_o tyee εwala kuku mwos. Tin, Pilat eezεke nε eYuda náá: «Beeka m_ɛkoozi min e!»

15 E di'enek b_oo djas eezεtsim εlyelεpe náá: «Góa nyε! Góa nyε! Bema nyε e melaaba!» Pilat eezεdji bε náá: «Bi kwyel ε náá, m_ɛ bem m_ɛkoozi min e melaaba?» Eboo b_ɛghaa-Zεεb eezεb_ooza náá: «Bis tok nε dhiiti m_ɛkoozi bhis m_ɛkoozi Sezaad!»

16 Tin, Pilat eezεka bε Yezu étεp bε neekεbem nyε e melaaba.

Yezu eebemaa e melaaba

Bε eezεtó nε Yezu.

17 Tin, Yezu nyε εmet eezεbεp melaaba m_ɛ étεp εwyis k_o d_ɛl. Da nyε ε t_o pε dhiiti di bε nadi djóo t_o lii ebhele «Ghologhot» ε. Ye kwyel εlεε ε: «Di B**hobho Lo**».

18 E di tak ε esodja nabem Yezu e melaaba. E εwala ε tak wat, bε zokabaabem b_ɛdhiiti bot εbá e melaaba, nwyak pε yak kyee, nwyaa ng_ot pε yii kyee. Yezu nadi é, kuku tak.

19 Tin, Pilat zokalwom náá, bε n_oo m_oo pεt εbaya, da bε é tsel k_o melaaba m_ɛ tak. K_o m_oo pεt εbaya ε tak bε nakwyal ε náá: «YEZU, MOT NAZALET, M_ɛKOOZI M_ɛ EYUDA.»

20 B_ɛtεε nε eYuda naalaa ekwyala e tak etεε náá, di bε nabem Yezu e melaaba ɔ, nabεε, e ngwoob d_ɛl. Deenek, ekwyala e tak nabεε t_o lii ebhele, nε t_o lii eL_om, d_oo nε t_o lii eGhεlεk.

21 Tin, wɔ gwaa eboo bəghaa-Zeeb zokazεke nε Pilat náá: «Ye bε ààgoka náá, wɔ kwyal náá: “Mekoozi mε eYuda.” Tin, wɔ goka nε εkwyal ε náá: “Mot tak ke é náá: Mε ε mekoozi mε eYuda.”»

22 Pilat eezebøøza nε noo náá: «Sa mε zeekwyal ε, ye lik ε kwyala.»

23 Dáa esodja nasilal εbem Yezu e melaaba ε, bε eezenøø ekaad bε, wɔ gwaa bε zεkaa yε ekyee ená, mot nε mot nε yε kyee. Bε zokabaazenøø løbø yε nadi lata nε kel wat kana pε si kækum pε εko ε.

24 Tin, esodja moo tin é ke pak'øø náá: «Sa mena àànyaaka løbø yak. Deeneck djhooka sa ka εgwyeeeg étεp mena neeguka mot aanøø yε o.» Ye é deeneck ε, mækpa mε Zeeb di lee náá:

«Bε naakaa ekaad bam.

Bε naasa εgwyeeeg étεp εnøø kaadam*»

naabela εsuk. Beeka dáa esodja nasa enek.

25 Nyεeg ε Yezu nabεε tin titel, e ngwoob melaaba, bε é mɔn nyεeg, zεnøø Maali mwaa Keleopas, døø nε Maali, moma del ε Makdala.

26 Yezu eezebee nyεeg, tin, djekel nyε nadyee-bakwyel o e ngwoobε. Nyε é boozεke nε nyεeg náá: «Nyaag'am, beeaa mɔn'o.»

27 Bhii tak nyε eezeke nε djekel tak náá: «Beea nyooog e». Tin, kana εwala εlenek, djekel yenøk eezenøø nyε, tó, kedi e di wat bε nε nε.

Esyee ε Yezu

28 Bhis etεp binek, dáa Yezu nadi é gu náá, etεp djas nabεε, ye naazesael ε. Nyε eezeke, etεε náá, esesεε ee nadi ekwyala ε djas neebela mesuk. Ye na bε é yε eekwyala náá: «Mε ε nε gwyes medii†.»

* **19:24** Med 22.19 † **19:28** Med 69.21

29 E di tak, ye nabee nε bhe nε menyok mε na bwaaz-bwaaz tō tak «tɔɔ». Tin, wɔ gwaa esodja zokaduu pes menyuku tō menyok mε tak, bε eezekəl e lεe mɔɔ le. Bhii tak bε eezeseeb yε pε pak nuub ε Yezu.

30 Yezu eezede menyok mε na bwaaz-bwaaz menek, bhii tak nyε zεke náá: «Djas eedjala!» E di'enek, nyε eezesil lo si. Bhii tak, nyε eezesil eswos.

Esodja eelum Yezu e ebhaaz nε εkɔɔ

31 Ye nabee, e ges dwoo saba. Ekukuma eYuda nabε ààkwyel náá, emuu di kɔ melaaba e dwoo saba. Bela náá, ye nabee boo saba. Tin, bε é boozεke ne Pilat náá, nyε lwom bot, bε kεεbwak meko mε bot ε nadi e melaaba o, da bε é dis emuu bɔɔ.

32 Tin, esodja naazezyε zεbwak bε meko mε bot εbá nabemaa e melaaba lɔɔg wat nε Yezu o.

33 Dáa bε nakazyε étεp εzεbwak yε Yezu ε, bε ka bee ε, nyε eezegwyε. Etεp tak ε bε nadi ààbwak nyε meko.

34 Tin, wɔ gwaa sodja ngɔt zokazelum nyε nε εkɔɔ e bhaaz. Wɔ gwaa, ghiya nε medii zokazewyis e sum di tak.

35 Mot nabee nε mis mε dáa étεp bak djas nadi sεε ε di kaada etεp bak. Etεp ee nyε di lεe wak ε, ye é etεp etsεetse. Nyε ne gu náá, nyε lεe ε etεp etsεetse. Nyε lεe bin ε, etεe náá, biyɔ pe, bi neemyaal.

36 Etεp bak djas nasaεl ε, etεe náá, sa nakwyalaat tō mεkana mε Zεεb náá: «Nyε aanàkwaaabwakaa gwyes wat ε‡» neebela εsuk.

‡ 19:36 Ewy 12.46; Ela 9.12; Med 34.21

37 E dhiiti di, m^{ek}kana m^e Zeeb baalee ε náá: «Be waabee mot b^e lum nyε e bhaaz o§.»

Muu ε Yezu eekeneegaa t^o evit

38 Bhii tak, Zozef mot d^{el} Alimate eezewaab n^e Pilat náá, nyε dje nyε ze étep εnɔɔ muu ε Yezu nyε neekedel. Zozef nabee djekel ε Yezu t^o syaab, etee náá, nyε nadi kaab ekukuma eYuda. Pilat zokamyaal, bhii tak, nyε eezetó, k^{en}ɔɔ muu ε Yezu.

39 Nikodhem, mot nató k^{eb}boma n^e Yezu dhiiti dwoo e pum o, zokazyε. Nyε nazyε ε n^e epuuza b^{em}enanas ekilo m^{ek}am-m^{el}el yii nasael n^e miid n^e aloe* ε.

40 Tin, b^oo b^{eb}á eeznɔɔ muu ε Yezu. W^o gwaa b^e zepil ye t^o epes bheeza, n^e εsoso m^{en}anas menek e tak. EYuda dyeebazezyε n^e εsesa deenek, esok b^e di εkedel mot ε.

41 E ngwoob di b^e nawa Yezu e m^{ela}aba ε, ye nabee n^e bok wat tin. T^o bok tak, ye nabee n^e evit ε na bes[†] nadi náá, b^e dinaa àapaawa mot t^o tak sok ε.

42 Dáa nadi náá, ye nabee e ges dwoo saba eYuda ε, n^e dáa ye nabela náá, evit nadi é εkunaaεpe ε. Et^{ee} tak ε, b^e zokanεeg muu ε Yezu t^o tak.

20

Evit toto

1 K^{ee}n^g t^o ghooghom m^{el}em m^e dwoo yenga, Maali moma d^{el} Makdala eezetó p^e evit. Nyε kabee

§ **19:37** Zal 12.10 * **19:39** nasael n^e miid n^e aloe Ye ε b^{em}ul na mb^{ee} m^{enu}ub nasael n^e ep^ek n^e eka e le ε. EYuda nadi s^o ye t^o epes e kaad, da b^e é del b^{em}uu n^e ye. † **19:41** evit ε na bes eYuda nabobwak m^evit m^oo ε t^o m^{ek}ok dáa b^oo mendjaa.

ε, evit moo mbek, boo εkok ε nadi eyalaa evit ne ye
ɔ, moo mbinjela e ngwoob ε evit.

² Nyε eezεsum kaab, tó, keleε Simoŋ Pyεεd ne
dhiiti djekel ε Yezu nadi kwyel εbuεpe ɔ. Tin, nyε
eezelεε be náá: «Be eedis muu ε Gheŋ tó εvit ε le. Bis
àágu pε kyee be keñeeeg nyε é.»

³ Tin, Pyεεd be ne dhiiti djekel eezεnɔɔ mεnyel tó
pε εvit ε tak.

⁴ Bɔɔ djas bεbá eezεsum kaab. Dáá be nadi kaab
ε, dhiiti djekel yenɔk naadhaa Pyεεd ne kaab, nyε
eezεkum pε εvit εsok.

⁵ Tin, nyε eezεmalal gwyák tó εvit, nyε kabee ε
bɔɔ epes e kaad be nadjel Yezu nyel ne ye é, neεga
si. Nyε kadi ε, àáni tó εvit.

⁶ Simoŋ Pyεεd mot nadi du nyε pε bhis'ɔ eε
baazεkum ye. Wɔ gwaa nyε zeni tó εvit, nyε kabee ε
bɔɔ epes e kaad be nadjel nyε nyel ne ye é, neεga si.

⁷ Doo ne bheε be nabutal lo ε Yezu ne ye é. Bheε
tak nabεε àádi e di wat ne bɔɔ epes e kaad be nadjel
nyε nyel ne ye é. Bheε nadi é, pila e dhiiti di.

⁸ Tin, djekel naleedum εsok ɔ, zokazeni tó εvit.
Dáá nyε nabee deenek ε, nyε eezεdum konj ne Yezu.

⁹ Tin, kεkum εwala εlenek, bεdjekel ε tak nabεε
be dinaa àámεt εsuk ε ekwyala e Zεεb di ke náá,
Yezu nawaadiε gom tó εsyee ε.

¹⁰ Bhii tak, bεdjekel binɔk bεbá eezεsik, tó pε
ndjaŋ ɔɔ.

Yezu eezεlyaal Maali moma Makdala nyel

¹¹ Maali nadi é tetel pε kel e ngwoob εvit, nyεy é
dje. Dáá nyε nadi é dje ε, wɔ gwaa nyε malal gwyák
tó εvit.

12 Nyε kabee ε, efofop ebá nε ekaad e na puu e menyel, bøø mendiindil e di bε nanεeg muu ε Yezu ḥ. Ngøt pε kyee bε nanεeg lo ε Yezu ε, nwyak ngøt pε kyee mεko.

13 E di'enek, efofop eezεdji nyε náá: «Wø dje yé?» Nyε eezebøøza nε nøø náá: «Bε eedis Gheŋ'am. Mε ààgu pε bε kεnεeg nyε é.»

14 Dáa nyε nalii deenek ε, nyε eezeliig mis, nyε eebee Yezu tinaak tetel. Tin, Maali nabεε ààgu náá, ye nabεε Yezu.

15 Wø gwaa Yezu zεdji náá: «Wεε moma, wø dje yé? Wøsaa zε?» Nyε nagu ε náá, ye nabεε mot-mesa mε bok. Etep tak ε nyε nabøøza nε nε náá: «Yε bε náá, wøy ε dis nyε ḥ, lεea mε pε wø kεnεeg nyε é, mε neetó, kεnøø nyε.»

16 Tin, Yezu eezεke nε nε: «Maali!» Nyε eezeliigel, gwyák pε Yezu nadi é. Bhii tak, nyε eezelii nε nε tø dhaad lii ebhele náá: «Rabhuni!» Ye kwyel eleε ε: «Lyoel.»

17 Yezu eezεke nε nε náá: «Nà mεt mε etεε náá, mε dinaa paa byet pε daa Saag'am. Deenek, Tøa, kεlεε nε bøø nyεeg bam náá, mε εpebyet pε daa Saag'am, baadi pe Seεg'en ḥ; pε daa Zeεbam, baadi pe Zeεben ḥ.»

18 E di'enek, Maali moma døl Makdala eezεsik, tø pε bødjekel nadi é. Nyε eekεlεε bε náá: «Mε eebee Gheŋ!» Bhii tak, nyε moo eleε bε etεp ee nyε naleε nyε é.

Yezu eezεtel bødjekel bε nyel

19 Ye nazobε ε dwoo yenga tak wat bikoko, bødjekel nadi é bøø djas e di wat tø dhiiti ndjaa. Ye nabεε, bε eekøøl εbe ε ndjaa ghiŋ, etεε náá, bε di kaab ekukuma eYuda. Yezu zεzyε, nyε eezεtyaa

tetel kuku εbwak ε lɔ̄. Nyεy ne nɔ̄ náá: «Egwyem di nε nen!»

²⁰ Tin, dáa nyε nasilal εke ne nɔ̄ deenek ε, nyε moo tin é lyaal bε ebam e mεmbɔ̄ mε ne yii bhaaz'ε. E di'enek, elyem bεdjekel nalwood ne mεmyala dáa bε nabee Ghεŋ ε.

²¹ Yεzu eebaazeke ne nɔ̄ náá: «Egwyem di nε nen! Dáa Saag'am nalwom mε ε, mam pe mε eelwom bin.»

²² Bhis mεkpa menek, Yεzu eezεwuubal kɔ̄ lɔ̄, nyεy ne nɔ̄ náá: «Nø̄ka Sisim na Dεε!

²³ Bot ε bi aapel mesyem mɔ̄o ε, mesyem mɔ̄o waapelel. Bot ε bi aapεε εpel ε mesyem mɔ̄o ε, mesyem mɔ̄o aanàkwaapelel.»

Yεzu eezεtel Toma nyel

²⁴ Ghuna ngɔ̄t tɔ̄ bεdjekel kam ne bεbá, Toma mot nagetaa din ε «Εwas» ɔ̄, nabε ààdi tak é gheŋ Yεzu nazyε ɛ.

²⁵ Tin, bεdhiiti bεdjekel zokazelε nyε náá: «Bis eebee Ghεŋ!» Wɔ̄ gwaa Toma zεbø̄za ne nɔ̄ náá: «Mε ε di ààbee ebam mεpyoŋ mε epɔ̄ndi tɔ̄ mεmbɔ̄ mε ɔ̄. Mε di ààwa djin tɔ̄ ebam mεpyoŋ mε tak ɔ̄. Mε di ààwa mbɔ̄ tɔ̄ bam bε natuu nyε ekɔ̄o é ebhaaz ɔ̄. Yε di ààbe deenek ɔ̄, mε tok ne ghwyil εmyaal.»

²⁶ Yenga wat bhii tak, bεdjekel nabaadie zεεga e di wat tɔ̄ ndjaa. Toma nadi é tin, bε ne bε nɔ̄o. Mεbε mε ndjaa nadi ekø̄la ghiŋ. Tin, Yεzu eezεzyε, nyε eezεtyaa tetel kuku εbwak ε lɔ̄. Nyεy ne nɔ̄ náá: «Egwyem di nε nen!»

²⁷ Bhii tak, nyε eezεke ne Toma náá: «Wa djinɔ̄ wak, da wɔ̄ ε bee mεmbɔ̄ mam. Sεεba mbɔ̄ ɔ̄, da wɔ̄ ε zεwa tɔ̄ ebhaaz bam. Kata εswonal, da wɔ̄ ε dum konj ne Zεeb!»

28 Tin, Toma eezεbøøza náá: «Gheŋ'am, Zεεbam.»

29 E di'enek, Yezu eezεke ne ne náá: «Wø dum koŋø ne nam ε, etεε náá, wø eebee mε? Enyo ne bot ε di dum koŋø ne nam, bøø ààbee mε!»

Mesø memekana mak nakwyala ε

30 Yezu naasa dhiiti bεtε ne endem e mεbwala e mis mε bεdjekel bε. Endem e mεbwala ngøt di náá, etok kwyala, tø mekana mak ε.

31 Yak tak nakwyala ε, étεp bi neemyaal náá, Yezu ε Mesia Møn Zεεb. Tin, bi ε dum koŋ ne ne deenek ø, bi ε waabela tsik na køm-køm ne din ε lε.

21

Yezu eezεlyaal nyel ne bεdjekel bε dii Tibeliaad

1 Bhis ba mεlu, Yezu baazεtel nyel tela sis ne bεdjekel bε e εbon ε dii Tibeliaad. Beeka dáa ye nadhan ε.

2 Simøŋ Pyεed, ne Toma nadi djóoaa «εwas» ø, zεnøø Natanael mot ghaada Kana, pε kyee dik Ghalile. Baazεnøø bøn ε Zεbede bεbá, ne bεdhiiti bεdjekel bεbá, bε nadi ε sama wat.

3 Simøŋ Pyεed eezεke ne nøø náá: «Mε εpetø kεløø ngwyep.» Be eezεbøøza ne ne náá, «Djhookaka.»

Tin, bε eezεwyis, zεni tø boo elεed. Deenek, e pum yenek djas bε nabεε ààkobela sonok.

4 E mεlem kεεŋ, Yezu eezεtyaa e ngwoob dii tak. Tin, bεdjekel naabee nyε, ààgu náá, ye ε Yezu.

5 Nyε eezεke ne nøø náá: «Ehe biyø mengbaaz, bi tok ne ba bεsu?» Be eezεbøøza ne ne náá: «Ohoo, bis tok ne yε hoo.»

6 Nyε eezεke ne nøø náá: «Laka εwyet pε kyee mbø eghεŋ e boo elεed bin, bi ε waabela.» Tin, bε

eezelaa é yenek, wɔ gwaa bε zebela bεte nε besu. Mεbu mε tak àadjala nε dāa bε aakwak eghεe yε.

⁷ Djekel Yezu nadi é kwyel εbuεpe ɔ, zokake nε Pyεed náá: «Ye é Gheŋ!»

Dāa Siməŋ Pyεed nagwak mεkpa mε náá: «Ye é Gheŋ!» Nyε eezekəl ndjookuwa yε e kuu, etεε náá, ye nabε é, nyε naadis ndjookuwa étεp εla εwyet. Bhii tak nyε eezeghaaga tɔ dii.

⁸ Bεdhiiti bεdjekel eezεbulatɔ boo elεed bɔɔ é dul εwyet «tɔɔ» nε besu tɔ tak. Bε nabεε àadyebatseta nε εbonj bε nadi é tyee emetεle bεdhεt ebá nε εbonj.

⁹ Dāa bε nazεεε nε elεed e bɔs ε, bε ka sεka ε du nε su kɔ tak, zεnɔɔ mapa.

¹⁰ Yezu eezεke nε nɔɔ náá: «Dhaaka nε bεdhiiti besu ε bi gó ε.»

¹¹ Tin, Siməŋ Pyεed eezεgo tɔ elεed. Nyε eezεdul εwyet ε nazelwood nε besu ε, pε kyiid. Deenek, tɔ εwyet, ye nabεε nε eboo besu dhet nε mεkam-mεtεn nε elεl. Tin, nε eboo besu binek, εwyet nabεε àanyεε.

¹² Bhii tak, Yezu eezεke nε bεdjekel náá: «Dha deka!» Tin, tɔ bεdjekel, ye nabε ààbe nε mot ngɔt nabεε nuubε, dji náá: «Wɔ é ze?» Etεε náá, bɔɔ djas nadi gu náá, ye nabεε Gheŋ.

¹³ Yezu eezεtiila. Wɔ gwaa nyε zεnɔɔ mapa, kaa bε ye ε. Bhii tak nyε eebaazεnɔɔ su, kaa bε ye ε.

¹⁴ Yenek tak nabεε tyee esok elεl ee nyε nalyaal bεdjekel bε nyel, bhis Zεεb nagomal tɔ esyee nyε é.

Yezu eezεbulat ε bε nε Pyεed

¹⁵ Bhis bε nasalal εdε edee ε, Yezu eezεke nε Siməŋ Pyεed náá: «Siməŋ mɔɔ Zaŋ, wɔ nε kwyel mε dhaa bak bot e?» Siməŋ eezεbɔɔza náá: «Hεεε, Gheŋ, wɔy

wə εmet nε gu náá, mε nε kwyel wə.» Tin, Yezu eezelεε nε nε náá: «Wyeela bɔɔ ebhata bam.»

¹⁶ Nyε eebaazεdji djia sis tyee esok ebá: «Simɔŋ, mɔɔ Zaŋ, wə nε kwyel mε?» Tin, Pyεεd eezεbɔɔza nε nε náá: «Hεεε, Gheŋ, wə nε gu djas. Wə nε gu náá, mε nε kwyel wə!» Yezu eebaazεbɔɔza nε nε náá: «Baala etaabam.»

¹⁷ Nyε eebaazεdji djia sis tyee esok elεl náá: «Simɔŋ, mɔɔ Zaŋ, wə nε kwyel mε?» Tin, lyem nabεε, ye kpaa Simɔŋ nε dáa nyε nabaadji mεdjin mε tak djia sis náá: «Simɔŋ, mɔɔ Zaŋ, wə nε kwyel mε?» Tin, Pyεεd eezεbɔɔza nε nε náá: «Gheŋ, wə nε gu djas, wə nε gu náá, mε nε kwyel wə!» Yezu eebaazεbɔɔza nε nε náá: «Wyeela etaabam.

¹⁸ Mε lεε wə yε tseetse: Eghεŋ wə nadi, wə dinaa ngbaaz ε, wə nakokəl bhεtε yə e kuu ε wəy wə εmet. Wə natetó ε pε lyemə nadi kwos εtó ε. Tin, eghεŋ yε ààkabe náá, wə eezegεeb ε, wə aazokasesεeb ε mεmbə, da mot sis ε kəl wə bhεtε. Da nyε é tó nε nə pε lyemə aadi ààkwos εtó ε.»

¹⁹ Nε mekpa menek, Yezu nadi é lyaal ε dáa εsyee ε Pyεεd aadi é, dáa εsyee ε le aadjε Zεεb duu ε. Bhii tak, Yezu eezεke nε nε náá: «Dua mε!»

Yezu bε nε djekel nyε nadii kwyel εbuεpe ɔ

²⁰ Pyεεd eezεliig mis, nyε eezεbee djekel ε Yezu nadi é kwyel εbuεpe ɔ. Djekel tak ε mot namalal pε daa Yezu esok bε nadi é εdε edee ε. Da nyε zεdji Yezu náá: «Gheŋ, εzε aakeka wə gha?»

²¹ Tin, beea Pyεεd nabee nyε é, nyε eezεdji Yezu náá: «Ha nyεy, Gheŋ, εyé aasa nyεy?»

22 Yezu eezəboøza náá: «Mε kwyel náá, nyε di nε tsik kεyaka nε dwoo mε waabula ɔ, ye gwyák wɔ wo? Wɔy, dua mε!»

23 Tin, lεŋ tak eezəkε pak bot ε nadi dum konj nε Zεeb ɔ náá, djekel yenək aanàkwaagwyε. Ghuna Yezu nabee ߲âke nε Pyεed náá: «Nyε aanàkwaagwyε.» Nyεy nake ε náá: «Mε kwyel náá, nyε di nε tsik, kεyaka nε dwoo mε waabula ε, ye gwyák wɔ wo?»

24 Ye ߲ djekel tak nyε εmet ε di kaada etεp ee nyε bee ε. Nyε ߲ boo wa yε tɔ ekwyala. Deenek, mena nε guka náá, etεp ee nyε di lεε ε, ye ߲ tsεεtsε.

Lii mesik

25 Yezu naabaasa bεdhiiti bεtε nε esonok. Ye ߲ pe bε ε, bε kwyal djas tɔ bεmεkana ɔ. Mε bee ߲ náá, pe bɔs djas aanàkwaakodjala-djalak étεp εnεeg ε bεmεkana mε tak.

Bekwel

Bekwel: Bekwel (New Testament)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bekwel

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

93bbeee1-b255-555f-8c39-01878a3cad57